

تلاشی در سپرمه فنی پیش



- دانلود گام به گام تمام دروس ✓
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓
- دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓
- مشاوره کنکور ✓
- فیلم های انگیزشی ✓

Www.ToranjBook.Net

ToranjBook_Net

ToranjBook_Net

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
الدَّرْسُ اَوَّلُ

(الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ) (الأنعام/۱)

ستایش از آن خدایی است که آسمان‌ها و زمین را آفرید، و تاریکی‌ها و روشنایی را بنهاد.

قُلْ : بَگُو	ذَا: این ← هذا	آنچه : ستارگان « مفرد : نجم »
مُسْتَعِرَةً : فروزان	ذات: دارای	آنزل: نازل کرد
مُنْهَمَرَةً : ریزان	ذاک: آن	اعْمَ: نعمت ها
نَضِرَةً : تر و تازه	زان: زینت داد	أَوْجَدَ: پدید آورد
نَمَتْ : رشد کرد « مؤنث نما »	شَرَرَةً: اخگر (پاره آتش)	بالغ: کامل
نَفَسٌ -- جمع --» انفاس	ضَيَاءً : روشنایی	جَنَدَةً : پاره آتش
نَفْسٌ -- جمع --» نفس	غُصُونَ: شاخه ها (مفرد: غصن)	دُرَرَ: مرواریدها (مفرد: در)
يُخْرِجُ : در می آورد	غَيْمٌ: ابر (مترادف : سحاب)	مَنْ ذَا : این کیست

ذَاكَ هُوَ اللّٰهُ

او یقیناً (همان) خداوند است ...

ذاتِ الْغُصُونِ النَّضِرَةَ^۱

اُنْظُرْ لِتِلْكَ الشَّجَرَةِ

به آن درخت نگاه کن که دارای شاخه های تر و تازه است

كَيْفَ نَمَتْ مِنْ حَبَّةٍ

چگونه از دانه ای رشد کرد و چگونه درختی شد ؟

يُخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَةَ

فَابْحَثْ وَقُلْ مِنْ ذَا الَّذِي

پس [خالقش] را بجو و بگو چه کسی از آن میوه در می آورد (پدید می آورد) ؟

جَذْوَتُهُ مَاسْتَعِرَةٌ

وَانْظُرْ إِلَى الشَّمْسِ الَّتِي

و به خورشیدی که پارهی آتش آن فروزان است نگاه کن .

^۱- شاعر این شعر معروف الرّصافی شاعری اهل عراق از پدری کرد نسب و مادری ترکمن است، او آثار زیادی در نثر و شعر دارد.

تلاش بر موفقیت

فِي هِ اسْتِيَاءٍ وَ بِهَا حَسَرَةُ مُنْتَشِرَةٌ

[خورشیدی که] روشنایی در آن است و به وسیله‌ی آن حرارتی پراکنده می‌شود.

مَنْ ذَا الَّذِي أَوْجَدَهَا فِي الْجَوَّ مِثْلَ الشَّرَرَةِ

چه کسی آن را در فضا مانند اخگر (پاره آتش) به وجود آورده است؟

ذَكَرُ هُوَ اللَّهُ الَّذِي أَنْعَمَ مُنْهَى مِرَةً

او همان خداوندی است که نعمت‌هایش ریزان است.

ذُو حِكْمَةٍ بِالْغَيْرِ وَقُوَّةٌ مُّقْتَدِرَةٌ

(خداوندی که) صاحب حکمتی کامل و نیروی توانمند است.

أُنْظُرْ إِلَى اللَّيلِ فَمَنْ أُنْظُرْ إِلَى اللَّيلِ فَمَنْ أَوْجَ دَفَيْهِ قَمَرَهُ

به شب نگاه کن پس چه کسی ماہش را در آن پدید آورده است؟

وَ زَانَةُ بِأَنْجُمٍ كَالْدُرُرِ الْمُنْتَشِرَةِ

و آن (شب) را با ستارگانی مانند مرواریدهای پراکنده زینت داد؟

وَ انْظُرْ إِلَى الْغَيْمِ فَمَنْ أَنْزَلَ مِنْهُ مَطَرَهُ

و به ابر نگاه کن پس چه کسی از آن بارانش را نازل کرد؟

تلاشی در مسیر موفقیت

در گروه های دو نفره، شبیه گفت و گوی زیر را در کلاس اجرا کنید.

چوارات^{*} (الْتَّعَارُفُ فِي مَطَارِ الْجَفَنِ الْأَشْرَفِ)

گفت و گوها (آشنایی در فرودگاه نجف اشرف)

أَحَدُ الْمُوَظَّفِينَ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ	زَائِرٌ مَرْقَدِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى عَلِيهِ السَّلَامُ
یکی از کارمندان در سالن فرودگاه	زیارت کننده‌ی آرامگاه امیر مؤمنان علی - که درود بر او باد -
وَ عَلَيْكُمُ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ. و سلام و رحمت خداوند و برکاتش بر شما [باد].	السَّلَامُ عَلَيْكُمْ. سلام بر شما
صَبَاحَ النُّورِ وَ السُّرُورِ. صبح شما نورانی و [همراه] با شادمانی باد.	صَبَاحَ الْخَيْرِ يَا أَخِي. صبح شما به خیر ای برادرم .
أَنَا بَخِيرٌ، وَ كَيْفَ أَنْتَ؟ منْ خَوبِيمْ، وَ توْ چَطْورِي؟	كَيْفَ حَالُكَ؟ حالت چطوره؟
عَفْوًا، مِنْ أَينَ أَنْتَ؟ بخشید، از کجایی (اهل کجایی) ؟	بَخِيرٌ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ. من خوبیم و سپاس از آن خدادست .
مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟ اسم شریفت چیست ؟	أَنَا مِنَ الْجُمْهُورِيَّةِ الإِسْلَامِيَّةِ الْإِيْرَانِيَّةِ. من از جمهوری اسلامی ایران هستم .
إِسْمِيْ حُسَيْنٌ وَ مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟ اسم من حسین است و اسم شریف تو چیست ؟	إِسْمِيْ حُسَيْنٌ وَ مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟ اسم من حسین است و اسم شریف تو چیست ؟
لَا؛ مَعَ الْأَسْفِ. لَكِنِي أُحِبُّ أَنْ أَسْافِرَ. نه؛ متأسفانه . ولی من دوست دارم مسافرت کنم .	هَلْ سَافَرْتَ إِلَى إِيْرَانَ حَتَّى الْآنَ؟ آیا تاکنون به ایران مسافرت کرده‌ای ؟
إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ إِلَى الْلَّقَاءِ؛ مَعَ السَّلَامَةِ. اگر خداوند بخواهد؛ به امید دیدار؛ به سلامت .	إِنْ شَاءَ اللَّهُ تُسَافِرُ إِلَى إِيْرَانَ! اگر خداوند بخواهد به ایران مسافرت می‌کنی !
فِي أَمَانِ اللَّهِ وَ حِفْظِهِ، يَا حَبِيبِي. در امان و پاسداشت خداوند ، ای دوست من .	فِي أَمَانِ اللَّهِ. در امان خداوند

تلاشی در مسیر موفقیت

صيغُ الأفعال

بدانيد (صيغه های فعل ها)

با نام گذاری صيغه های فعل ها در دستور زبان عربی آشنا شويد.

نھی	امر	مضارع	ماضي	ضمير	نام صيغه به فارسي و عربي	
		أَفْعَلُ	فَعَلْتُ	أَنَا	من	متكلّم وحده
لَا تَفْعَلْ	إِفْعَلْ	تَفْعَلُ	فَعَلْتَ	أَنْتَ	تو	فرد مذكر مخاطب
لَا تَفْعَلَى	إِفْعَلَى	تَفْعَلَيْنَ	فَعَلْتَ	أَنْتَ		فرد مؤنث مخاطب
		يَفْعَلُ	فَعَلَ	هُوَ	او	فرد مذكر غائب
		تَفْعَلُ	فَعَلْتَ	هِيَ		فرد مؤنث غائب
		نَفْعَلُ	فَعَلْنَا	نَحْنُ	ما	متكلّم مع الغير
لَا تَفْعَلُوا	إِفْعَلُوا	تَفْعَلُونَ	فَعَلْتُمْ	أَنْتُمْ	شما	جمع مذكر مخاطب
لَا تَفْعَلَنَ	إِفْعَلَنَ	تَفْعَلَنَ	فَعَلْتُنَّ	أَنْتُنَّ		جمع مؤنث مخاطب
لَا تَفْعَلَا	إِفْعَلَا	تَفْعَلَانِ	فَعَلْتُمَا	أَنْتُمَا		مثنای مذكر مخاطب
لَا تَفْعَلَا	إِفْعَلَا	تَفْعَلَانِ	فَعَلْتُمَا	أَنْتُمَا		مثنای مؤنث مخاطب
		يَفْعَلُونَ	فَعَلُوا	هُمْ	ايشان	جمع مذكر غائب
		يَفْعَلَنَ	فَعَلْنَ	هُنَّ		جمع مؤنث غائب
		يَفْعَلَانِ	فَعَلَا	هُمَا		مثنای مذكر غائب
		تَفْعَلَانِ	فَعَلَتَا	هُمَا		مثنای مؤنث غائب

تلاشی در مسیر موفقیت

التَّمَارِينُ الْأُولُّ : تَرِجمُ هذِهِ الْجُملَ ، وَأَكْتُبْ نَوْعَ الْأَفْعَالِ .

١ - أَكْتُبْ رسَائِلَكَ :

نَوْعُ فَعْلٍ : اْمْرٌ

بِرِ روِيِ دِيْوَارِ نَنْوِيْسِ .

٢ - لَا تَكْتُبْ عَلَى الْجِدَارِ :

نَوْعُ فَعْلٍ : نَهْيٌ

تَكَالِيفَتَانِ رَابِنْوِيْسِيدِ .

٣ - أَكْتُبُوا وَاجِبَاتِكُمْ :

نَوْعُ فَعْلٍ : اْمْرٌ

آنِهَا بِهِ سَرْعَةٌ نَمِيَّنْوِيْسِندِ .

٤ - هُنَّ لَا يَكْتُبُنَ بِسَرْعَةٍ :

نَوْعُ فَعْلٍ : مَضَارِعٌ مَنْفِيٌّ

دِرْسَمِ رَا خَوَاهِمِ نَوْشَتِ .

٥ - سَأَكْتُبُ دَرْسِيِ :

نَوْعُ فَعْلٍ : مَسْتَقْبِلٌ

يَقِيْنًا مَا پِژْوَهِشَهَايِيِ رَا خَوَهِيمِ نَوْشَتِ .

٦ - إِنَّا سَوْفَ نَكْتُبُ أَبْحَاثًا :

نَوْعُ فَعْلٍ : مَسْتَقْبِلٌ

تَمْرِينِهَايَتَانِ رَا نَنْوِشْتَيْدِ .

٧ - مَا كَتَبْتُمْ تَمَارِينَكُمْ :

نَوْعُ فَعْلٍ : مَاضِيٌّ مَنْفِيٌّ

بَا دَقْتَ مِي نَوْشَتَنْدِ .

٨ - كَانُوا يَكْتُبُونَ بِدِقَّةٍ :

نَوْعُ فَعْلٍ : مَاضِيٌّ اسْتِمْرَارِيٌّ

تلاشی در مسیر موفقیت

الْتَّمَرِينُ الثَّانِي: ضَعْ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. «كَلِمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ».

تمرين دوم : در دایره عدد مناسب را قرار بده . « یک کلمه اضافیست » .

١ - الشَّرَرَةُ

○ من الأَحْجَارِ الْجَمِيلَةِ الْغَالِيَةِ ذَاتِ اللَّوْنِ الْأَيْضِ.

آخر (پارهی آتش) از سنگ های زیبای گرانقیمت دارای رنگ سفید

٢ - الشَّمْسُ

خورشید

٣ - الْقَمَرُ

ماه

○ جَذْوَتُهَا مُسْتَعِرَّةٌ، فِيهَا ضِيَاءٌ وَبِهَا حَرَارةٌ مُنْتَشِرَةٌ.

پارهی آتش آن فروزان است ، روشنایی در آن است و به وسیله‌ی آن حرارتی پراکنده می شود .

○ كَوَكَبٌ يَدْوُرُ حَوْلَ الْأَرْضِ؛ ضِيَاؤُهُ مِنَ الشَّمْسِ.

ستاره‌ای است که پیرامون زمین می چرخد ؛ روشنایی اش از خورشید است .

٤ - الْأَنْعَمُ

نعمت‌ها

○ بُخَارٌ مُتَرَاكِمٌ فِي السَّمَاءِ يَنْزُلُ مِنْهُ الْمَطَرُ.

بخاری متراکم در آسمان است که باران از آن می بارد (نازل می شود) .

٥ - الْعَيْمُ

ابر

○ مِنَ الْمَلَابِسِ النَّسَائِيَّةِ ذَاتِ الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ.

از لباس‌های زنانه است دارای رنگ‌های مختلف .

٦ - الْفُسْتَانُ

جامه و روپوش زنانه

٧ - الْدُّرَرُ

مراوایدها

الْتَّمَرِينُ الثَّالِثُ: ضَعْ هَذِهِ الْجُمْلَ وَ التَّرَاكِيبَ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبَ .

تمرين سوم : این جملات و ترکیب‌ها را در جای مناسبش قرار بده .

هُؤُلَاءِ فَائِزَاتُ / هَذَانِ الدَّلِيلَانِ / تَلْكَ الْبَطَارِيَّةُ / أُولَئِكَ الصَّالِحُونَ / هُؤُلَاءِ أَصْدِقَاءُ / هَاتَانِ الزُّجَاجَتَانِ

مفرد مؤنث	مشتی مذكر	مشتی مؤنث	جمع مذكر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مكسر
تلک الْبَطَارِيَّةُ	هَذَانِ الدَّلِيلَانِ	هُؤُلَاءِ الْأَصْدِقَاءُ	أُولَئِكَ الصَّالِحُونَ	هُؤُلَاءِ فَائِزَاتُ .	هُؤُلَاءِ
آن باطري	این دو دليل	این دو شيشه	آن درستکاران	اینها پیروزند .	این دوستان

الْتَّمَرِينُ الرَّابعُ: أَكْتُبْ وَزَنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ وَحَرُوفَهَا الْأَصْلِيَّةَ.
تمرين چهارم : وزن کلمات زیر و حروف اصلی آنها را بنویس .

١- ناصِر، مَنْصُور، أَنْصَار: فاعل ، مفعول ، أفعال ، « ن ص ر »

٢- صَبَّار، صَبَور، صَابِر: فَعَال ، فَعَول ، فَاعِل ، « ص ب ر »

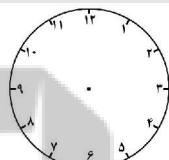
الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ: ضَعِ الْمُتَرَادِفَاتِ وَالْمُتَضَادَاتِ فِي الْفَرَاغِ الْمُنَاسِبِ.
تمرين پنجم : متادها و متضادها را در جای خالی مناسب قرار بده .

ضياء / نام / ناجح / مسرور / قریب / جميل / نهاية / يمين / غالیة / شراء / مسموح / مجد
نور، روشنایی / خوابید / پیروز / خوشحال / نزدیک / زیبا / پایان / راست / گران / خریدن / مجاز / تلاشگر

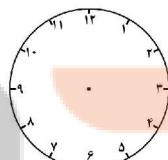
حرَبَ = مُجَاهِد	يمين ≠ يسار	نَاجِح ≠ رَسِيب	غالية ≠ رَحِيقَة
بعيد ≠ قَرَب	نور = ضياء	نهاية ≠ بدايَة	شراء ≠ بَعْد
ممنوع ≠ مسموح	قَبِيح ≠ جَمِيل	نَاجِح ≠ رَسِيب	نَام ≠ رَقَد « بَسْتَرِيَ شَدَ، خَوَابِدَ »

الْتَّمَرِينُ السَّادِسُ: أَرْسِمْ عَقَارِبَ السَّاعَاتِ.

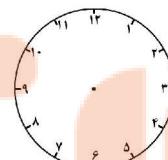
تمرين ششم : عقربهای ساعتها را رسم کن .



الثَّالِثَةُ وَ الْرُّبُعُ
يك ربع به نه



الثَّامِنَةُ وَ النِّصْفُ
هشت و نیم



الْخَامِسَةُ وَ الرُّبُعُ
پنج و ربع

تلاشی در مسیر موفقیت

آبھثُ العلَمُ

ابحث في الإنترنٰت أو المكتبة عن نصٰ قصيرٰ أو جملٰ باللغةِ حَوْلَ عَظَمَةِ مَخْلوقاتِ اللهِ، ثُمَّ ترجمُه إلى الفارسيةِ مُستعيناً بمعجمَ عَرَبِيٍّ - فارسٰ.

(وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقَ هَذَا بَاطِلًا) آل عمران: ١٩١

جستجو «پژوهش» علمی

در اینترنت یا کتابخانه به دنبال متنی کوتاه یا جملاتی به زبان عربی پیرامون عظمت آفریده‌های خداوند بگرد، سپس آن را با کمک لغتنامه‌ی عربی - فارسی ترجمه کن .

و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند ، [و می‌گویند :] پروردگارا، اینها را بیهوده نیافریده‌ای؛

نمونه‌ای از پژوهش کتابخانه‌ای :

وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِي ذلِكَ مِنْ عَجَابِ الصُّنْعِ وَبَدَائِعِ الْفَطْرَةِ وَآثَارِ الْقُدْرَةِ، مُعْتَرِّفِينَ بِذلِكَ،
مُوقِّيْنَ أَنَّهُ مِنْ صُنْعِ إِلَهٍ قَادِرٍ حَكِيمٍ، ثُمَّ يَعْتَرِفُونَ بِوَحْدَانِيَّتِهِ وَقُدرَتِهِ فَيَقُولُونَ: رَبَّنَا مَا خَلَقَ هَذَا بَاطِلًا أَيْ هَذِهِ الْخَلْقَةُ
الْبَدِيعَةُ الَّتِي تَتَحَيَّرُ فِيهَا الْعُقُولُ لَيْسَتْ بَاطِلَةً، وَلَا هُنْ هُدْرُ بِلَا حِكْمَةٍ وَلَا مُصْلَحَةٍ وَلَا غَايَةٍ، بَلْ لَهَا مُصَالَحٌ كَثِيرٌ،
مِنْهَا كُوْنُهَا دَلِيلًا عَلَى كَمَالِ قَدْرِنَاكُمْ، وَحِجَّةٌ ظَاهِرَةٌ عَلَى وَحْدَانِيَّتِكُمْ، بَلْ مِنْ أَسْرَارِهَا هَذَا الإِنْسَانُ الْعَجِيبُ الصُّنْعُ الَّذِي
خَلَقَهُ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ.

و نحن لم نذكر الإنسان - بالمناسبة - إِلَّا لأن خلق السماوات والأرض و ما فيها و ما بينهما مقدمة و معلوم لوجود أشرف، وهو الإنسان. فهو علة غائية لما سوى الله تعالى. و من خواص العلة الغائية أنها في مرحلة الإيجاد متأخرة عن معاليها في مقام التصور، مقدمة على عكس ما سواها من العلل حيث إنها مقدمة على معلولاتها في الصورتين وفي المرحلتين، فلا بد من إيجاد عالم التكوين أولاً ليترتّب عليه خلق الإنسان. و لما كان هذا الخلق يضاف إلى قادر حكيم بصير واجد لأوصاف الجلال والجمال أتمتها و أكملاها، فينبغي أن يجعل مصنوعاته و مكوناته على أحسن النظام وأجوده كما و كيما حتى لا يتطرق إليه أدنى نقص و زيادة عند أعقل عقلاه عالم الوجود و أعرفهم بالأمور المدنية و انتظام الجامعة التكوينية، فيدل النظام - بجماعته و تدبير مدبره - على معرفة ذاته: القادر الحكيم، و الصانع العالم الخبير، حيث إن هذا الخلق - طبق هذا النظام البديع الدقيق - خارج عن طرق البشر و من سواه.

و في الآية إشارة إلى أن الأفعال القبيحة - كالظلم، و الضلال، و الكفر، و الشرك - ليست بمخلوقه له سبحانه، لأنها من الباطل و هو غير مخلوق منه تعالى ...

(سيزارى، محمد. «١٤٠٦ هـ ق». الجديد فى تفسير القرآن المجيد. ج.٢ : ٢١٧ - ٢١٦ . لبنان - بيروت: دار التعارف

للمطبوعات)

تلاشى در مسیر موقف پیت

اللَّهُمَّ إِنِّي أَنْعَمْتَ

الدَّرْسُ الثَّانِي

قالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)

تَفَكِّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِّنْ عِبَادَةٍ سَبْعِينَ سَنَّةً .

ساعتی اندیشیدن بهتر از عبادت هفتاد سال است.

به کتاب گویا گوش کنید و کلمات جدید متن را در کلاس با هم تکرار کنید.

یَجْرِی : جاری است

كُلُوا : بخورید

أَجْرَى : جاری کرد

يَكْفِي : بس است

مَئَةً : صد

أَخْلَصَ : مُخلص شد

يَكْفُى الْإِثْنَيْنِ : برای دو نفر بس

يَتَرَاحَمُ الْخَلْقُ : آفریدگان به هم

أَمْسَكَ : به دست گرفت و نگه داشت

است

مَهْرَبَانِي مَىْ كَنْنَد

بَنَى : ساخت

يَنَابِيعُ : جوی های پرآب، چشمه ها

يَتَنَاجِيَانِ : با هم راز می گویند

عَلَمَ : یاد داد

مفرد : « ینبوع »

لَا تَفَرَّقُوا : پراکنده نشوید

غَرَسَ : کاشت

الْمَوَاعِظُ الْعَدَدِيَّةُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) .

پندها و نصایح شمارشی (عددی) از پیامبر خدا (صلوات و درود خداوند بر او و خاندانش باد)

سَبْعُ يَجْرِي لِلْعَبْدِ أَجْرُهُنَّ وَهُوَ فِي قَبْرِهِ بَعْدَ مَوْتِهِ :

هفت [چیز] بعد از آنکه انسان در قبرش باشد ثوابش برای او جاری می گردد :

مَنْ عَلِمَ عِلْمًا، أَوْ أَجْرَى نَهْرًا،

کسی که دانشی را [به دیگران] یاد داده است (آموخته است). یا آب نهری را جاری ساخته است.

أَوْ حَفَرَ بَئْرًا، أَوْ غَرَسَ تَحْلًا، أَوْ بَنَى مَسْجِدًا،

یا چاهی را کنده است، یا نخلی را کاشته است، یا مسجدی را ساخته است،

أَوْ وَرَثَ مُصْحَفًا، یا قرآنی را به ارث گذاشته است.

تلاش در مسیر موفقیت

أَوْ تَرَكَ وَلَدًا يَسْتَغْفِرُ لَهُ بَعْدَ مَوْتِهِ.

يا فرزندی را به جای گذاشته است که بعد از مرگش برایش طلب آمرزش می کند .

جَعْلَ اللَّهُ الرَّحْمَةَ مِئَةً جُزْءٍ، فَأَمْسَكَ عِنْدَهُ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ جُزْءًا

خداؤند رحمت را صد جزء قرار داد و ۹۹ جزء را نزد خود نگهداشت

وَأَنْزَلَ فِي الْأَرْضِ جُزْءاً وَاحِدًا، فَمِنْ ذَلِكَ الْجُزْءِ يَتَرَاحَمُ الْخَلْقُ .

و یک جزء به زمین فرو فرستاد و از آن یک جزء آفریدگان به همدیگر رحم می کنند .

إِنَّ طَعَامَ الْوَاحِدِ يَكْفِي الْإِثْنَيْنِ، وَ طَعَامَ الْإِثْنَيْنِ يَكْفِي الْثَّلَاثَةَ وَ الْأَرْبَعَةَ،

براستی یک غذا برای دو نفر بس است و دو غذا برای سه و چهار نفر بس است ،
كُلُوا جَمِيعًا وَ لَا تَفَرَّقُوا، فَإِنَّ الْبَرَكَةَ مَعَ الْجَمَاعَةِ .

همگی بخورید و پراکنده نشوید ، و مسلماً برکت همراه با جماعت است .

إِنَّمَا خَيْرُ مِنْ وَاحِدٍ وَثَلَاثَةَ خَيْرٌ مِنْ إِثْنَيْنِ وَ أَرْبَعَةُ خَيْرٌ مِنْ ثَلَاثَةٍ؛ فَعَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ .

دو نفر بهتر از یک نفر است و سه نفر بهتر از دو نفر است و چهار نفر بهتر از سه نفر است ؛ و شما با جماعت باشید.

مَنْ أَخْلَصَ لِلَّهِ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، ظَهَرَتْ يَنَابِيعُ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ .

هر کس چهل صبح (روز) برای خدا إخلاص ورزد ، سرچشمه های حکمت و دانش از قلبش بر زبانش جاری گردد .

أَرْبَعَةُ قَلِيلٌ هَاكَثِيرٌ: الْفَقْرُ وَالْوَجْعُ وَالْعَدَاوَةُ وَالنَّارُ .

چهار (چیز) اندکش زیاد است : تنگدستی و درد و دشمنی (کینه ورزی) و آتش (جهنم) .

الْعِبَادَةُ عَشَرَةُ أَجْزَاءٍ تِسْعَةُ أَجْزَاءٍ فِي طَلَبِ الْحَلَالِ .

عبادت ده جزء است که نه (۹) جزء در طلب (روزی) حلال است .

تلاش بر موفقیت

إذا كان إنسان يَتَناجيَانِ فَلَا تَدْخُلْ بَيْنَهُمَا .

هرگاه دو (نفر) با هم راز می گویند (در گوشی نجوا می کنند) ، میان آن دو وارد نشو .

عَيْنِ الصَّحِيحَ وَالْخَطَأ حَسَبَ نَصَّ الدَّرْسِ.

- | | | | |
|---|---|---|---|
| ✓ | ✗ | ✓ | ✗ |
|---|---|---|---|
- ١ - يَجْرِي أَجْرُ حَفْرِ الْبَئْرِ لِلْعَبْدِ وَهُوَ فِي قَبْرِهِ بَعْدَ مَوْتِهِ.
- ٢ - أَنْزَلَ اللَّهُ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ جُزْءاً مِنَ الرَّحْمَةِ لِلْخَلْقِ .
- ٣ - يَجْرِي أَجْرُ اسْتِغْفَارِ الْوَلَدِ لِلْوَالِدَيْنِ بَعْدَ مَوْتِهِمَا.
- ٤ - إِنَّ طَعَامَ الْأَنْتَنِينَ لَا يَكْفِيُ الْثَلَاثَةَ .

إختبر نفسک : ترجم إلی الفارسیة . خودآزمایی : به فارسی ترجمه کن .

سی شب	(ثلاثة ليلة) الأعراف: ١٤٢
هفتاد مرد	(سبعين رجلاً) الأعراف : ١٥٥
هفت در	(سبعة أبواب) الحجر: ٤٤
شصت مسکین (بیچاره)	(ستين مسکيناً) المجادلة: ٤
شش روز (دوران)	(ستة أيام) ق : ٣٨
فقط دو زوج (نر و ماده)	(زوجين اثنين) المؤمنون: ٢٧
یکصد دانه	(مئة حبة) البقرة : ٣٦١

تلاشی در مسیر موفقیت

إِلْعَمُوا (الأَعْدَادُ مِنْ وَاحِدٍ إِلَى مِائَةٍ)

		الأَعْدَادُ التَّرْتِيبِيَّةُ (الْأَوَّلُ إِلَى الْعِشْرِينَ)		الأَعْدَادُ الْأَصْلِيَّةُ (وَاحِدٌ إِلَى عِشْرِينَ)	
عَشْرٌ	الحادي عَشَرَ	الْأَوَّلُ - الْأُولَى	١١	أَحَدَ عَشَرَ	وَاحِدَةٌ - وَاحِدَةٌ
عَشْرَةُ	الحادية عَشَرَةَ	يَكِيم		إِحدَى عَشَرَةَ	١
١٠	يَا زَدْهَم				
عِشْرُونَ	الثَّانِي عَشَرَ	الثَّانِي - الثَّانِيَة	إِثْنَا عَشَرَ - إِثْنَى عَشَرَ	إِثْنَانِ - إِثْنَيْنِ	
عِشْرَيْنَ	الثَّانِيَةَ عَشَرَةَ	دُوم	إِثْنَتَا عَشَرَةَ	إِثْنَتَانِ - إِثْنَتَيْنِ	
٢٠	دُوازْدَهَم		إِثْنَتَيْ عَشَرَةَ	٢	
ثَلَاثُونَ	الثَّالِثُ عَشَرَ	الثَّالِثُ - الْثَالِثَة	ثَلَاثَ عَشَرَةَ	ثَلَاثَ - ثَلَاثَةٌ	
ثَلَاثَيْنَ	الثَّالِثَةَ عَشَرَةَ	سُوم	ثَلَاثَةَ عَشَرَ	٣	
٣٠	سِيزْدَهَم				
أَرْبَعونَ	الرَّابِعُ عَشَرَ	الرَّابِعُ - الرَّابِعَة	أَرْبَعَ عَشَرَةَ	أَرْبَعَ - أَرْبَعَةٌ	
أَرْبَعينَ	الرَّابِعَةَ عَشَرَةَ	چَهَارَم	أَرْبَعَةَ عَشَرَ	٤	
٤٠	چَهَارْدَهَم				
خَمْسُونَ	الخَامِسُ عَشَرَ	الخَامِسُ - الْخَامِسَة	خَمْسَ عَشَرَةَ	خَمْسُ - خَمْسَةٌ	
خَمْسَيْنَ	الخَامِسَةَ عَشَرَةَ	پِنْجم	خَمْسَةَ عَشَرَ	٥	
٥٠	پِانْزَدَهَم				
سِيَّنَونَ	السَّادِسُ عَشَرَ	السَّادِسُ - السَّادِسَة	سِيَّتَ عَشَرَةَ	سِيَّتَ - سِيَّنةٌ	
سِيَّنَيْنَ	السَّادِسَةَ عَشَرَةَ	شَشَم	سِيَّتَةَ عَشَرَ	٦	
٦٠	شَافِزْدَهَم				
سَبْعَونَ	السَّابِعُ عَشَرَ	السَّابِعُ - السَّابِعَة	سَبْعَ عَشَرَةَ	سَبْعَ - سَبْعَةٌ	
سَبْعَيْنَ	السَّابِعَةَ عَشَرَةَ	هَفْتَم	سَبْعَةَ عَشَرَ	٧	
٧٠	هَفْدَهَم				
ثَمَانُونَ	الثَّامِنُ عَشَرَ	الثَّامِنُ - الثَّامِنَة	ثَمَانَى عَشَرَةَ	ثَمَانِيَ - ثَمَانِيَةٌ	
ثَمَانَيْنَ	الثَّامِنَةَ عَشَرَةَ	هَشْتَم	ثَمَانَيَةَ عَشَرَ	٨	
٨٠	هَجْدَهَم				
تِسْعَونَ	النَّاسِعُ عَشَرَ	النَّاسِعُ - النَّاسِعَة	تِسْعَ عَشَرَةَ	تِسْعَ - تِسْعَةٌ	
تِسْعَيْنَ	النَّاسِعَةَ عَشَرَةَ	نَهْم	تِسْعَةَ عَشَرَ	٩	
٩٠	نُوذَهَم				
مِائَةُ (مَائَةٌ)	العِشْرُونَ - الْعِشْرِينَ	الْعَاشِرُ - الْعَاشِرَة	عِشْرُونَ - عَشَرَيْنَ	عَشَرَ - عَشَرَةَ	
١٠٠	(جَزءٌ عَقُودٌ نِيَسْتَ)	بِيَسْتَم	دَهَم	٢٠	١٠

در گروه های دو نفره شبیه گفت و گو زیر را در کلاس اجرا کنید.

حوار (فی مطارِ التَّجَفِ الْأَشْرَفِ)

گفت و گو (در فرودگاه نجف اشرف)

سائچُ مِنَ الْكُوَيْتِ گردشگری از کویت	سائچُ مِنْ إِيرَانِ گردشگری از ایران
وَ عَلَيْكُمُ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَكَاتُهُ. سلام و رحمت خداوند و برکاتش بر شما [باد].	السَّلَامُ عَلَيْكُمْ. سلام بر شما
مساءَ النُّورِ يا عَزِيزِي. شب [شما پر از] نور و روشنی [باد] عزیزم .	مساءَ الْخَيْرِ يا حَبِيبِي. شب (بعداز ظهر) به خیر دوست من .
لا؛ أنا مِنَ الْكُوَيْتِ. أَنْتَ مِنْ باكِستان؟ نه من از کویت هستم (کویتی ام). آیا تو از پاکستان هستی؟	هَلْ حَضَرْتُكَ مِنَ الْعِرَاقِ؟ آیا جنابعالی از عراق هستید؟ (اهل عراق هستید؟)
جَئْتُ لِلْمَرْأَةِ الْأُولَى؛ وَ كَمْ مَرَّةً جَئْتَ أَنْتَ؟ من برای بار اول آمدہام؛ و تو چند بار آمدہای؟	لَا، أَنَا إِيرَانِيُّ. كَمْ مَرَّةً جَئْتَ لِلزِّيَارَةِ؟ نه؛ من ایرانی ام. چند بار برای زیارت آمدہام؟
كَمْ عُمُرُكَ؟ عمرت چقدر است؟ (چند سالته؟)	أَنَا جَئْتُ لِلْمَرْأَةِ الثَّانِيَةِ. من برای بار دوم آمدہام .
مِنْ أَيِّ مَدِينَةٍ أَنْتَ؟ تو از کدام شهر هستی؟	عُمْرِي سِتَّةَ عَشَرَ عَامًا. شانزده سال دارم . (سن من شانزده سال است .)
ما أَجْمَلَ غَابَاتِ مازَنْدَرَانَ وَ طَبِيعَتَهَا! جنگل های مازندران و طبیعتش چه زیباست!	أَنَا مِنْ مَدِينَةِ جُويَّارَ فِي مُحَافَظَةِ مازَنْدَرَانِ. من از شهر جویبار از استان مازندران هستم .
نَعَمْ؛ ذَهَبْتُ لِزِيَارَةِ الْإِمَامِ الرَّضا، ثَامِنِ أَئِمَّتِنَا. (ع) بله؛ برای زیارت امام رضا ، هشتادین اماممان رفتم .	هَلْ ذَهَبْتَ إِلَى إِيرَانَ مِنْ قَبْلُ؟! آیا قبلاً (قبل از این) به ایران رفته‌ای؟
إِنَّ إِيرَانَ بِلَادَ حَمِيلَةٍ جَدًا، وَ الشَّعَبُ الْإِيرَانِيُّ شَعَبٌ مِضِيَافٌ. همانا ایران جدًا سرزمین زیبایی است ، و ملت ایران ملتی مهمان دوست هستند .	كَيْفَ وَجَدْتَ إِيرَانَ؟ ایران رو چطور بافتی (دیدی)؟

تمرینات درس را به صورت گروهی در کلاس حل کنید و اشکالات خود را در پایان از دیگران بپرسید.

التمرينات

التمرين الأول: أجب عن العمليات الحسابية التالية .
تمرين أول : به عمليات حسابی زیر پاسخ بده .

(+) زائد (- ناقص) (: تقسيم على) (X ضرب في)

$$10 \times 3 = 30$$

$$90 - 10 = 80$$

$$100 : 5 = 20$$

$$6 \times 11 = 66$$

$$75 + 25 = 100$$

$$82 : 2 = 41$$

١ - عشرة في ثلاثة يساوى ثلاثة .

٢ - تسعون ناقص عشرة يساوى ثمانين .

٣ - مائة تقسيم على خمسة يساوى عشرين .

٤ - ستة في أحد عشر يساوى سنتين و سنتين .

٥ - خمسة و سبعون زائد خمسة و عشرين يساوى مائة .

٦ - إثنان و ثمانون تقسيم على اثنين يساوى واحداً وأربعين .

التمرين الثاني: أكتب في الفراغ عدداً ترتيبياً مُناسبًا .

تمرين دوم : در جای خالی عدد ترتیبی مناسب قرار بده .

روز دوم از ایام هفته یکشنبه است .

١- الیوم الثنائی من أيام الأسبوع یوم الأحد .

روز ششم از ایام هفته پنجشنبه است .

٢- الیوم السادس من أيام الأسبوع یوم الخميس .

فصل چهارم در سال ایرانی فصل زمستان است .

٣- الفصل الرابع في السنة الإيرانية فصل الشتاء .

فصل سوم در سال ایرانی فصل پاییز است .

٤- الفصل الثالث في السنة الإيرانية فصل الخريف .

٥- يأخذ الفائز الأول جائزة ذهبية و الفائز الثاني جائزة فضية .

برندهی اول جایزه‌ای (مدالی) طلایی و برندهی دوم جایزه‌ای (مدالی) نقره‌ای می‌گیرد .

تلاشی در مسیر موفقیت

الْتَّمْرِينُ الْثَالِثُ : أُكْتُبْ فِي الْفَرَاغَاتِ أَعْدَاداً مُنَاسِبَةً .

تمرين سوم : در جاهای خالی اعداد مناسب بنویس .

مِنْ وَاحِدٍ إِلَى ثَلَاثِينَ

وَاحِد	إِثْنَانِ	ثَلَاثَةٌ	أَرْبَعَةٌ	خَمْسَةٌ
سِتَّةٌ	سَبَعَةٌ	ثَمَانِيَةٌ	تِسْعَةٌ	عَشَرَةٌ
أَحَدَ عَشَرَ	إِثْنَا عَشَرَ	ثَلَاثَةَ عَشَرَ	أَرْبَعَةَ عَشَرَ	خَمْسَةَ عَشَرَ
سِتَّةَ عَشَرَ	سَبَعَةَ عَشَرَ	ثَمَانِيَةَ عَشَرَ	تِسْعَةَ عَشَرَ	عِشْرُونَ
وَاحِدٌ وَعِشْرُونَ	إِثْنَانِ وَعِشْرُونَ	ثَلَاثَةُ وَعِشْرُونَ	أَرْبَعَةُ وَعِشْرُونَ	خَمْسَةُ وَعِشْرُونَ
سِتَّةُ وَعِشْرُونَ	سَبَعَةُ وَعِشْرُونَ	ثَمَانِيَةُ وَعِشْرُونَ	تِسْعَةُ وَعِشْرُونَ	ثَلَاثُونَ

مِنْ عِشِيرِينَ إِلَى تِسْعِينَ

عِشْرُونَ	سَبَعُونَ	ثَلَاثُونَ	أَرْبَعُونَ	خَمْسُونَ
سِتُّونَ	سِبْعُونَ	ثَمَانُونَ	أَرْبَعُونَ	عِشِيرِونَ

الْتَّمْرِينُ الرَّابِعُ : ضَعْ فِي الْفَرَاغِ عَدَدًا مُنَاسِبًا مِنَ الْأَعْدَادِ التَّالِيَةِ . « كَلِمَاتٌ زَائِدَتَانِ » .

تمرين چهارم : در جای خالی عدد مناسب از اعداد زیر قرار بده . « دو کلمه اضافه است » .

(عَشْرُ / مِائَةٌ / خَمْسٌ / عِشَرِينَ / خَمْسِينَ / ثَلَاثَةٌ)

۱ - (وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَمَّا فِيهِمْ أَلْفُ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا ...) ← (۹۵۰) الْعَنْكَوْتُ :

و همانا ما نوح را به سوی قومش فرستادیم، پس هزار سال پنجاه سال کم، در میانشان درنگ کرد ...

۲ - * مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا * هر کس کار نیکی بیاورد پس ده برابر مانند آن [ثواب] برایش است .

تلاش برای معرفه قویت

٣ - الْصَّابِرُ ثَلَاثَةٌ صَابِرٌ عِنْدَ الْمُصِبَّةِ، وَصَابِرٌ عَلَى الطَّاعَةِ وَصَابِرٌ عَنِ الْمَعْصِيَةِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)

صبر سه گونه است صبر هنگام مصیبت ، و صبر بر طاعت (و فرمانبرداری از خداوند) و صبر در [دوری از] گناه .

٤ - عَالَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ الْوَرَعُ فِي الْخَلْوَةِ، وَالصَّدَقَةُ فِي الْقِلَّةِ وَالصَّابِرُ عِنْدَ الْمُصِبَّةِ، وَالْحَلْمُ عِنْدَ الْغَضَبِ وَالصِّدْقُ عِنْدَ الْخَوْفِ. إِلَمَامُ السَّاجَادُ زَيْنُ الْعَابِدِينَ (ع)

علامت‌های مؤمن پنج تاست : پرهیزکاری در خلوت و صدقه دادن در هنگام تنگدستی و صبر در هنگام مصیبت و بردباری هنگام خشم و راستگویی هنگام ترس .

هل تعلم أنَّ...
آیا می‌دانی که ...

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ : تَرْجِمَ الْعِبَاراتِ التَّالِيَةَ.
تمرین پنجم : عبارت‌های زیر را ترجمه کن .

١ - ... الْكَلْبُ يَقْدِرُ عَلَى سَمَاعِ صَوْتِ السَّاعَةِ مِنْ مَسَافَةِ أَرْبَعِينَ قَدَمًا ؟
سگ می‌تواند صدای ساعت را از مسافت چهل قدمی بشنود ؟

٢ - ... النَّمَلَةُ تَقْدِرُ عَلَى حَمْلِ شَيْءٍ يَفْوُقُ وَزَنَهَا خَمْسِينَ مَرَّةً ؟
مورچه می‌تواند چیزی که پنجاه برابر بالاتر از وزنش است را حمل کند .

٣ - ... الْعُرَابُ يَعِيشُ ثَلَاثِينَ سَنَةً أَوْ أَكْثَرَ ؟
کلاگ سی سال یا بیشتر زندگی می‌کند ؟

٤ - ... ثَمَانِينَ فِي الْمِائَةِ مِنْ مَوْجُودَاتِ الْعَالَمِ حَشَراتٌ ؟
هشتاد درصد موجودات جهان حشرات هستند ؟

٥ - ... طُولَ قَامَةِ الزَّرَافَةِ سِتَّةُ أَمْتَارٌ؟ (أمتار: جمع متر)
طول قامت زرافه شش متر است ؟

تلاشی در مسیر موفقیت

الْتَّمَرِينُ الثَّامِنُ: أَكْتُبِ السَّاعَةَ بِالْأَرْقَامِ .
تمرين هشتم : ساعت را با ارقام بنویس .

-
- ١- الْحَادِيَةَ عَشَرَةَ إِلَى عَشَرَ دَقَائِقَ.
 - ٢- السَّابِعَةُ وَعِشْرُونَ دَقِيقَةً.
 - ٣- الْثَّانِيَةُ عَشَرَةَ تَمَامًا.
 - ٤- الْسَّادِسَةُ إِلَى رُبُعًا.
 - ٥- الْخَامِسَةُ وَ النِّصْفُ.

أنوار القرآن

نورهای قرآن

کُمُلِ الفَرَاغَاتِ فِي التَّرْجِمَةِ الْفَارِسِيَّةِ .
در ترجمه‌ی فارسی جاهای خالی را تکمیل کن .

- ١- (رَبَّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَ يَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةَ مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي) طه: ٢٥ إِلَى ٢٨
پروردگارا سینه‌ام را برایم بگشای و کارم را برایم آسان گردان و گره از زبانم بگشا (تا) سخنم را بفهمند .
- ٢- (رَبَّنَا آتَنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ) الْبَقَرَةُ: ٢٠١
پروردگارا، در دنیا به ما نیکی و در آخرت (نیز) نیکی بد و ما را از عذاب آتش (جهنم) نگاه دار .
- ٣- (وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ مَا تُنْقِدُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ) الْبَقَرَةُ: ١١٠
و نماز را برپای دارید و زکات بدھید و هر چه را از کار نیک برای خودتان پیش بفرستید، آن را نزد خدا می‌یابید .
- ٤- (رَبَّنَا أَفْرَغَ عَلَيْنَا صَبَرًا وَ ثَبَّتَ أَقْدَامَنَا وَ انْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ) الْبَقَرَةُ : ٢٥٠
پروردگارا برابر ما صبر عطا کن و گام‌هایمان استوار کن و ما را بر گروه بی ایمانان پیروز گردان .

تلاشی در مسیر موفقیت

آبْحَثُ الْعِلْمَ

ابحث عن آیةٍ واحدةٍ فی القرآن الکریم و حدیث واحدٍ فی نهج الفصاحة فیهما عَدَدٌ عَلَى حَسْبِ ذَوقِكَ.
(فَاقْرَأُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ) المزمل: ٢٠

پژوهش علمی

با سلیقه‌ی خودت در قرآن کریم به دنبال یک آیه و در نهج الفصاحه به دنبال یک حدیث بگرد که در آن‌ها عددی وجود دارد.

(پس آنچه از قرآن میسر شود بخوانید) یا (آنچه برای شما میسر است قرآن بخوانید)

١ - وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَ ازْدَادُوا تِسْعًا * كهف: ٢٥

آنها در غارشان سیصد سال درنگ کردند، و نه سال (نیز) بر آن افزودند.

٢ - * أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَ لَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَ لَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَ لَا أَكْثَرٌ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلَيْمٌ * المجادلة: ٧

آیا نمی‌دانی که خداوند آنچه را در آسمانها و آنچه را در زمین است می‌داند؛ هیچ گاه سه نفر با هم نجوا نمی‌کنند مگر اینکه خداوند چهارمین آنهاست، و هیچ گاه پنج نفر با هم نجوا نمی‌کنند مگر اینکه خداوند ششمین آنهاست، و نه تعدادی کمتر و نه بیشتر از آن مگر اینکه او همراه آنهاست هر جا که باشد، سپس روز قیامت آنها را از اعمالشان آگاه می‌سازد، چرا که خداوند به هر چیزی داناست!

٣ - فِي السَّوَاكِ ثَمَانِيَةُ خَصَالٍ : يَطِيبُ الْفَمَ، وَ يَشُدُّ اللَّثَّةَ، وَ يَجْلُو الْبَصَرَ، وَ يُذَهِّبُ الْبَلْغَمَ، وَ يُفْرِّحُ الْمَلَائِكَةَ، وَ يَرْضِي الرَّبَّ، وَ يَزِيدُ فِي الْحَسَنَاتِ، وَ يَصْحُحُ الْمَعْدَةَ . رَسُولُ اللَّهِ (ص)

در مسواك کردن هشت فائده هست : دهان را پاکیزه کند ، و لشه را محکم کند، و چشم را روشن کند، و بلغم ببرد، و فرشتگان را خوشحال کند، و پروردگار را خشنود کند، و اعمال خوب را بیفزاید، و معده را بهبود ببخشد .

الدَّرْسُ الْثَالِثُ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

(اللّٰهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فِي بَسْطَةٍ فِي السَّمَاءِ...) الْرُّوم : ۴۸

خداؤند همان کسی است که بادها را می‌فرستد و (بادها) ابری بر می‌انگیزند، سپس آن را در پهنه‌ی آسمان می‌گستراند ...

به کتاب گویا گوش کنید و کلمات جدید متن را در کلاس با هم تکرار کنید.

صَدَقَ : باور کرد	تَسَاقَطَ : پی در پی افتاد	أَثَارَ : برانگیخت
حَتَّىٰ تُصَدِّقَ : تا باور کنی	الْتَّعْرُفُ عَلَىٰ : شناختن	إِحْتَفَلَ : جشن گرفت
ظَاهِرَةٌ : پدیده «جمع: ظواهر»	ثَلْجٌ : برف، یخ «جمع: ثلوج»	أَصْبَحَ : شد
فِيلِمٌ : فيلم «جمع: أفلام»	حَسَنَةً : بسیار خوب	إِعْصَارٌ : گردباد
لَا حَاظٌ : ملاحظه کرد	حَيَّرَ : حیران کرد	أَمْرِيْكَا الْوُسْطَىٰ : آمریکای مرکزی
الْمُحِيطُ الْأَطْلَسِيٌّ : اقیانوس اطلس	سَحَبَ : کشید	أَمْطَرَ : باران بارید
مَفْرُوشٌ : پوشیده، فرش شده	سَمَّىٰ : نامید	بَسْطَةٌ : گستراند
مَهْرَاجَانٌ : جشنواره	سَوَادَاءٌ : سیاه (مؤئنث أسود)	بَعْدَ : دور شد
نُزُولٌ : پایین آمدن ، بارش	سَنَوْيٌّ : سالانه	تَرَىٰ : می بینی، ببینی

الدَّرْسُ الْثَالِثُ (درس سوم)

مَطَرُ السَّمَكِ (باران ماهی)

هَلْ تُصَدِّقُ أَنْ تَرَىٰ فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ أَسماكاً تَتَساقَطُ مِنَ السَّمَاءِ؟!

آیا باور می کنی که روزی از روزها ماهی ها را ببینی که از آسمان می افتدند؟

إِنَّ نُرُزُولَ الْمَطَرِ وَالثَّلْجِ مِنَ السَّمَاءِ شَيْءٌ طَبِيعِيٌّ؛

مسلمان بارش باران و برف از آسمان یک چیز طبیعی است.

وَلَكِنْ أَيْمُكْنُ أَنْ نَرَى مَطَرَ السَّمَكِ؟!

ولی آیا امکان دارد که باران ماهی را ببینیم؟

تلاش بر موفقیت

هَلْ تَظُنُّ أَنْ يَكُونَ ذِلِكَ الْمَطَرُ حَقِيقَةً وَلَيْسَ فِلْمًا خَيَالِيًّا؟!

آیا گمان می کنی که آن باران حقیقی باشد. و فیلمی خیالی نیست.

حَسَنًا فَانْظُرْ إِلَى هَذِهِ الصُّورِ حَتَّى تُصَدِّقَ.

خوب پس به این تصاویر نگاه کن تا باور کنی.

أُنْظُرْ بِدِقَّةٍ؛ أَنْتَ تُشَاهِدُ سُقُوطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ؛ كَأَنَّ السَّمَاءَ تُمْطِرُ أَسْمَاكًاً.

به دقت نگاه کن. تو افتادن ماهی ها را از آسمان می بینی ، مثل اینکه آسمان ماهی هایی را می بارد .

يُسَمِّي النَّاسُ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ الطَّبِيعِيَّةَ «مَطَرَ السَّمَكِ».

مردم این پدیده طبیعی را باران ماهی می نامند.

حَيَّرَتْ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ النَّاسَ سَنَوَاتٍ طَوِيلَةً فَمَا وَجَدُوا لَهَا جَوابًاً.

این پدیده مردم را سالهای طولانی شگفت زده کرده و برای آن جوابی نیافتنند.

يَحْدُثُ «مَطَرُ السَّمَكِ» سَنَوِيًّا فِي جُمْهُورِيَّةِ الْهُنْدُورَاسِ فِي أَمْرِيْكَا الْوُسْطَىِ.

باران ماهی سالانه در جمهوری هندوراس در امریکای مرکزی اتفاق می افتد.

تَحْدُثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ أَحْيَانًا.

این پدیده گاهی دوبار در سال اتفاق می افتد.

فَيُلَاخِطُ النَّاسُ غَيْمَةً سَوْدَاءً عَظِيمَةً وَرَعِدًا وَبَرَقًا وَرِياحًا قَوِيَّةً وَمَطَرًا شَدِيدًا لِمُدَّةٍ سَاعَتَيْنِ أَوْ

أَكْثَرَ.

و مردم به مدت دو ساعت با بیشتر ابر سیاه بزرگی و رعد و برق و بادهایی قوی و بارانی شدید را ملاحظه می کنند.

تلاش برای موافقت

ثُمَّ تُصْبِحُ الْأَرْضُ مَفْرُوشَةً بِالْأَسْمَاكِ، فَيَأْخُذُهَا النَّاسُ لِطَبْخِهَا وَتَنَاؤُلِهَا.

سپس زمین با ماهی‌ها پوشیده می‌شود، و مردم آنها را برای پختن و خوردنش می‌برند.

حاوْلَ الْعَلَمَاءِ مَعْرِفَةٌ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ؛

دانشمندان برای شناخت راز آن پدیده ی عجیب تلاش کردند.

فَأَرْسَلُوا فَرِيقًا لِزِيَارَةِ الْمَكَانِ وَالتَّعْرِفِ عَلَى الْأَسْمَاكِ التَّنْتَى تَسَاقَطُ عَلَى الْأَرْضِ بَعْدَ هَذِهِ الْأَمْطَارِ الشَّدِيدَةِ،

و گروهی را برای دیدن محل و شناختن ماهی‌هایی که بعد از این باران‌های شدید بر زمین می‌افتدند، فرستادند.

فَوَجَدُوا أَنَّ أَكْثَرَ الْأَسْمَاكِ الْمُنْتَشِرَةِ عَلَى الْأَرْضِ بِحَجْمٍ وَاحِدٍ وَنَوْعٍ وَاحِدٍ،

و آن‌ها دریافتند که بیشتر ماهی‌های پراکنده شده در زمین به یک اندازه و از یک نوع هستند.

وَلِكِنَّ الْغَرِيبَ فِي الْأُمْرِ أَنَّ الْأَسْمَاكَ لَيِسْتُ مُتَعَلِّقَةً بِالْمَيَاهِ الْمُجاوِرَةِ

و اما شگفتی کار آن است که ماهی‌ها متعلق به آبهای مجاور نیستند.

بَلْ بِمَيَاهِ الْمُحِيطِ الْأَطْلَسِيِّ الَّذِي يَبْعُدُ مَسَافَةً مِائَاتِيْ كِيلُومِترٍ عَنْ مَحَلِّ سُقُوطِ الْأَسْمَاكِ.

بلکه متعلق به آبهای اقیانوس اطلس هستند که به فاصله‌ی دویست کیلومتر از محل سقوط ماهی‌ها دور هستند.

ما هُوَ سَبَبُ تَشْكِيلِ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ؟

علت شکل گیری این پدیده چیست؟

يَحْدُثُ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فَيَسْحَبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقُوَّةٍ وَيَأْخُذُهَا إِلَى مَكَانٍ بَعِيدٍ

گردداد شدیدی اتفاق می‌افتد پس ماهی‌ها را با قدرت به آسمان می‌کشد و آن‌ها را به محلی دور می‌کشند (می‌برد)

تلاشی در مشکل مفروضات

وَعِنْدَمَا يَفْقِدُ سُرْعَتَهُ تَتَسَاقَطُ عَلَى الْأَرْضِ .

وقتی سرعتش را از دست می دهد ماهی ها بر روی زمین می افتدند.

يَحْتَفِلُ النَّاسُ فِي الْهُنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ سَنَوِيًّا وَيُسَمِّونَهُ «مِهْرَاجَانَ مَطَرِ السَّمَكِ» .

مردم هندوراس سالانه این روز را جشن می گیرند و آن را « جشنواره باران ماهی » می نامند .

عَيْنُ الصَّحِيحَ وَالخَطَا حَسَبَ نَصَ الدَّرْسِ .

١ - يَحْتَفِلُ أَهَالِي الْهُنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ شَهْرِيًّا وَيُسَمِّونَهُ «مِهْرَاجَانَ الْبَحْرِ» .

اهالی هندوراس ماهانه این روز را جشن می گیرند و آن را « جشنواره دریا » می نامند .

٢ - عِنْدَمَا يَفْقِدُ الْإِعْصَارُ سُرْعَتَهُ ، تَتَسَاقَطُ الْأَسْمَاكُ عَلَى الْأَرْضِ .

وقتی گردباد سرعتش را از دست می دهد ماهی ها بر روی زمین می افتدند.

٣ - يَئِسَ الْعُلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةِ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيَّةِ .

دانشمندان از شناخت راز آن پدیده عجیب نا امید شدند .

٤ - إِنَّ نُزُولَ الْمَطَرِ وَالتَّلَاجَ مَنَ السَّمَاءُ أَمْ طَبِيعِيُّ .

مسلمان بارش باران و برف از آسمان چیزی طبیعی است .

٥ - تَحَدُّثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ عَشَرَ مَرَاتٍ فِي السَّنَةِ .

این پدیده ده بار در سال اتفاق می افتد .

إِعْلَمُوا : بِدَائِيدِ

أَشْكَالُ الْأَفْعَالِ : شُكْلُهَايِ فُعْلُهَا (١)

فعل ها در زبان عربی براساس شکل « سوم شخص مفرد در فارسی » به دو گروه تقسیم می شود .

گروه اول: فعل هایی که فقط از حروف اصلی تشکیل می شود .

گروه دوم: فعل هایی که علاوه بر حروف اصلی ، حروف زائد دارد .

بیشتر فعل های « ماضی سوم شخص مفرد » که در متوسطه اول با آن آشنا شدید از سه حرف اصلی تشکیل می شد؛ مانند خَرَجَ، عَرَفَ، نَظَرَ و شَكَرَ .

« ماضی سوم شخص مفرد » برخی فعل ها نیز بیشتر از سه حرف است؛ مانند إِسْتَخَرَجَ، إِعْتَرَفَ، إِنْفَجَرَ و تَشَكَّرَ؛

در کتاب های عربی متوسطه اوّل تا حدودی با چنین فعل هایی آشنا شده بودید. اکنون با فعل هایی که «سوم شخص مفرد ماضی» آنها بیش از سه حرف است، بیشتر آشنا شوید.

المصدر	الامر	المضارع	الماضي
إِسْتِرْجَاعٌ : پس گرفتن	إِسْتَرْجِعْ : پس بگیر	يَسْتَرْجُعُ : پس می گیرد	إِسْتَرْجَعَ : پس گرفت
إِشْتِغَالٌ : کار کردن	إِشْتَغِلُ : کار کن	يَشْتَغِلُ : کار می کند	إِشْتَغَلَ : کار کرد
إِنْفَاتَاحٌ : باز شدن	إِنْفَاتِحْ : باز شو	يَنْفَاتِحُ : باز می شود	إِنْفَاتَحَ : باز شد
تَخْرُجٌ : دانش آموخته شدن	تَخَرَّجْ : دانش آموخته شو	يَتَخَرَّجُ : دانش آموخته می شود	تَخَرَّجَ : دانش آموخته شد

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ : خود آزمایی ترجمة الأفعال التالية : فعل های زیر را ترجمه کن :

مصدر	امر	مضارع	ماضي
إِسْتِغْفارٌ : آمرزش خواستن	إِسْتَغْفِرُ : آمرزش می خواهد	يَسْتَغْفِرُ : آمرزش خواست	إِسْتَغْفَرَ : آمرزش خواست
إِعْتِذَارٌ : عذر خواستن	إِعْتَذِرُ : عذر بخواه	يَعْتَذِرُ : عذر می خواهد	إِعْتَذَرَ : عذر خواست
إِنْقَطَاعٌ : بُریده شدن	إِنْقَطَعْ : بُریده شو	يَنْقَطِعُ : بُریده می شود	إِنْقَطَعَ : بُریده شد
تَكَلْمٌ : سخن گفتن	تَكَلَّمُ : سخن بگو	يَتَكَلَّمُ : سخن می گوید	تَكَلَّمَ : سخن گفت



در گروه های دو نفره شبیه گفت و گوی زیر را در کلاس اجرا کنید.

حوار (فی قِسْمِ الْجَوازَاتِ فِي الْمَطَارِ)

گفت و گو در بخش گذرنامه در فرودگاه

مسافر ایرانی	شُرُطٍ إِدَارَةِ الْجَوازَاتِ پلیس اداره‌ی گذرنامه
نَحْنُ مِنْ إِيرَانَ وَ مِنْ مَدِينَةِ زَابِلٍ. ما از ایران و از شهر زابل [هستیم].	أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ. خوش آمدید (از دیدنتان خوشحالم). مِنْ أَىْ بَلَدٍ أَنْتُمْ؟ شما از کدام کشور (سرزمین) هستید؟
أَشْكُرُكَ يَا سَيِّدِي. سروورم از تو تشکر می کنم.	مَرَحْبًا بِكُمْ. شَرَفْتُمُونَا. خوش آمدید. به ما افتخار دادید (ما را مشرف فرمودید).
أُحِبُّ هَذِهِ الْلُّغَةَ . الْعَرَبِيَّةُ جَمِيلَةٌ . این زبان را دوست دارم. عربی زیباست.	مَا شَاءَ اللَّهُ ! تَسْكَلُمُ بِالْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا! ماشاء الله (هر چه خدا بخواهد)! خوب به زبان عربی سخن می گویی!
سِنَّةٌ : وَالِدَائِ وَ أُخْتَائِ وَ أَخْوَائِ. ^۲ شش تا: پدر و مادرم و دو خواهرم و دو برادرم.	كَمْ عَدْدُ الْمُرَافِقِينَ ؟ تعداد همراهان چند نفر است؟
نَعَمْ ؛ كُلُّ وَاحِدٍ مِنِّا بِطَاقَتِهِ بِيَدِهِ. بله؛ هر کدام از ما بليطش دستش است.	أَهْلًا بِالضَّيْوِفِ . هَلْ عِنْدَكُمْ بَطَاقَاتُ الدُّخُولِ ؟ مهمانان خوش آمدید. آیا بليطهای ورود دارید؟
عَلَى عَيْنِي . به روی چشمم.	الرَّجَالُ عَلَى الْيَمِينِ وَ النِّسَاءُ عَلَى الْيَسَارِ لِلتَّفْتِيشِ. آقایان در سمت راست و خانمها در سمت چپ برای بازرسی.
نَحْنُ جَاهِزُونَ . ما آماده‌ایم.	رَجَاءً؛ إِجْعَلُوا جَوازَاتِكُمْ فِي أَيْدِيكُمْ. لطفا گذرنامه‌هایتان را در دستانتان قرار دهید (بگیرید).

^۲ - والدای و اختای و آخوای؛ پدر و مادرم، دو خواهرم و دو برادرم

الَّتَّمَرِينُ

الَّتَّمَرِينُ الْأَوَّلُ: عَيْنِ الْجُمْلَةِ الصَّحِيحَةِ وَغَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ .
تمرين اول : جمله‌ی صحیح و غیر صحیح را بر حسب حقیقت و واقعیت مشخص کن :

✓ ١ - الْمَهْرَاجَانُ إِحْتِفَالٌ بِمُنَاسَبَةِ جَمِيلَةِ كَمْهَرَاجَانِ الْأَزْهَارِ وَمَهْرَاجَانِ الْأَفَلَامِ .

جشنواره (فستیوال) جشنی به مناسبتی زیباست ، مانند جشنواره‌ی گل‌ها و جشنواره‌ی فیلم‌ها .

✗ ٢ - الْأَشْلَجُ نَوْعٌ مِنْ أَنْوَاعِ نُزُولِ الْمَاءِ مِنَ السَّمَاءِ يَنْزَلُ عَلَى الْجِبَالِ فَقَطَ .

برف نوعی از انواع بارشی آب از آسمان است که فقط بر کوه‌ها نازل می‌شود .

✓ ٣ - يَحْتَفِلُ الْإِيرَانِيُّونَ بِالنُّورُوزِ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ السَّنَةِ الشَّمْسِيَّةِ .

ایرانی‌ها نوروز در اولین روز از روزهای سال شمسی جشن می‌گیرند .

✓ ٤ - تَعِيشُ الْأَسْمَاكُ فِي النَّهَرِ وَالْبَحْرِ وَلَهَا أَنْوَاعٌ مُخْتَلِفَةٌ .

ماهی‌ها در رودخانه و دریا زندگی می‌کنند و انواع گوناگونی دارند .

✗ ٥ - إِلَاعِصَارُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ ، لَا تَتَنَقَّلُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ .

گردباد باد شدیدی است که از مکانی به مکانی دیگر منتقل نمی‌شود .

الَّتَّمَرِينُ الثَّانِي : عَيْنِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ .

تمرين دوم : جواب صحیح را مشخص کن :

<input type="checkbox"/>	تَقْطَعَ	<input type="checkbox"/>	قطعَ	<input checked="" type="checkbox"/>	إِنْقَطَعَ	١ - المَاضِي مِنْ « يَنْقَطِعُ » :
<input checked="" type="checkbox"/>	يَسْتَرْجِعُ	<input type="checkbox"/>	يَرْجِعُ	<input type="checkbox"/>	يُرَاجِعُ	٢ - الْمُضَارِعُ مِنْ « إِسْتَرْجَعَ » :
<input type="checkbox"/>	تَعْلِيمٌ	<input checked="" type="checkbox"/>	تَعْلُمٌ	<input type="checkbox"/>	إِسْتَعْلَامٌ	٣ - الْمَصْدَرُ مِنْ « تَعْلَمَ » :
<input type="checkbox"/>	اسْمَاعٌ	<input type="checkbox"/>	تَسْمَعٌ	<input checked="" type="checkbox"/>	إِسْتَمْعٌ	٤ - الْأَمْرُ مِنْ « تَسْتَمِعُ » :
<input checked="" type="checkbox"/>	لَا تَحْتَفِلُ	<input type="checkbox"/>	لَا تَحْتَفَلَ	<input type="checkbox"/>	مَا احْتَفَلَ	٥ - الْنَّهْيُ مِنْ « تَحْتَفِلُ » :
<input type="checkbox"/>	ابْتِسَامٌ	<input type="checkbox"/>	إِبْتِسَامٌ	<input checked="" type="checkbox"/>	سَيِّبَتِسِيمٌ	٦ - الْمُسْتَقْبَلُ مِنْ « يَبْتَسِمُ » :

تلاشی در مسیر موفقیت

الْتَّمَرِينُ الْثَالِثُ : تَرْجِمُ الْآيَاتِ وَالْحَدِيثَيْنِ . تمرین سوم : آیات و دو حدیث را ترجمه کن :

١ - (فَاسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ) آل عمران: ١٣٥

و برای گناهانشان آمرزش می طلبند و جز خدا چه کسی گناهان را می آمرزد ؟

٢ - (فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَإِنْ تَظِرُّوا إِنَّمَا مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ) یونس: ٢٠

بگو: عالم غیب فقط به خدا اختصاص دارد. پس منتظر باشید که من نیز با شما از منتظرانم.

٣ - (وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ ...) المُرْمَل: ١٠

و بر آنچه می گویند شکیبا باش و از آنان دوری کن .

٤ - النَّاسُ نِيَامٌ؛ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا . (رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)

مردم خفتگان هستند؛ پس هروقت بمیرند بیدار (آگاه) می شوند.

٥ - إِنَّكُمْ مُسْؤُلُونَ حَتَّىٰ عَنِ الْبِقَاعِ وَالْبَهَائِمِ . أمیر المؤمنین علی (علیه السلام)

شما مسؤول هستید حتی در برابر زمین‌ها و چارپایان .

الْتَّمَرِينُ الرَّابِعُ : ضَعْ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ . « كَلِمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ ».

تمرین چهارم : در دایره عدد مناسب قرار بده . « یک کلمه اضافیست ».

٣ - الْيَبْوُغُ (: جوی پرآب ، چشمہ)

٢ - الْمِشْمِشُ (: زردالو)

١ - الْمَسْجِدُ

٦ - الْصَّفَّ (: کلاس)

٥ - الْلَّيلُ (: شب)

٤ - الْمَوْتُ (: مردن)

عَيْنُ الْمَاءِ وَنَهْرٌ كَثِيرُ الْمَاءِ .

يَدْرُسُ فِيهِ الطُّلَابُ .

چشمہ‌ی آب و رودخانه‌ی پرآب

دانش آموزان در آن درس می خوانند .

بَيْتٌ مُقَدَّسٌ لِأَدَاءِ الصَّلَاةِ عِنْدَ الْمُسْلِمِينَ .

فَاكِهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَفَّفَةً أَيْضًا .

خانه‌ای مقدس بین مسلمانان برای انجام نماز

میوه‌ای که مردم آن را خشک شده هم می خورند .

الْوَقْتُ الْمُمَتَدُ مِنْ مَغْرِبِ الشَّمْسِ إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ . زمان با امتداد از غروب خورشید تا طلوع سپیده‌دم .

الْتَّمْرِينُ الْخَامِسُ: عَيْنُ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادَةِ وَالْمُتَضَادَةَ.

تمرين پنجم : کلمات متراffد و متضاد را مشخص کن :

أنزل / أصبح / حفلة / رقع / صعود / صار / مهرجان / نزول

أصبح = صار / حفلة = مهرجان / أنزل ≠ رقع / صعود ≠ نزول

الْتَّمْرِينُ السَّادِسُ: ضَعْ فِي الفَرَاغِ فِعْلًا مُنَاسِبًا.

تمرين ششم : در جای خالی فعل مناسبی قرار بده .

١ - (فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَ اسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ ...) الْغَافِرُ : ٥٥

پس صبر پیشه کن . یقیناً وعده خدا حق است ، و برای گناهت آمرزش بخواه ...

٢ - إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَسَوْفَ نَتَخَرَّجُ كُلُّنَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ بَعْدَ سَنَتَيْنِ .

اگر خدا بخواهد پس همه‌ی ما بعد از دو سال از مدرسه دانش آموخته (فارغ التحصیل) خواهیم شد .

٣ - إِلَهِي قَدْ إِنْقَطَعَ رَجَائِي عَنِ الْخَلْقِ وَ أَنْتَ رَجَائِي .

خدای من ! امیدم از مردم بریده شده است و تو امیدم هستی .

٤ - كَانَ صَدِيقِي يَنْتَظِرُ وَالِّدُه لِلْرُّجُوعِ إِلَى الْبَيْتِ.

دوستم انتظار می کشید پدرش را برای برگشتن به خانه .

٥ - أَنَا وَ زَمِيلِي إِسْتَلَمْنَا رَسَائِلَ عَبْرِ الإِنْتِرْنِتِ.

من و دوستم نامه‌هایی را از راه اینترنت دریافت کردیم .

تلاشی در مسیر موفقیت

أنوار القرآن

انتَخِبِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجِمَةِ الْفَارِسِيَّةِ .
جواب صحیح را در ترجمه‌ی فارسی انتخاب کن.

۱ - (وَ لَا تَيَأسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيْأَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ) یوسف : ۸۷

و از رحمت خدا نا امید نشود نشدند :
زیرا جز گروه کافران کسی از رحمت خدا نا امید نشده است نمی شود .

۲ - (أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلُهُمْ بِالْتَّقْوَىٰ هِيَ أَحْسَنُ) التَّحْلِیل : ۱۲۵

با دانش و فرمان اندرز نیکو به راه پروردگارت فرا بخوان
و با آنان به (شیوه ای) که خوب بهتر است گفت و گو کن.

۳ - (فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَ اشْكُرُوْلَى) الْبَقَرَةُ : ۱۵۲

پس ما را مرا یاد کنید؛ تا شما را یاد کنم و از من سپاس‌گزاری کنید شکر گزاری کنید .

۴ - (لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ...)

خدا به کسی جز به اندازه توانش درخواستش تکلیف نمی دهد :

۵ - (... لَهَا مَا كَسَبَتْ وَ عَلَيْهَا مَا اكتَسَبَتْ ...)

هر کس آنچه را که [از خوبی ها] کسب کرده به سودش زیانش است،
و آنچه را [نیز که از بدی ها] کسب کرده به سودش زیانش است.

تلاشی در مسیر موفقیت

آلِبَحْثُ الْعَلْمِيُّ

ابحث عن قصّةٍ قُرآنِيَّةٍ قَصِيرَةٍ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي الإِنْتَرْنِتِ أَوْ مَجَلَّةً أَوْ كِتَابٍ وَ تَرْجِمَهَا إِلَى الْفَارَسِيَّةِ، مُسْتَعِينًا بِمُعَجمٍ عَرَبَّيٍّ - فارسيٌّ .

پژوهش علمی

به دنبال قصه‌ی قرآنی کوتاهی به زبان عربی در اینترنت یا مجله‌ای یا کتابی بگرد و آن را با کمک لغت‌نامه‌ی عربی به فارسی ترجمه کن .

وَ أَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أُمُّ مُوسَى أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتَ عَلَيْهِ فَالْقِيَهِ فِي الْيَمِّ وَ لَا تَخَافِي وَ لَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُوهُ إِلَيْكِ وَ جَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ (قصص : ۷)

و به مادر موسی وحی کردیم که او را شیر ده، و چون بر او ترسیدی او را به دریا بیفکن و آز تلف شدنش آنترس و از دوری او غمگین مباش که ما او را به تو برمی‌گردانیم و او را از پیامبران قرار می‌دهیم.

وَ قَيْلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي ماءَكِ وَ يَا سَمَاءُ أَقْلِعِي وَ غَيْضَ الْمَاءِ وَ قُضِيَ الْأَمْرُ وَ اسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِي ... (هود : ۴۴)

و گفته شد: «ای زمین، آب را فرو برا و ای آسمان، خودداری کن!» و آب فرو نشست و کار پایان یافت و [کشتی] بر [دامنه کوه] جودی، پهلو گرفت ...



بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الدَّرْسُ الرَّابِعُ (درس چهارم)

(إِنَّ هَذِهِ أُمَّةٌ كُّمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ) (آلأنبياء: ٩٢)

[ای مردم] بی گمان این امت شمامست؛ امّتی یگانه و من پروردگار تان هستم، پس مرا بپرستید.

سلّمی: مُسالمت آمیز

«سلّم»: صلح

سواء: یکسان

علی مَرَّ الْعُصُورِ: در گذر زمان

عمیل: مزدور «جمع: عملاء»

لدی: نزد «لَدِیْهِمْ: دارند»

مع بعض: با همدیگر

من دون الله: به جای خدا،

به غیر خدا

یجوز: جایز است

یستوی: برابر می شود

یؤکد: تأکید می کند

حریّة: آزادی

حَمِيم: گرم و صمیمی

خلاف: اختلاف

خُمس: یک پنجم

دعا: فرا خواند، دعا کرد

«يَدْعُونَ: فرا می خوانند»

ذَكَر: مرد، نر

فرِح: شاد

فَرَق: پراکنده ساخت

قائد: رهبر «جمع: قادة»

قائِم: استوار، ایستاده

سَبَّ: دشنام داد

أنتَ: پرهیزگارترين

احفاظ: نگاه داشتن

إِسَاءَة: بدی کردن

أشَرَكَ: شریک قرار داد

اعتصَمَ: چنگ زد (با دست

گرفت)

أكْرَمَ: گرامی ترین

أُثْنَى: زن، ماده

آلا: که ن...

آلَّا نَعْبُدَ: که نپرستیم

تَعَارَفُوا: یکدیگر را شناختند

تعَايَشَ: همزیستی داشت

حَبَل: طناب «جمع: حِبال»

الْتَّعَائِشُ السَّلْمِيُّ (همزیستی مسالمت آمیز)

لَقَدْ كَانَتْ رِسَالَةُ الْإِسْلَامِ عَلَى مَرْأَتِ الْعُصُورِ قَائِمَةً عَلَى أَسَاسِ الْمَطْيقِ وَاجْتِنَابِ الْإِسَاءَةِ؛

قطعًا پیام اسلام در گذر زمانها براساس منطق و دوری از هر بدی استوار بوده است.

فَإِنَّ اللّٰهَ يَقُولُ: وَبِرَاستِي خداوند می فرماید:

تلاش در معرفت

(وَ لَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَ لَا السَّيِّئَةُ اذْعُ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي يَبْشِكَ وَ بَيْهُ عَدَاوَةً كَانَهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ) فُصِّلَتْ: ۲۴

و نیکی و بدی برابر نیستند. [بدی را] به گونه‌ای که بهتر است [با نیکی کردن] دفع کن، که ناگاه آن کس که میان تو و او دشمنی وجود دارد، گویی دوستی صمیمی می‌شود.

إِنَّ الْقُرْآنَ يَأْمُرُ الْمُسْلِمِينَ أَلَّا يَسْبُبُوا مَعْبُودَاتِ الْمُشْرِكِينَ وَ الْكُفَّارِ

همانا قرآن به مسلمانان امر می‌کند که خدایان مشرکان و کافران را دشنام ندهند.

فَهُوَ يَقُولُ : (وَ لَا تَسْبُبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْبُبُوا اللَّهَ ...) الأنعام : ۱۰۸

و آن (قرآن) می‌فرماید: و کسانی را که به جای خدا می‌خوانند دشنام ندهید که [سبب شود] آنان هم به خدا دشنام دهند.

الإِسْلَامُ يَحْتَرِمُ الْأَدِيَانَ الْإِلَهِيَّةَ؛ اسلام ادیان الهی را محترم می‌شمارد؛

(قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ أَلَا نَعْبُدُ إِلَّا اللَّهُ وَ لَا نُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا) آل عمران ۶۴

(ای پیامبر) بگو: ای اهل کتاب (یهود و نصاری)، بیایید به سوی کلمه‌ای یکسان میان ما و شما، که جز خدا را نپرسنیم و چیزی را شریک او قرار ندهیم ،

يُؤْكِدُ الْقُرْآنُ عَلَى حُرْيَّةِ الْعَقِيدَةِ : (لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ...) البقرة ۲۵۶

قرآن بر آزادی عقیده تاکید می‌کند: (هیچ اجباری در دین نیست.)

لا يَجُوزُ الْإِصْرَارُ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ وَ عَلَى الْعُدُوَانِ ، لِأَنَّهُ لَا يَتَنَفَّعُ بِهِ أَحَدٌ؛

پاشاری بر نقاط اختلاف و دشمنی جایز نیست، به خاطر اینکه کسی از آن سود نمی‌برد،
وَ عَلَى كُلِّ النَّاسِ أَنْ يَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايُشًا سِلْمِيًّا، مَعَ احْفَاظِ كُلِّ مِنْهُمْ بِعَقَائِدِهِ؛

بر همه مردم واجب است که هر کدام با حفظ عقاید خود با یکدیگر همزیستی مسالمت آمیز کنند.

تلاش برای درستی و معرفت

لَأَنَّهُ (كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدِيهِمْ فَرِحُونَ) الرّوم : ٣٢

به خاطر اینکه هر حزب و گروهی به آنچه نزدشان است خوشحالند .

الْبِلَادُ الْإِسْلَامِيَّةُ مَجْمُوعَةٌ مِنَ الشُّعُوبِ الْكَثِيرَةِ، تَخْتَلِفُ فِي لُغَاتِهَا وَأَلْوَانِهَا.

کشورهای اسلامی مجموعه‌ای از ملت‌های متعدد هستند . در زبانهای خود و رنگهایشان متفاوت می‌باشند .

قالَ اللَّهُ تَعَالَى : خداوند بزرگ می‌فرماید :

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى

ای مردم، ما شما را از مرد و زنی آفریدیم،

وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَ قَبَائِلَ إِتَّعَارُقُوا

و شما را شعبه‌شعبه و قبیله قبیله قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید .

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَانُكُمْ) الخجرات : ١٢

بی تردید گرامی ترین شما نزد خدا پرهیزگار ترین شمامست .

يَأَمُّرُنَا الْقُرْآنَ بِالْوَحْدَةِ . قرآن ما را به وحدت و یکپارچگی دعوت می‌کند .

(وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ...) آل عمران : ١٠٣

و همگی به ریسمان خدا چنگ بزنید و پراکنده نشوید .

يَتَجَلَّ اتَّحَادُ الْأُمَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ فِي صُورٍ كَثِيرَةٍ ، مِنْهَا اجْتِمَاعُ الْمُسْلِمِينَ فِي مَكَانٍ وَاحِدٍ فِي الْحَجَّ .

یکپارچگی امت اسلامی در شکل‌های زیادی جلوه‌گر می‌شود . از جمله جمع شدن مسلمانان در یک محل در حج .

الْمُسْلِمُونَ خُمْسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ ، يَعِيشُونَ فِي مِسَاخَةٍ وَاسِعَةٍ مِنَ الْأَرْضِ مِنَ الصَّينِ إِلَى الْمُحِيطِ الْأَطلَسِيِّ .

مسلمانان یک پنجم ساکنان جهان هستند در پهنهای گسترده‌ای از زمین از چین تا اقیانوس اطلس زندگی می‌کنند .

قالَ الْإِمَامُ الْخُمَيْنِيُّ رَحْمَةُ اللَّهِ ... : إِذَا قَالَ أَحَدٌ كَلَامًا يُفْرِقُ الْمُسْلِمِينَ، فَاعْلَمُوا أَنَّهُ جَاهِلٌ
أوْ

عَالِمٌ يُحَاوِلُ إِيْجَادُ التَّفْرِقَةِ بَيْنَ صُفُوفِ الْمُسْلِمِينَ.

امام خمینی - که خدا رحمتش کند- فرمود : هر گاه کسی سخنی بگوید که مسلمانان را پراکنده سازد . پس بدانید که وی نادان است یا دانایی است که برای ایجاد تفرقه در بین صفوف مسلمانان تلاش می کند.

وَقَالَ قَائِدُنَا آيَةُ اللَّهِ الْخَامِنَىٰ : وَرَهْبَرُهُمْ آيَتُ اللَّهِ الْخَامِنَهُ اَى فَرْمُودَنَد :

مَنْ رَأَىٰ مِنْكُمْ أَحَدًا يَدْعُو إِلَى التَّفْرِقَةِ، فَهُوَ عَمِيلُ الْعَدُوِّ.

هر کس از شما شخصی را ببیند که به تفرقه دعوت می کند پس وی مزدور دشمن است.

عَيْنِ الصَّحِيحَ وَالْخَطَا حَسَبَ نَصَّ الدَّرْسِ.

درست و اشتباه را طبق متن درس مشخص کن :

۱ - يَجُوزُ الإِصْرَارُ عَلَى تِقَاطُ الخِلَافِ وَالْعُدُوانِ ، لِلِّدْفَاعِ عَنِ الْحَقِيقَةِ .
پاشاری بر نقاط اختلاف و دشمنی برای دفاع از حقیقت جایز است .

۲ - رِسَالَةُ الْإِسْلَامِ قَائِمَةٌ عَلَى أَسَاسِ الْمَنْطِقِ وَاجْتِنَابِ الْإِسَاءَةِ .
رسالت اسلام بر اساس منطق و دوری از بدی کردن استوار است .

۳ - عَلَى كُلِّ النَّاسِ أَنْ يَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايُشًا سَلِيمًا .
بر همه مردم واجب است که با یکدیگر همزیستی مساملت آمیز کنند.

۴ - لِبَعْضِ الشُّعُوبِ فَضْلٌ عَلَى الْآخَرِينَ بِسَبَبِ اللَّوْنِ .
بعضی ملت‌ها بر دیگران به علت رنگ برتری دارند .

۵ - رُبُعُ سُكَّانِ الْعَالَمِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ .
یک چهارم ساکنان جهان از مسلمانان هستند .

إِعْلَمُوا : بِدَانِيَد

أَشْكَالُ الْأَفْعَالِ (٢)

در درس گذشته با چند فعل، که «سوم شخص مفرد ماضی» آنها بیش از سه حرف است، آشنا شدید. اکنون با چند فعل دیگر آشنا شوید.

مصدر	امر	مضارع	ماضی
تَشَابُهٌ: همانند شدن	تَشَابِهُ: همانند شو	يَتَشَابِهُ: همانند می شود	تَشَابَهَ: همانند شد
تَفْرِيحٌ: شاد کردن	فَرَحٌ: شاد کن	يُفَرِّحُ: شاد می کند	فَرَحَ: شاد کرد
مُجَالَسَةٌ: همنشینی کردن	جَالِسٌ: همنشینی کن	يُجَالِسُ: همنشینی می کند	جَالَسَ: همنشینی کرد
إِخْرَاجٌ: بیرون آوردن	أَخْرَجٌ: بیرون بیاور	يُخْرِجُ: بیرون می آورد	أَخْرَجَ: بیرون آورد

إِخْتَبَرْ نَفْسَكَ : خود آزمایی : تَرْجِيمُ الْأَفْعَالَ : فعلها را ترجمه کن :

مصدر	امر	مضارع	ماضی
تَعَامِلٌ: داد و ستد کردن	تَعَامِلٌ: داد و ستد کن	يَتَعَامِلُ: داد و ستد می کند	تَعَامَلَ: داد و ستد کرد
تَعْلِيمٌ: یاد دادن	عَلَمٌ: یاد بده	يُعَلَّمُ: یاد می دهد	عَلَمَ: یاد داد
مُكَاوِيَةٌ: نامه نگاری کردن	كَاتِبٌ: نامه نگاری کن	يُكَاتِبُ: نامه نگاری می کند	كَاتَبَ: نامه نگاری کرد
إِدْخَالٌ: داخل کردن	أَدْخَلٌ: داخل کن	يُدْخِلُ: داخل می کند	أَدْخَلَ: داخل کرد

تلاشی در مسیر موفقیت

▪ در گروه های دو نفره شبیه گفت و گوی زیر را در کلاس اجرا کنید.

حوار (فی صَالَةِ التَّقْتِيشِ بِالْجَمَارِکِ)

گفت و گو (در سالن جست و جو « بازرگانی » گمرک)

الزائرۃ زيارت گننده (خانم)	شُرُطیُّ الْجَمَارِکِ پلیس گمرک
عَلَى عَيْنِي ، يَا أَخِي ، وَلَكِنْ مَا هِيَ الْمُشْكِلَةُ ؟ بِهِ روی چشمم ، ای برادرم ، ولی مشکل چیست ؟ لا بَأْسَ . اشکالی ندارد .	إِجْلِبِي هَذِهِ الْحَقْيَةِ إِلَى هُنَا . أين کیف را اینجا بیاور . تَقْتِيشُ بَسِيِّطٌ . بازرسی ساده (یک بازرگانی ساده است .)
لِأُسْرَتِي . برای خانواده‌ام .	عَفْوًا ؛ لِمَنْ هَذِهِ الْحَقْيَةُ ؟ ببخشید این کیف برای کیست ؟
تَفَضُّلُ ، حَقِيقَتِي مَفْتوحَةُ التَّقْتِيشِ . بِفِرْمَا ، کیفِ من برای بازرگانی باز است .	إِفْتَحْيَا مِنْ فَضْلِكِ . لطفاً آن را باز کن .
فُرْشَةُ الأَسْنَانِ وَالْمَعْجُونُ وَالْمِنْشَفَةُ وَالْمَلَابِسُ... مسواک و خمیردنдан و حوله و لباس‌ها ...	مَاذَا فِي الْحَقْيَةِ ؟ چه چیزی در کیف است ؟
لَيْسَ كِتَابًا ؛ بَلْ دَفَتَرَ الذِّكْرِيَاتِ . کتاب نیست ؛ بلکه دفتر خاطرات است .	مَا هَذَا الْكِتَابُ ؟ این کتاب ، کیست (چیه) ؟
حُبُوبُ مُهَدَّدَةٌ ، عِنْدِي صُدَاعٌ . قرص‌های آرامبخش ، من سر درد دارم .	مَا هَذِهِ الْحُبُوبُ ؟ این قرص‌ها کیست (چیه) ؟
وَلَكِنْ أَنَا بِحَاجَةٍ إِلَيْهَا جَدًا . ولی من جداً به آن(ها) نیاز دارم .	هَذِهِ غَيْرُ مَسْمُوحةٍ . این(ها) غیر مجاز است .
شُكْرًا متشکرم .	لَا بَأْسَ . اشکالی ندارد .
فِي أَمَانِ اللَّهِ . در امان خدا .	إِجْمَعَيْهَا وَ اذْهَبَيْ . آن(ها) را جمع کن و برو .

▪ تمرینات درس را به صورت گروهی در کلاس حل کنید و اشکالات خود را در پایان از دیبرتان

بپرسید.

تلاشی در مسیر موافقیت

التمارين

التمرين الأول : أيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ الْمُعَجمِ، تُنَاسِبُ التَّوْضِيحاَتِ التَّالِيَةَ ؟

تمرين اول : کدام کلمه از کلمات لغت نامه ، با توضیحات بعدی « زیر » مناسب است ؟

القائد : رهبر

١ - رَئِيسُ الْبِلَادِ، الَّذِي يَأْمُرُ الْمَسْؤُولِينَ وَيَنْصَحُهُمْ لِأَدَاءِ واجِباتِهِمْ .

رئيس سرزمین « کشور » ، کسی که به مسؤولین دستور می دهد و آن ها را برای انجام تکالیف شان پند می دهد .

تعارفوا : یکدیگر را شناختند

٢ - تَعْرُفُ البعضِ مَعَ البعضِ الآخَرِ .

شناختن (آشنایی) بعضی با بعضی دیگر .

العميل : مزدور

٣ - الَّذِي يَعْمَلُ لِمَصلَحةِ الْعَدُوِّ .

کسی که برای مصلحت دشمن کار می کند .

الخمس : یک پنجم

٤ - جُزْءٌ واحِدٌ مِنْ خَمْسَةِ .

یک جزء از پنج .

التمرين الثاني : إِجْعَلْ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. « كَلِمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ . »

تمرين دوم : در دایره عدد مناسب قرار بده . « یک کلمه اضافیست . »

١ - ذاك (آن) وجع في الرأس تختلف أنواعه وأسبابه .

دردی در سر ، که انواعش و سبب هایش فرق می کنند .

أكْبَرُ مِنَ الْبَحْرِ كثِيرًا . بسیار بزرگتر از دریا

أبْزار (وسيلة) برای تمیز کردن دندان ها . أداة لتنظيف الأسنان .

قطعة از زمین . قطعة من الأرض .

٢ - الْفُرْشَةُ (مسواك)

٣ - الْبُقْعَةُ (قطعه زمین)

٤ - الصُّدَاعُ (سر درد)

٥ - المُحِيطُ (اقیانوس)

الْتَّمَرِينُ الْثَالِثُ: ضَعْ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً مِنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ. « كَلِمَاتَانِ زَايَدَتَانِ ». تمرین سوم : در جای خالی کلمه‌ی مناسبی از کلمات بعدی (زیر) قرار بده . « دو کلمه اضافیست . ذِكْرِيَّاتٍ / سَوَاءٍ / الشَّعْبُ / قَائِمَةً / لَدَىً / مِنْ دُونِ خاطرات / یکسان / ملّت / ایستاده / نزد من (دارم) / به غیر ، به جای

۱ - لَدَىً جَوَالٌ تَفْرُغُ بَطَارِيَّتُهُ خَلَالَ نِصْفِ يَوْمٍ .
تلفن همراهی دارم که باطریش در طول نصف روز خالی می شود .

۲ - زُمَلَائِيٌّ فِي الدَّرْسِ عَلَى حَدٍ سَوَاءٍ .
همکلاسی‌های در درس در حد مساوی هستند .

۳ - كَتَبَتْ ذِكْرِيَّاتِ السَّفَرَةِ الْعِلْمِيَّةِ .
خاطرات سفر علمی را نوشتیم .

۴ - لَا تَعْبُدُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَحَدًا .
احدی را به غیر خدا عبادت نکنید .

الْتَّمَرِينُ الرَّابِعُ : تَرْجِمِ إِلَى الْفَارِسِيَّةِ . (هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ ...)
تمرین چهارم : به فارسی ترجمه کن . (آیا می دانی که ...)

۱ - ... الزَّرَافَةَ لَا تَنَامُ فِي الْيَوْمِ الْوَاحِدِ إِلَّا أَقْلَ مِنْ ثَلَاثِينَ دَقِيقَةً وَ عَلَى ثَلَاثِ مَرَاحِلٍ ؟
زرافه در یک روز فقط کمتر از سی دقیقه و در سه مرحله می خوابد ؟

۲ - ... مَقَبْرَةً « وَادِي السَّلَامِ » فِي النَّجَفِ الْأَشْرَفِ مِنْ أَكْبَرِ الْمَاقَبِرِ فِي الْعَالَمِ ؟
آرامگاه « وادی السلام » در نجف اشرف از بزرگترین قبرستان‌های جهان است ؟

۳ - ... الصَّينُ أَوَّلُ دُولَةٍ فِي الْعَالَمِ اسْتَخَدَمَتْ نُقُودًا وَرَقَيَّةً ؟
چین اوّلین دولتی در جهان است که پول‌های کاغذی را به کار برد .

۴ - ... الْفَرَسُ قَادِرٌ عَلَى النَّوْمِ وَاقِفًا عَلَى أَقْدَامِهِ ؟
اسب می تواند ایستاده بر پاهاش بخوابد ؟

۵ - ... أَكْثَرَ فيتامين C لِلْبُرْتُقَالِ فِي قِسْرِهِ ؟
بیشترین ویتامین C پرتقال در پوستش است ؟

تلاشی در مسیر موفقیت

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ : تَرْجِمِ الْآيَاتِ وَ اكْتُبْ نَوْعَ الْأَفْعَالِ فِيهَا . * نُورُ السَّمَاءِ *
تمرين پنجم : آيات را ترجمه کن و نوع فعلها را در آنها بنویس . * نور آسمان *

١ - (... وَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الشَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ...) الْبَقَرَةُ : ٢٢

و از آسمان آبی فروفرستاده و بهوسیله‌ی آن از محصولات برای شما رزقی پدید آورده است ...

٢ - (اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ...) الْبَقَرَةُ : ٢٥٧

خدا سرپرست کسانی است که ایمان آورده‌اند . آنان را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون می‌برد ...

٣ - (فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَ اسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ ...) غَافِرُ : ٥٥

پس صبر پیشه کن که وعده خدا حق است، و برای گناهات آمرزش بخواه ...

٤ - (وَ بِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَ بِالْحَقِّ نَزَّلَ ...) الإِسْرَاءُ : ١٠٥

و قرآن را به حق نازل کردیم و به حق نازل شده است ...

٥ - (... قَالَ إِلَيْيَ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ) الْبَقَرَةُ : ٣٠ ... گفت : البتته من چیزی می‌دانم که شما نمی‌دانید .

الْتَّمَرِينُ السَّادِسُ : عَيْنِ الْجَوابَ الصَّحِيحَ .

تمرين ششم : جواب صحیح را مشخص کن :

<input checked="" type="checkbox"/>	حاوَلَ	<input type="checkbox"/>	حَوَلَ	<input type="checkbox"/>	تَحَوَّلَ	<input type="checkbox"/>	الْمَاضِي مِنْ « يُحاوِلُ » :
<input checked="" type="checkbox"/>	يُحَدِّرُ	<input type="checkbox"/>	يَحْدَرُ	<input type="checkbox"/>	يُحَادِرُ	<input type="checkbox"/>	الْمُضَارِعُ مِنْ « حَدَّرَ » :
<input type="checkbox"/>	إِقْعَادٌ	<input type="checkbox"/>	تَقْعِيدٌ	<input checked="" type="checkbox"/>	تَقَاعِدٌ	<input type="checkbox"/>	الْمَصْدَرُ مِنْ « تَقَاعِدَ » :
<input type="checkbox"/>	أَرْسَلَ	<input type="checkbox"/>	أُرْسَلُ	<input checked="" type="checkbox"/>	أَرْسَلُ	<input type="checkbox"/>	الْأَمْرُ مِنْ « تُرْسِلُ » :
<input checked="" type="checkbox"/>	لَا تُقْبَلُوا	<input type="checkbox"/>	لَا تَقْبِلُوا	<input type="checkbox"/>	لَا تُقْبِلُوا	<input type="checkbox"/>	النَّهْيُ مِنْ « تُقْبِلُونَ » :
<input type="checkbox"/>	يَعْلَمُ	<input checked="" type="checkbox"/>	يَتَعَلَّمُ	<input type="checkbox"/>	يُعَلَّمُ	<input type="checkbox"/>	الْمُضَارِعُ مِنْ « تَعَلَّمَ » :
<input checked="" type="checkbox"/>	إِعْرَافٌ	<input type="checkbox"/>	تَعَارُفٌ	<input type="checkbox"/>	تَعْرُفٌ	<input type="checkbox"/>	الْمَصْدَرُ مِنْ « إِعْتَرَفَ » :

* آنوار القرآن : نورهای قرآن *

عین ترجمة الكلمات الملونة في الآيات .

۱ - (وَ عِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هُوَنَا وَ إِذَا خَاطَبُهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا) الفرقان : ۶۳

و بندگان (خدای) بخشاینده کسانی اند که روی زمین با آرامش و فروتنی گام بر می دارند و هرگاه نادان‌ها ایشان را خطاب کنند، سخن آرام می گویند.

۲ - (إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبُنَ السَّيِّئَاتِ) هود : ۱۱۴
بی گمان خوبی‌ها ، بدی‌ها را از میان می برد .

۳ - (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا لِنَهْتَدِي لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ) الأعراف : ۴۳

ستایش آن خدایی است که ما را به این (نعمت‌ها) رهمنمون ساخت؛ و اگر خدا راهنمایی مان نکرده بود، (به اینها) راه نمی‌یافتیم .

۴ - (رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ) القصص : ۲۴

پروردگارم ، من بی گمان به خیری که برایم فرستادی ، نیازمندم .

۵ - (أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُ الْقُلُوبُ) الرعد : ۲
آگاه باش که با یاد خدا دل‌ها آرام می گردد.

۶ - (أَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ) القصص : ۷۷
نیکی کن همان‌گونه که خدا به تو نیکی کرده است .

البحث العلمی (پژوهش علمی)

ابحث عن آیات فی کل منها فعل من هذه الأفعال . (فی کل آیة فعل واحد).
به دنبال آیاتی بگرد که در هر یک از آن آیات فعلی از این فعل‌ها باشد . (در هر آیه فقط یک فعل).

أَرْسَلْنَا. اِنْتَظِرُوا. اِسْتَغْفِرْ. اِنْبَعَثْ. تَفَرَّقْ. تَعَاوَنُوا. عَلَّمْنَا. يُجَاهِدُونَ

۱ - وَ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا ... (مائده : ۷۰)
و ارسلنا ایشان رسل .

و منتظر باشید که ما نیز منتظریم .

۲ - وَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا (نساء : ۱۰۶) ۴ - إِذْ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا (شمس : ۱۲)

واز خدا آمرزش بخواه، که خدا بسیار آمرزنده و مهربان است. آن گاه که بدیخت ترینشان ابرای کشن ناقه تحریک شد.

اللَّهُمَّ إِنِّي نَسِيْتُ

الدَّرْسُ الْخَامِسُ (درس پنجم)

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ بَادَ الْخَلْقَ ... العنكبوت ٢٠

بگو: در زمین بگردید و بنگرید که چگونه [خدا] آفرینش را آغاز کرد.

ذَبْ : دُم	« جمع : أذناب »	إِنَارَة : نورانی کردن	إِنْتَعَدَ : دور شد
زَيْت : روغن	« جمع: زُيوت »	بَرَّى : خشکی، زمینی	« حَتَّى تَبَعِدَ : تا دور شود »
سَارَ : حرکت کرد ، به راه افتاد		بَطْ : اردک	اِتجاه : جهت
سَائِل : مایع		بَكْتِيرِيَا : باکتری	أَدَارَ : چرخاند، اداره کرد
ضَوْء : نور	« جمع : أضواء »	بُوم ، بومه : جغد	أَنْ تُدِيرَ : که بچرخاند »
تَأَثِّرَ : تحت تأثیر قرار گرفت	ضَلَام : تاریکی		أَنْ تَرَى : که ببیند
عَوْضَ : جبران کرد		تَحْتَوْيَ : در بر دارد	إِسْتَفَادَ : بهره بُرد
قَطْ : گربه		تَحْرَكْ : حرکت کرد	« أَنْ يَسْتَفِيدَ : که بهره ببرد . »
لَعِقَ : لیسید		تَتَشَرُّ : پخش می کند	إِضَافَةً إِلَى : افزون بر
مُضِيءٌ : نورانی		جُرْحٌ : زخم	أعشاب طبیّة : گیاهان دارویی
مُطَهِّرٌ: پاک کننده		حَرَكَ : حرکت داد	« مفرد : عُشب طبیّ »
وِقَايَةٌ : پیشگیری		حَوَّلَ : تبدیل کرد	أَفْرَزَ : ترشح کرد
مَلَكَ : مالک شد، دارد، فرمانروایی کرد		حِرَباءٌ : آفتاب پرست	الِتَّامَ : بهبود یافت
يَسْتَطِيعُ : می تواند		دَلَّ : راهنمایی کرد	« أَنْ يَلْتَثِمَ : تا بهبود یابد »
يَسْتَعِينُ بِـ : از ... یاری می جوید		دُونَ أَنْ : بی آنکه	التِّقَاطُ صُورٍ : عکس گرفتن
يَنْبَغِيُ : فرستاده می شود			

(هذا خلق الله) : * (این خلقت خداوند است) *

لقمان ۱۱

الْغَوَاصُونَ الَّذِينَ ذَهَبُوا إِلَى أَعْمَاقِ الْمُحِيطِ لَيَلَّا ، شَاهَدُوا مِئَاتِ الْمَصَايِحِ

الْمَلَوَّثَةِ الَّتِي يَنْبَغِيُ ضَرَوْهُمَا مِنَ الْأَسْمَاكِ الْمُضَيَّةِ ،

غواص هایی که شبانه به أعماق اقیانوس رفتهند، صدھا چراغ رنگی را مشاهده کردند که نورشان از ماهی های نورانی فرستاده می شود.

وَتُحَوِّلُ ظَلَامَ الْبَحْرِ إِلَى نَهَارٍ مُضِيءٍ يَسْتَطِيعُ فِيهِ الْغَوَّاصُونَ اِلْتِقَاطَ صُورَ فِي أَصْوَاءِ هَذِهِ الْأَسْمَاكِ .

و تاریکی دریا را به روزی روشن تبدیل می کند که غواصها در آن می توانند در نور این ماهی ها عکس بگیرند .

إِكْتَشَفَ الْعُلَمَاءُ أَنَّ هَذِهِ الْأَصْوَاءَ تَبْعِثُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْبَكْتِيرِيَا الْمُضِيَّةِ الَّتِي تَعِيشُ تَحْتَ عَيْنَ تِلْكَ الْأَسْمَاكِ .

دانشمندان کشف کردند که این نورها از نوعی باکتری نورانی فرستاده می شود که زیر چشم ان ماهی ها زندگی می کند .

هَلْ يُمْكِنُ أَنْ يَسْتَفِيدَ الْبَشَرُ يَوْمًا مِنْ تِلْكَ الْمَعْجَزَةِ الْبَحْرِيَّةِ ، وَ يَسْتَعِينَ بِالْبَكْتِيرِيَا الْمُضِيَّةِ لِإِنَارَةِ الْمُدُنِ ؟

آیا امکان دارد که بشر روزی از آن معجزه دنیایی استفاده کند ، و از باکتری نورانی برای روشن کردن شهرها کمک بگیرد .

رَبِّمَا يَسْتَطِيعُ ذَلِكَ ، لِأَنَّهُ « مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَ جَدَّ وَجَدَ » .

چه بسا آن را بتواند ، زیرا « هر کس چیزی را خواست (بخواهد) و تلاش کرد ، یافت . »
چه بسا آن را بتواند ، (زیرا « هر کس چیزی را بخواهد و تلاش کند ، می یابد . »)

إِنَّ لِسَانَ الْقِطْ سِلَاحٌ طَبِيعِيُّ دَائِمٌ ، لِأَنَّهُ مَمْلُوءٌ بِغُدَدٍ تُفَرِّزُ سَائِلًا مُطَهِّرًا ، فَيَلْعَقُ الْقِطُّ جُرْحَهُ عِدَّةَ مَرَّاتٍ حَتَّى يَلْتَثِمَ .

قطعاً زبان گربه سلاح دائمی پزشکی است ؛ زیرا آن پر از غده هایی است که مایعی پاک کننده ترشیح می کند ، پس گربه چندین مرتبه زخمش را می لیسد تا زخمش بهبود یابد .

إِنَّ بَعْضَ الطَّيْوِرِ وَالْحَيَوانَاتِ تَعْرِفُ بِغَرِيزَتِهَا الْأَعْشَابَ الطَّبِيعِيَّةَ

قطعاً بعضی از پرنده ها و حیوانات بنا به طبیعت شان گیاهان دارویی را می شناسند .

وَ تَعْلَمُ كَيْفَ تَسْتَعِيلُ الْعُشْبَ الْمُنَاسِبَ لِلْوِقَايَةِ مِنَ الْأَمْرَاضِ الْمُخْتَلَفَةِ ؛

و می دانند چگونه گیاه مناسب را برای پیشگیری از بیماری های مختلف بکار گیرند ؛

تلاش در مسیر موفقیت

وَقَدْ دَلَّتْ هَذِهِ الْحَيَوانَاتُ إِلَى الْخَواصِ الْطَّبِيعِيَّةِ لِكَثِيرٍ مِنَ النَّبَاتِ الْبَرِيَّةِ وَغَيْرِهَا.

وَ اِنَّ حَيَوانَاتَ اِنْسَانٍ رَا بِهِ خَواصِ درْمَانِي بِسِيَارَى از گیاهان خشکی (صحرایی) وَ مَانَند آن راهنمایی کردَهَا نَدَ.

إِنَّ أَغْلَبَ الْحَيَوانَاتِ إِضَافَةً إِلَى اِمْتِلاِكِهَا لِلْغَةَ خَاصَّةً بِهَا، تَمْلِكُ لُغَةً عَامَّةً تَسْتَطِعُ مِنْ خَالِلِهَا أَنْ تَتَفَاهَّمَ مَعَ بَعْضِهَا،

قطعاً اَغْلَبُ حَيَوانَاتِ عَلَوَهِ بِرِدَّاشْتَنِ زِبَانِي مُخْصُوصِ بِهِ خَوْدٍ؛ زِبَانٌ عَوْمَى دِيَگَرِي دَارِنَدَ كَهِ بِهِ وَاسْطَهِ آن مَيْتَوَانَدَ بِاَهْمَدِيَگَرِي بِهِ تَفَاهَمَ بِرِسْنَدَ،

لَلْغُرَابِ صَوْتُ يُحَذِّرُ بِهِ بَقِيَّةَ الْحَيَوانَاتِ حَتَّى تَبَعُدَ سَرِيعًا عَنْ مِنْطَقَةِ الْخَطَرِ، فَهُوَ بِمِنْزَلَةِ جَاسُوسٍ مِنْ جَوَاسِيسِ الْغَابَةِ.

پس کلاع صدایی دارد که به وسیله آن به سایر حیوانات هشدار می دهد تا به سرعت از منطقه خطر دور شوند . پس آن مانند جاسوسی از جاسوس های جنگل است .

لِلْبَطِّ غُدَّةُ طَبِيعِيَّةٍ بِالْقُرْبِ مِنْ ذَنَبِهَا تَحْتَوِي زَيَّتًا خَاصَّاً تَنْشُرُهُ عَلَى جَسْمِهَا فَلَا يَتَأَثَّرُ جَسْمُهَا بِالْمَاءِ.

اردک نزدیک دمِش غَدَهَای طَبِيعِی دارد که روغن خاصی را در بر دارد که بر بدنش پخش می کند پس بدنش تحت تأثیر آب قرار نمی گیرد .

تَسْتَطِعُ الْحِرَباءُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي اِتْجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةً دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ رَأْسَهَا وَهِيَ تَسْتَطِعُ أَنْ تَرَى فِي اِتْجَاهَيْنِ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ.

آفتاب پرست می تواند چشمانش را به جهت های مختلف بچرخاند بدون آنکه سرش را حرکت دهد و آن می تواند هم زمان دو طرف را ببیند .

لَا تَتَحَرَّكُ عَيْنُ الْبُومَةِ، فَإِنَّهَا ثَابِتَةٌ، وَلَكِنَّهَا تُعَوِّضُ هَذَا النَّفَقَ بِتَحْرِيكِ رَأْسِهَا فِي كُلِّ جَهَةٍ

چشم جعد حرکت نمی کند ، و آن ثابت است ، اما اوین نقص را با حرکت دادن سرش به هر جهتی جبران می کند و سَتَطِعُ أَنْ تُدِيرَ رَأْسَهَا مِئَتَيْنِ وَسَبْعِينَ درْجَةً دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ جِسْمَهَا.

وَ مَيْتَوَانَدَ كَهِ سَرَشَ رَا دَوِيْسَتَ وَهَفْتَادَ (٢٧٠) درجه بچرخاند بدون این که جسمش را حرکت دهد .

تلاش در معرفت

عَيْنِ الْجُمْلَةِ الصَّحِيحَةِ وَغَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ .
جمله‌ی درست و نادرست را طبق حقیقت و واقعیت مشخص کن :

- ۱ - لِلزَّرَافَةِ صَوْتٌ يُحَدِّرُ الْحَيَّانَاتِ حَتَّى تَبْتَعِدَ عَنِ الْخَطَرِ .
زرافه صدایی دارد که به سایر حیوانات هشدار می دهد تا به سرعت از خطر دور شوند .
- ۲ - تُحَوِّلُ الْأَسْمَاكُ الْمُضِيَّةَ ظَلَامَ الْبَحْرِ إِلَى نَهَارٍ مُضِيءٍ .
ماهی‌های نورانی تاریکی دریا را به روزی روشن تبدیل می‌کند .
- ۳ - تَسْتَطِيعُ الْحِرَبَاءُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي اِتِّجَاهٍ وَاحِدٍ .
آفتاب پرست می تواند چشمانش را در یک جهت بچرخاند .
- ۴ - لِسَانُ الْقِيلَّةِ مَمْلُوءٌ بِغُدُدٍ تُفَرِّزُ سَائِلًا مُطَهِّرًا .
زبان گربه پر از غده‌هایی است که مایعی پاک‌کننده ترشح می‌کند .
- ۵ - لَا تَعِيشُ حَيَّانَاتٌ مَائِيَّةٌ فِي أَعْمَاقِ الْمُحِيطِ .
حیوانات آبزی در اعمق اقیانوس زندگی نمی‌کند .
- ۶ - يَتَحَرَّكُ رَأْسُ الْبُومَةِ فِي اِتِّجَاهٍ وَاحِدٍ .
سر جفده در یک جهت حرکت می‌کند .



اعلموا

«الْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ» و «الْجُمْلَةُ الْإِسْمِيَّةُ»

به جمله های «يَغْفِرُ اللَّهُ الذُّنُوبَ». جمله فعلیه گفته می شود؛ زیرا با فعل شروع شده اند.

فعل فاعل مفعول

الگوی جمله فعلیه این است: فعل «يَغْفِرُ» + فاعل «اللهُ» + گاهی مفعول «الذُّنُوبَ»

فعل : کلمه‌ای است که بر انجام کاری یا داشتن حالتی در گذشته ، حال یا آینده دلالت دارد .

فاعل : انجام دهنده کار یا دارنده حالت است.

مفعول : اسمی است که در زبان عربی معمولاً پس از فاعل می آید و کار برآن انجام می شود .

دو جمله‌ی «اللهُ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ» و «اللهُ غَافِرُ الذُّنُوبِ» با اسم شروع شده‌اند . به چنین جمله‌هایی «جمله‌ی اسمیه» گفته می شود .

الگوی جمله اسمیه این است: مبتدا «اللهُ» + خبر «يَغْفِرُ و غَافِرُ»

مبتدا و خبر تقریباً همان نهاد و گزاره در دستور زبان فارسی هستند .

مبتدا، اسمی است که در ابتدای جمله می آید و درباره آن خبری گفته می شود .

خبر، بخش دوم جمله اسمیه است و درباره‌ی مبتدا خبری می دهد .

شناخت اجزای جمله در ترجمه به ما کمک می کند .

تلاش در معرفت

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ:

عَيْنِ الْجُمْلَةِ الفِعْلِيَّةِ وَالإِسْمِيَّةِ، ثُمَّ عَيْنِ الْمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الْمُلوَّنَةِ.^۲
جمله‌ی فعلیه و اسمیه را مشخص کن، سپس نقش کلمات رنگی را مشخص کن.

۱- (يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ) الْتَّور : ۳۵

فعل فاعل و مرفوع مفعول به و منصوب جار و مجرور

و خدا برای مردم مثل‌ها می‌زند ...

۲- إِضَاعَةُ الْفُرْصَةِ غُصَّةٌ. أمير المؤمنين علی (ع)

مبتدأ و مرفوع مضاف إليه و مجرور خبر و مرفوع

تباه کردن فرصت [باعث] اندوه است.

نکته) گاهی مبتدا و خبر (نهاد و گزاره) و نیز فاعل و مفعول، صفت یا مضاف الله می گیرند و خودشان

موصوف و مضاف می شوند؛ مثال:

صُدُورُ الْأَحَدِ رَارٌ قَبْرَوْرُ الْأَسْرَارِ رَارٌ . دل‌های آزادگان آرامگاه‌های رازهاست .

مبتدأ و مرفوع مضاف إليه و مجرور خبر و مرفوع مضاف إليه و مجرور

يَرْزَعُ الْفَلَاحُ الْمُجْدَدُ أَشْجَارَ التُّفَاحِ .

فعل فاعل و مرفوع صفت و به تبعیت مرفوع مفعول به و منصوب مضاف إليه و مجرور

کشاورز تلاشگر درختان سیب را می‌کارد .

تَرْجِمَ الْأَحَادِيثَ ثُمَّ عَيْنِ الْمُبْتَدَأَ وَالْخَبَرَ وَالْفَاعِلَ وَالْمَفْعُولَ فِي الْكَلِمَاتِ الْمُلوَّنَةِ .

احادیث را ترجمه کن سپس مبتدا و خبر و فاعل و مفعول را در جملات زیر مشخص کن .

۱- الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ . رسول الله (ص)

مبتدأ و مرفوع فعل فاعل و مرفوع مفعول به و منصوب

حسد نیکی‌ها را می خورد همانطور که آتش هیزم را می خورد .

^۳- منظور از «عَيْنِ الْمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ» در کتاب «عربی زبان قرآن» فقط تعیین نقش کلمه در جمله است؛ مانند مبتدا، خبر، فاعل، مفعول، مضاف إليه، صفت و

تلاش در مسیر موفقیت

٢- ما قَسَمَ اللَّهُ لِلْعَبَادِ شَيْئاً أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ . رَسُولُ اللَّهِ (ص)

حرف جر	مفعول به و منصوب	فعل فاعل و مرفع
--------	------------------	-----------------

خداوند چیزی را برتر از عقل برای (بین) بندگان تقسیم نکرد (نکرده است).

٣- ثَمَرَةُ الْعِلْمِ إِخْلَاصُ الْعَمَلِ . أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ (ع)

مبتدأ و مرفع	مضاف اليه و مجرور	خبر و مرفع
--------------	-------------------	------------

میوه و ثمره‌ی دانش اخلاص در کار است.



در گروه های دو نفره شبیه گفت و گوی زیر را در کلاس اجرا کنید .

حوار (مع سائق سيارة الأجرة)

مکالمه (با راننده تاکسی)

السائقُ (گردشگر)	سائقُ سيارة الأجرة (راننده تاکسی)
أَيُّهَا السائِقُ، نُريْدُ أَنْ تَذَهَّبَ إِلَى الْمَدَائِنِ. إِنِّي رَانِنْدٌ، مَنِ خواهِيْمُ بِهِ مَدَائِنَ بِرُوَيْمِ .	أَنَا فِي خِدْمَتِكُمْ، تَفَضَّلُوا. مِنْ دَرِ خَدْمَتِ شَمَا هَسْتَمْ . بِفَرْمَاءِيْدِ .
كَمِ الْمَسَافَةُ مِنْ بَغْدَادِ إِلَى هُنَاكَ؟ مَسَافَةُ از بَغْدَادِ تَآنجَا چَقْدَرُ اسْتَ؟	أَظْنُنُ الْمَسَافَةَ سَبْعَةَ وَ ثَلَاثَيْنَ كِيلُومِترًا. كَمَانِ مَنِ كَنِمْ مَسَافَتِ سَيِّ وَ هَفْتَ كِيلُومِترًا اسْتَ . عَجَيْبٌ؛ لَمْ تَذَهَّبُونَ إِلَى الْمَدَائِنِ؟ عَجَيْبٌ اسْتَ؛ چَرَا بِهِ مَدَائِنَ مَرِيْدِ؟
لِزِيَارَةِ مَرْقَدِ سَلَمَانَ الْفَارِسِيِّ وَ مُشَاهَدَةِ طَاقِ كِسْرَى؛ لِمَاذَا تَتَعَجَّبُ؟! بِرَاهِيْزِ زِيَارَتِ آرَامَگَاهِ سَلَمَانَ الْفَارِسِيِّ وَ دِيدَنِ طَاقِ كِسْرَى؛ چَرَا تَعَجَّبَ مَنِ كَنِيْ؟	لَائَنَهُ لَا يَذَهَّبُ إِلَى الْمَدَائِنِ إِلَّا قَلِيلٌ مِنَ الرُّوَارِ . بِرَاهِيْزِ اينَكَهِ فَقْطَ كَمِيِّ از زَائِرَانِ بهِ مَدَائِنَ مَرِيْدِ . (نَمِيِّ رَوَنَدِ بهِ مَدَائِنَ جَزِ كَمِيِّ از زَائِرَانِ .)
فِي الْبِدايَةِ تَشَرَّفَنَا بِزِيَارَةِ الْعَتَبَاتِ الْمُقدَّسَةِ فِي الْمُدُنِ الْأَرْبَعَةِ كَرْبَلَاءَ وَ النَّجَفَ وَ سَامَراءَ وَ الْكَاظِمِيَّةِ. دَرِ ابْتِدا بِهِ زِيَارَتِ عَتَبَاتِ (دَرَگَاهَيِ) مَقْدَسِ در چَهَارِ شَهْرِ كَرْبَلَا وَ نَجَفِ وَ سَامَراءِ وَ الْكَاظِمِيَّةِ مُشَرَّفِ شَدِيمِ .	زِيَارَةُ مَقْبُولَةٌ لِلْجَمِيعِ ! أَتَعْرِفُ مَنْ هُوَ سَلَمَانُ الْفَارِسِيُّ أَمْ لَا؟ زِيَارَتِ هَمَّيْ قَبْولِ باشِهِ ! آيَا مَنِ دَانِي سَلَمَانَ الْفَارِسِيِّ كَيْسِتِ يَا نَهِ؟
نَمَّمْ؛ أَعْرَفُهُ، إِنَّهُ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ (ص) وَ أَصْلُهُ مِنْ إِصْفَاهَانِ. بَلْهُ؛ او رَا مِنْ شَنَاسِمْ، او يَكِي از يَارَانِ پِيَامِبرِ وَ اصَالَتِ او اصفَهَانِيِّ اسْتَ .	أَحْسَنَتِ ! وَ هَلْ لَكَ مَعْلُومَاتٌ عَنْ طَاقِ كِسْرَى؟ آفَرِينِ ! وَ آيَا دَرِبَارِهِ طَاقِ كِسْرَى مَعْلُومَاتِي دَارِيِ؟
بِالْتَّاكِيدِ؛ إِنَّهُ إِحَدُ قُصُورِ الْمُلُوكِ السَّاسَانِيَّينَ قَبْلِ الْإِسْلَامِ. قَدْ أَنْشَدَ شَاعِرَانِ كَبِيرَانِ قَصِيدَتَيْنِ عِنْدَ مُشَاهَدَتِهِمَا إِيَّوَانَ كِسْرَى؛ الْبُحْتَرِيُّ مِنْ أَكْبَرِ شَعَارِءِ الْعَرَبِ، وَ خَاقَانِيُّ، الشَّاعِرُ الْإِيَّارَانِيُّ . الْبَتْهَ؛ او يَكِي از قَصْرَهَایِ پَادِشَاهَانِ سَاسَانِيِّ قَبْلِ از اسْلَامِ اسْتَ . دَوْ شَاعِرُ بَرْزَگِ دُوْ قَصِيدَهِ هَنَگَامِ دِيدَرَشَانِ از اِيَّوَانِ كِسْرَى سَرُودَهَانِدْ : بُحْتَرِي از بَرْزَگَتِرِينِ شَاعِرَانِ عَرَبِ، وَ خَاقَانِيِّ، شَاعِرِ اِيَّارَانِ .	ما شَاءَ اللَّهُ ! بَارِكَ اللَّهُ فِيْكَ ! مَعْلُومَاتُكَ كَثِيرَةٌ ! ما شَاءَ اللَّهُ (هَرِّ چَهِ خَدَا بِخَوَاهِدِ) ! آفَرِينِ برِ توِ ! مَعْلُومَاتِ توِ زَيَادَ اسْتَ !

تمرينات درس را به صورت گروهی در کلاس حل کنید و اشکالات خود را در پایان از دبیرستان

پرسید.

آتَمْرِينُ الثَّالِثُ : أَكْتُبْ اسْمَ كُلًّا صُورَةً فِي الْفَرَاغِ ثُمَّ عَيْنَ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ .

اسم هر تصویر را در جای خالی بنویس سپس آنچه از تو خواسته شده را مشخص کن .

البَطْ / الْكِلَابِ / الْغَرَابُ / الطَّاوُوسِ / الْحِرَبَاءُ / الْبَقَرَةُ

گاو شیر می دهد .

۱ - تُعْطِي الْبَقَرَةَ الْخَلِيلَ .

فعل فاعل مفعول

۲ - يُرْسِلُ الْغَرَابُ أَخْبَارَ الْغَابَةِ .

فعل فاعل مفعول مضافٍ إله

۳ - ذَنَبُ الطَّاوُوسِ جَمِيلٌ .

مبتدأ مضافٍ إله خبر

۴ - الْحِرَبَاءُ ذَاتُ عَيْنَوْنِ مُتَحَرِّكَةٌ .

مبتدأ خبر مضافٍ إله صفت

۵ - الشُّرُطِيُّ يَحْفَظُ الْأَمْنَ بِالْكِلَابِ .

مبتدأ خبر مفعول جار و مجرور

۶ - الْبَطْ طَائِرٌ جَمِيلٌ .

مبتدأ خبر صفت

آتَمْرِينُ الرَّابِعُ : عَيْنِ الْفَاعِلِ وَ الْمَفْعُولِ مِنِ الْكَلِمَاتِ الْمُلُوَّةِ .

فعل و فاعل و مفعول را در کلمات رنگی مشخص کن .

۱ - (فَإِنَّزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ) الفتح: ۲۶

فعل فاعل و مرفوع مفعولٍ به و منصوب

پس خدا آرامش خود را بر پیامبرش و بر مؤمنان نازل کرد .

۲ - (لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ) الأعراف: ۱۸۸

فعل فاعل آن مفعولٍ به و منصوب

ضمیر مستتر أنا

من [اختیار] هیچ سود و زیانی را برای خودم ندارم، مگر آنچه را که خدا بخواهد.

٣- (وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ) پس: ٧٨

مفعولُه و منصوب	فعل و فاعل آن
ضمیر مستتر هُوَ	ضمیر مستتر هُوَ

و برای ما مثلی زد و آفرینش خود را از یاد برد.

٤- (وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا) الکھف: ٤٩

مفعولُه و منصوب	فعل	فاعل و مرفوع
-----------------	-----	--------------

و پروردگارت به هیچ کس ستم نمی کند.

٥- (بُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ) البقرة: ١٨٥

مفعولُه و منصوب	فعل	فاعل و مرفوع
-----------------	-----	--------------

خدا برای شما آسانی می خواهد.

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ : عَيْنِ الْمُبْتَدَأُ وَالْخَبَرَ فِي الْأَحَادِيثِ التَّالِيَةِ.

تمرین پنجم : مبتدا و خبر را در احادیث زیر مشخص کن.

١- الْتَّدَمُ عَلَى السُّكُوتِ خَيْرٌ مِّنَ التَّدَمَ عَلَى الْكَلَامِ. رسول الله (ص)

مبتدا و مرفوع	خبر و مرفوع
---------------	-------------

پشیمانی بخاطر سکوت بهتر از پشیمانی بخاطر حرف زدن است.

٢- أَكَبَرُ الْخُمُقُ الْإِغْرَاقُ فِي الْمَدْحِ وَالْذَّمِّ. رسول الله (ص)

مبتدا و مرفوع	مضافٍ إلیه و مجرور	خبر و مرفوع
---------------	--------------------	-------------

بزرگترین نادانی زیاده روی در ستایش و نکوهش است.

٣- سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ فِي السَّفَرِ. رسول الله (ص)

مبتدا و مرفوع	مضافٍ إلیه و مجرور	خبر و مرفوع
---------------	--------------------	-------------

سرور قوم خدمتگزار آنها در سفر است.

٤- الْعِلْمُ صَيِّدُ الْكِتَابَةِ قَيِّدُهُ. رسول الله (ص)

مبتدا و مرفوع	خبر و مرفوع	مبتدا و مرفوع	خبر و مرفوع
---------------	-------------	---------------	-------------

دانش شکار است و نوشتن بند است.

٥- الصَّلَاةُ مِفتَاحُ كُلِّ خَيْرٍ. رسول الله (ص)

مبتدا و مرفوع	خبر و مرفوع	مضافٍ إلیه و مجرور	مضافٍ إلیه و مجرور
---------------	-------------	--------------------	--------------------

نمایز کلید هر خوبی است.

تلاش بر مسیر موفقیت

آتَمْرِينَ السَّادِسُ : تَرْجِمَ الْجُمَلَ التَّالِيَةَ ثُمَّ عَيْنَ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِكُلِّ الْكَلِمَاتِ الْمُلُونَةِ .
جمله‌های زیر را ترجمه کن ، سپس نقش کلمات رنگی را مشخص کن .

۱- (أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبَرِّ وَ تَنْهَاكُمْ) البقرة: ۴۴

فعل و فاعل آن	مفعول به و منصوب
ضمير بارز « و »	« آیا مردم را به نیکوکاری فرمان می‌دهید و خود را فراموش می‌کنید ؟

۲- (لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا) البقرة: ۲۸۶

فعل	فعل و مرفوع مفعول به و منصوب
-----	------------------------------

خدا هیچ کس را (به هیچ کس) جز به اندازه وسعش تکلیف نمی‌کند.

۳- أَحَبُّ عِبَادَ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ . رسول الله (ص)

مبتدأ و مرفوع مضاف إليه و مجرور مضاف إليه و مجرور	خبر و مرفوع
محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خداوند سودمندترین آنهاست به بندگانش .	

۴- حُسْنُ الْأَدْبِ يَسْتُرُ قُبَحَ النَّاسَ . الإمام علي (ع)

مبتدأ و مرفوع مضاف إليه و مجرور فعل و فاعل آن ضمير	مفعول به و منصوب مضاف إليه و مجرور
مستتر « هو » ،	خبر و مرفوع محل

خوش ادبی زشتی اصل و نسب را می‌پوشاند .

۵- عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِّنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ . الإمام علي (ع)

مبتدأ و مرفوع مضاف إليه و مجرور	خبر و مرفوع
دشمنی عاقل بهتر از دوستی نادان است .	

أنوار القرآن

کُلُّ الفَرَاغَاتِ فِي التَّرْجِمَةِ الْفَارِسِيَّةِ . جاهای خالی را در ترجمه‌ی فارسی تکمیل کن .

۱ - (كُلُّ نَفْسٍ ذَاقَةُ الْمَوْتِ) آل عمران: ۱۸۵

هر کسی چشنه مرگ است. (می میرد)

۲ - (وَ يَنْفَكِّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ)

و درباره آفرینش آسمان ها و زمین فکر می کنند :

۳ - (رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بِاطِّلًا)

[و می گویند :] ای پروردگار ما ، اینها را بیهوده نیافریدی :

۴ - (سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

تو پاکی ؛ ما را از شکنجه آتش [دوزخ] نگه دار ؛

۵ - (رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلَ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ)

پروردگارا، هر که را تو به آتش افکنی، او را خوار ساخته ای، و ستمگران ، هیچ یاوری ندارند ؛

۶ - (رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًّا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنَّ آمِنَوا بِرَبِّكُمْ فَآمَّنَا)

ای پروردگار ما، قطعاً ما صدای پیام دهنده را شنیدیم که به ایمان دعوت می کرد که به پروردگارتان،

ایمان بیاورید و ما ایمان آوردیم ؛

البحثُ العلميُّ

ابحث عن نصٌّ قصيرٌ علميٌّ باللغة العربية حول خالق الله ، ثم ترجمة إلى الفارسية ، مستعيناً بمعجم عَرَبِيٌّ - فارسیٌّ .
دنبال متنی کوتاه به زبان عربی پیرامون آفرینش خداوند بکرد، سپس آن را به به فارسی ترجمه کن، با کمک گرفتن از
لغت‌نامه‌ای عربی - فارسی .

نقارُ الخشب : دارکوب

إنه ينقر جذوع الأشجار بحثاً عن الديدان والحشرات واليرقات بسرعة ۱۵ نقرة في الثانية، ويتحرك رأس الطائر

بسريعة ۲۰۰ كم في الساعة ، يعني أسرع مرتين من سرعة الرصاصة المطلقة .

ينقر : نوك می زند و سوراخ می کند جذوع : تنه اليرقات : نوزاد حشرات الديدان : کرمها

أسرع : سريع تر الرصاصة : گلوله



بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الدَّرْسُ السَّادِسُ

(وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتُلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا) الْكَهْفُ : ۸۳

و از تو درباره «ذو القرنيين» می پرسند ، بگو : یادی از او برای شما خواهم خواند .

■ به کتاب گویا گوش کنید و کلمات جدید متن را در کلاس با هم تکرار کنید.	
کَرِيْه: زشت و ناپسند	إِخْتَارٌ: بِرَغْزِيد
مُحَارِيْه: جنگیدن	إِسْتَقْبَلٌ: بِهِ پیشواز رفت
مُسْتَنْعَقٌ: مرداب	إِسْتَقْرَارٌ: استقرار یافت
مَضْيقٌ: تنگه	أَشْعَلَ: شعله ور کرد
نُحَاسٌ: مس	أَصْلَحَ: اصلاح کرد
نَحْوٌ: سمت	أَطْاعَ: پیروی کرد
نَهَبٌ: به تاراج بُرد	إِغْتَنَمَ: غنیمت شمرد
وُصُولٌ: رسیدن	إِغْلَاقٌ: بستن
هَدَى: راهنمایی کرد	بِنَاءً: ساختن، ساختمن
كَانَ قَدْ أَعْطَاهُ: به او داده بود	تَخَلَّصَ: رهایی یافت
كَانَ ... يَحْكُمُ: حکومت می کرد	كَانَ ... يُرْحَبُونَ: خوشامد می گفتدند
كَانَ ... يُرْحَبُونَ: خوشامد می گفتدند	تَلَا: خواند «أتُلُو : می خوانم »

ذو القرنيين (ذوالقرنيين)

كَانَ ذُو الْقَرْنَيْنِ مَلِكًا عَادِلًا مُوَحَّدًا

ذوالقرنيين پادشاه عادل ویکتاپرستی بود

قَدْ أَعْطَاهُ اللَّٰهُ الْقُوَّةَ وَالْعَظَمَةَ؛

که خداوند به او قدرت و بزرگی عطاکرده بود ؛

كَانَ ذُو الْقَرْنَيْنِ يَحْكُمُ مَنَاطِقَ وَاسِعَةً .

ذوالقرنيين بر مناطق گسترده‌ای حکومت می کرد .

ذکرِ اسمُهُ فِي الْقُرآنِ . نامش در قرآن بیان شده است .

لَمَّا اسْتَقَرَتِ الْأَوْضَاعُ لِذِي الْقَرْنَيْنِ ، وقتی شرایط برای ذوالقرنین در کشورش استقرار یافت،

سَارَ مَعَ جُيُوشِهِ الْعَظِيمَةِ نَحْنُ وَالْمَنَاطِقُ الْغَرْبِيَّةِ

با سپاهیان و لشکر با شکوهش به سمت مناطق غربی به راه افتاد (حرکت کرد) .

يَدْعُونَ النَّاسَ إِلَى التَّوْحِيدِ وَمُحَارَبَةِ الظُّلْمِ وَالْفَسَادِ .

در حالی که مردم را به سوی یکتاپرستی و جنگیدن با ظلم و فساد فرا می خواند.

فَكَانَ النَّاسُ يُرَحَّبُونَ بِهِ فِي مَسِيرِهِ بِسَبَبِ عَدَالِتِهِ ،

مردم در مسیر حرکتش به علت عدالتش به او خوشامد می گفتنند

وَيَطْلُبُونَ مِنْهُ أَنْ يَحْكُمَ وَيُدِيرَ شُؤُونَهُمْ ،

واز او می خواستند که حکمرانی (داوری) کند و کارهایشان را اداره کند،

حَتَّى وَصَلَ إِلَى مَنَاطِقَ فِيهَا مُسْتَنَقَعَاتٌ مِيَاهُهَا ذَاتُ رَائِحةٍ كَرِيمَةٍ .

تا اینکه به مناطقی رسید که در آن مرداب هایی بود که آب هایش دارای بوی ناپسند بودند (آبها یش بوی بدی داشت)

وَجَادَ قُرْبَ هَذِهِ الْمُسْتَنَقَعَاتِ قَوْمًا مِنْهُمْ فَاسِدونَ وَمِنْهُمْ صَالِحُونَ .

و نزدیک این باتلاق هامردی را یافت (دید) که برخی از آنان تبهکار و فاسد و برخی درستکار بودند.

فَخَاطَبَ اللَّهَ فِي شَأْنِهِمْ پس خداوند در مورد آنها اورا مورد خطاب قرارداد

وَخَيَّرَهُ فِي مُحَارَبَةِ الْمُشْرِكِينَ الْفَاسِدِينَ مِنْهُمْ أَوْ هِدَايَتِهِمْ .

وبه او در جنگ با مشرکان فاسد از بین آنها یا هدایتشان اختیار داد .

فَاخْتَارَ ذُو الْقَرْنَيْنِ هِدَايَتَهُمْ . ذوالقرنین هدایتشان را برگزید.

فَحَكَمُهُمْ بِالْعَدْلَةِ وَأَصْلَحَ الْفَاسِدِيْنَ مِنْهُمْ .

پس با عدالت برآنها حکومت کرد (برایشان داوری کرد) و فاسدین آنها را اصلاح کرد.

ثُمَّ سَارَ مَعَ جُيُوشِهِ نَحْوَ الشَّرْقِ . سپس با سپاهیانش به سمت شرق حرکت کرد.

فَأَطَاعَهُ كَثِيرٌ مِنَ الْأَمَمِ وَاسْتَقَبَلُوهُ لِعَدْلَتِهِ ،

وبسیاری از امماکن از او اطاعت کردند و با خاطر عدالتی از او استقبال کردند

حَتَّى وَصَلَ إِلَى قَوْمٍ غَيْرِ مُتَّمِدِّينَ ،

تا اینکه به قومی غیر متمن در رسید،

فَدَعَا هُمْ لِايْمَانِ بِاللَّهِ وَحَكَمَهُمْ حَتَّى هَدَاهُمْ إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ

پس آنها را به ایمان به خدا دعوت کرد و برآنان حکمرانی کرد تا اینکه آنها را به راه راست هدایت کرد

وَبَعْدَ ذَلِكَ سَارَ نَحْوَ الشَّمَالِ، حَتَّى وَصَلَ إِلَى قَوْمٍ يَسْكُنُونَ قُرْبَ مَضِيقٍ بَيْنَ جَبَلَيْنِ مُرْتَفَعَيْنِ ،

و بعد آن به سمت شمال حرکت کرد، تا اینکه به قومی رسید که نزدیک تنگه ای بین دو کوه بلند زندگی می کردند،

فَرَأَى هُؤُلَاءِ الْقَوْمَ عَظِيمَةً جَيْشِهِ وَأَعْمَالَهُ الصَّالِحةَ فَاغْتَمَّوا الْفُرْصَةَ مِنْ وُصُولِهِ ؛

و این قوم عظمت سپاه وی و کارهای شایسته اش را دیدند و از (لحظه) رسیدن وی فرصت را غنیمت شمردند،

لِأَنَّهُمْ كَانُوا فِي عَذَابٍ شَدِيدٍ مِنْ قَبِيلَتِهِنَّ وَحَشِيَّتِهِنَّ تَسْكُنُونَ وَرَاءَ تِلْكَ الْجِبالِ ؛

زیرا از دو قبیله‌ی وحشی‌ای که پشت آن کوهها زندگی می کردند در رنج و عذاب شدیدی بودند.

فَقَالَوَالَّهُ : إِنَّ رِجَالَ هَاتَيْنِ الْقَبَيْلَتَيْنِ مُفْسِدُوْنَ يَهْجُمُونَ عَلَيْنَا مِنْ هَذَا الْمَضِيقِ ؛

سپس به او گفتند: مردان این دو قبیله فاسد هستند از این تنگه به ما حمله می کنند؛

فَيُخَرِّبُونَ بُيُوتَنَا وَيَنْهَا بُوْنَ أَمْوَالَنَا، وَهَاتَانِ الْقَبَيْلَتَانِ هُمَا يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ .

و خانه‌های ما را خراب می کنند و اموال ما را گارت می کنند، و این دو قبیله همان «یاجوج و ماجوج» هستند.

لِذَا قَالُوا لَهُ : نَرْجُو مِنْكَ إِغْلاَقَ هَذَا الْمَضِيقِ بِسَدٍ عَظِيمٍ

بِهِ هُمْ يَرْجُونَ دِلِيلًا : از تو می خواهیم که این تنگه را با سد بزرگی بیندی،
حَتَّى لا يَسْتَطِعَ الْعَدُوُّ أَنْ يَهْجُمَ عَلَيْنَا مِنْهُ ; وَنَحْنُ نُسَاعِدُكَ فِي عَمَلِكَ ،

تا دشمن نتواند از آنجا به ماحمله کند و ما در کارت به تو کمک می کنیم،

بَعْدَ ذَلِكَ جَاءُوا لَهُ بِهَدَايَا كَثِيرَةٍ ، فَرَفَضَهَا ذُو الْقَرْنَيْنِ وَقَالَ : عَطَاءُ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ عَطَاءِ غَيْرِهِ ،

بعد از آن هدایای زیادی برایش آوردند، و ذو القرنین آنها را نپذیرفت و گفت: بخشش خداوند بهتر از بخشش دیگرانست،

وَأَطْلُبْ مِنْكُمْ أَنْ تُسَاعِدُنِي فِي بَنَاءِ هَذَا السَّدِّ . فَرَحِ النَّاسُ لِذَلِكَ كَثِيرًا .

و از شما می خواهیم که در ساختن این سد به من کمک کنید. مردم بخاطر آن خیلی خوشحال شدند.

أَمَرَهُمْ ذُو الْقَرْنَيْنِ بِأَنْ يَأْتُوا بِالْحَدِيدِ وَالنُّحَاسِ ،

ذو القرنین به آنها دستورداد که آهن و مس بیاورند، (یائی : می آید / یائی بـ ... می آورد)

فَوَضَعُهُمَا فِي ذَلِكَ الْمَضِيقِ وَأَشَعَّلُوا النَّارَ حَتَّى ذَابَ النُّحَاسُ وَدَخَلَ بَيْنَ الْحَدِيدِ ،

سپس آن دو (مس و آهن) را در آن تنگه قرارداد و آتش را روشن کردند تا اینکه مس ذوب شد و در میان آهن وارد شد،

فَاصْبَحَ سَدًا قَوِيًّا ، فَشَكَرَ الْقَوْمُ الْمَلِكَ الصَّالِحَ عَلَى عَمَلِهِ هَذَا ،

و سد محکمی شد ، پس مردم از فرمانروای درستکار بخاطر این کارش تشکر کردند،

وَتَخَلَّصُوا مِنْ قَبِيلَتَى يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ .

و از دو قبیله‌ی یاجوج و ماجوج رهایی یافتند.

وَشَكَرَ ذُو الْقَرْنَيْنِ رَبَّهُ عَلَى نَجَاحِهِ فِي فُتُوحَاتِهِ .

و ذو القرنین از پروردگارش بخاطر موقفيتش در گشايش هايش (کشور گشاي هايش) سپاسگزاری کرد.

تلاشی در مسیر موفقیت

عَيْنِ الصَّحِيحَ وَالخَطَا حَسَبَ نَصُّ الْدَّرِسِ.

۱ - أَمَرَ اللَّهُ ذَا الْقَرْنَيْنِ بِمُحَارَبَةِ الْمَشْرِكِينَ الْفَاسِدِينَ أَوْ إِصْلَاحِهِمْ.

خداؤند به ذوالقرنین دستور داد که با مشرکان فاسد بجنگد یا اصلاح کند.

۲ - سَارَ ذُو الْقَرْنَيْنِ مَعَ جُيُوشِهِ نَحْوَ الْجَنْوَبِ ، يَدْعُو النَّاسَ إِلَى التَّوْحِيدِ.

ذوالقرنین همراه سپاهیانش به سمت جنوب حرکت کرد در حالیکه مردم را به یکتاپرستی دعوت می کرد.

۳ - قَبِيلَ ذُو الْقَرْنَيْنِ الْهَدَايَا الَّتِي جَاءَ النَّاسُ بِهَا. (جاء : آمد / جاء ... بـ : آورد)

ذوالقرنین هدایایی را که مردم آنها را آورده بودند پذیرفت.

۴ - بَنَى ذُو الْقَرْنَيْنِ السَّدَّ بِالْحَدِيدِ وَالْأَخْشَابِ .

ذوالقرنین سد را با آهن و چوب‌ها ساخت.

۵ - كَانَتْ قَبِيلَتَا يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُتَمَدِّتَيْنِ.

دو قبیله‌ی یاجوج و ماجوج متمن بودند.

اعلموا

الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ

در زبان فارسی برای مجھول کردن فعل از مشتقّاتِ مصدر « شدن » استفاده می شود؛ مثال:

زد : زده شد می زند : زده می شود دید : دیده شد می بیند : دیده می شود

در جمله‌ی دارای فعل معلوم، فاعل معلوم است؛ ولی در جمله‌ی دارای فعل مجھول، فاعل ناشناس می باشد؛ یعنی حذف شده است.

در جمله « نگهبان در را گشود ». « می دانیم فاعل نگهبان است؛

ولی در جمله « در گشوده شد ». « فاعل نامشخص است.

اکنون با فعل مجھول در دستور زبان عربی آشنا شویم.

(غَسَلَ : شُسْتَ ---) غُسِلَ : شَسْتَهُ شَدَ / خَلَقَ : آفَرِيدَ ---) خُلَقَ : آفَرِیدَه شَدَ)

(يَغْسِلُ : می شویَدَ ---) يُغْسِلُ : شَسْتَهُ می شَدَ / يَخْلُقُ : می آفَرِینَدَ ---) يُخَلَقُ : آفَرِیدَه می شَدَ)

تلاشی در مسیر موفقیت

در دستور زبان عربی هنگام مجھول شدن فعل ، حرکت های آن تغییر می کند.

يُكْتَبُ: نوشتہ می شود	يَكْتُبُ: می نویسد	كُتَبَ: نوشتہ شد	كَتَبَ: نوشت
يُضَرِّبُ: زده می شود	يَضْرِبُ: می زند	ضُرُبَ: زده شد	ضَرَبَ: زد
يُعَرَّفُ: شناساندہ می شود	يَعْرِفُ: می شناساند	عُرَفَ: شناساندہ شد	عَرَفَ: شناساند
يُنَزَّلُ: نازل می شود	يُنَزِّلُ: نازل می کند	أَنْزَلَ: نازل شد	أَنْزَلَ: نازل کرد
يُسْتَخَدِّمُ: به کار گرفته می شود	يَسْتَخْدِمُ: به کار گرفته شد	أُسْتَخَدِّمَ: به کار گرفته شد	إِسْتَخَدَمَ: به کار گرفت

فرق فعل و معلوم و فعل مجھول را در مثال های بالا بباید.

جمع بندی

معلوم (مبنی للمعلوم) : فعلی که فاعل آن در درون جمله وجود دارد . نَصَرَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ . (خداؤند مؤمن را باری کرد)

فعل معلوم فاعل معقول به

فعل

مجھول (مبنی للمجهول) : فعلی که فاعل آن نامشخص است . نُصَرَ الْمُؤْمِنُ . (مؤمن یاری شد).

فعل مجھول نائب فاعل و مرفوع

مجھول کردن فعل ماضی : ۱ - عین الفعل کسره می گیرد . ۲ - تمام حروف صدادار قبل از آن ضممه می گیرد .

مجھول کردن فعل مضارع : ۱ - عین الفعل فتحه می گیرد . ۲ - فقط حرف اوّل (حرف مضارعه) ضممه می گیرد .

أَرْسَلَ -- مجھول --» أُرْسِلَ

ماضی: عَرَفَوا -- مجھول --» عُرِفَوا

يُرْسِلُ -- مجھول --» يُحَرَّمُ

مضارع: يَحْتَرِمُ -- مجھول --» يُحَتَّمُ

مجھول

امر حاضر: مجھول نمی شود .

تلاشی در مسیر موفقیت

راه تبدیل جمله‌ی معلوم به مجھول :

۱ - پس از مجھول کردن فعل مورد نظر ، فاعل آن جمله حذف می شود .

۲ - (مفعول به منصوب) ، به (نائب فاعل مرفوع) تبدیل می گردد .

* چنانچه مفعول به دارای صفت باشد آن صفت نیز به پیروی از موصوف مرفوع خواهد شد .

۳ - جنسیت فعل مجھول با نائب فاعل مرفوع مطابقت پیدا می کند .

پس

مفعول مرفوعش کن

فاعل بُردار حذفش کن

جنس فعل جورش کن

فعل رو مجھولش کن

نکته مهم فقط فعلهای متعدد مجھول می شوند . پس اگر در سؤال از ما بپرسند : کدام گزینه مجھول نمی شود باید گزینه‌ای را انتخاب کنیم که فعل لازم یا امر حاضر یا جمله‌ی اسمیای دارد که در آن فعل متعدد نیست .

يَعْرِفُ الْعَالِقُ الصَّدِيقَ . -- مجھول -- » يُعْرِفُ الصَّدِيقَ .

فعل فاعل مفعول به
و مرفوع و منصوب

يَعْرِفُ الْمُعَلِّمُ التَّلَمِيذَةَ . -- مجھول -- » تُعْرِفُ التَّلَمِيذَةَ .

فعل فاعل مفعول به
و مرفوع و منصوب

(مؤنث) و مرفوع (مؤنث)

نکته ۱ (Translate) : در ترجمه‌ی صیغه‌های فعل مجھول به زبان فارسی اغلب از مشتقّات مصدر (شدن) کمک

می گیریم . مانند :

أَرْسَلَ الْأَنْبِيَاءَ .

فعل مجھول نائب فاعل

أَرْسَلَ اللَّهُ الْأَنْبِيَاءَ .

فعل فاعل مفعول به

(انبیا فرستاده شدند .)

(خداوند انبیا را فرستاد .)

تلاشی در مسیر موفقیت

إِخْتَبَرُ نَفْسَكَ؛ تَرَجِّمِ الْآيَاتِ الْمُبَارَكَةَ، ثُمَّ عَيْنِ الْأَفْعَالَ الْمَجْهُولَةَ.
خودآزمایی؛ آیات مبارکه را بخوان، سپس فعلهای مجهول را مشخص کن.

١ - (وَ إِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَ أَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ) الأعراف: ٢٠٤

فعل مجهول نائب فاعل و مرفوع

و هنگامی که قرآن خوانده می شود، به آن گوش فرا دهید و سکوت کنید، باشد که مورد رحمت قرار گیرید.

٢ - (يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ) الرحمن: ٥٥

فعل مجهول نائب فاعل و مرفوع با « و » فرعی

انسان، ضعیف آفریده شده است.

٣ - (خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا) النساء: ٢٨

فعل مجهول نائب فاعل و مرفوع



در گروه های دو نفره شبیه گفت و گوی زیر را در کلاس اجرا کنید.

حوار (معَ مَسْؤُلِ استِقبالِ الْفُندُقِ)

السائِعُ (گردشگر)	مُسْؤُلُ الْاستِقبالِ (مسئول پذیرش «)
رجاءً أعطني مفتاح غرفتي.	ما هو رقم غرفتك؟ شماره اتاقت چند است؟
مئنان و عشرون.	تفضيل.
دوبيست و بيست.	بفرما
عفواً، ليس هذا مفتاح غرفتي. ببخشيد ، اين کلید اتاقم نیست .	أعتذر منك؛ أعطيتك ثلاثمه و ثلاثين. عذر می خواهم ؛ سیصد و سی را به شما دادم .
لا بأس، يا حبيبي.	من السادسة صباحاً إلى الثانية بعد الظهر؛ ثم يأتي زميلي بعدي. از شش صبح تا دو بعد از ظهر سپس همکارم بعد از من می آید .
ما هي ساعة دوامك؟ اشكالي ندارد ، دوست من ، ساعت کارت تا چند است ؟	الظُّهُورُ مِنَ السَّابِعَةِ وَ النِّصْفِ حَتَّى التَّاسِعَةِ إِلَى رُبْعَاً؛ صَبَحَانَهُ از هفت و نیم تا یک ربع به نه الغَدَاءُ مِنَ الثَّانِيَةِ عَشَرَةَ حَتَّى الثَّانِيَةِ وَ الرُّبْعِ؛ ناهار ازدوازده و نیم تا دو و ربع العشاءُ مِنَ السَّابِعَةِ حَتَّى التَّاسِعَةِ إِلَى رُبْعَاً. شام از هفت تا یک ربع به نه
متى مواعِدُ الفَطُورِ وَ الغَدَاءِ وَ العَشَاءِ؟ وقت های صبحانه و ناهار و شام چه وقت است ؟	الفَطُورُ مِنَ السَّابِعَةِ وَ النِّصْفِ حَتَّى التَّاسِعَةِ إِلَى رُبْعَاً؛ صَبَحَانَهُ از هفت و نیم تا یک ربع به نه الغَدَاءُ مِنَ الثَّانِيَةِ عَشَرَةَ حَتَّى الثَّانِيَةِ وَ الرُّبْعِ؛ ناهار ازدوازده و نیم تا دو و ربع العشاءُ مِنَ السَّابِعَةِ حَتَّى التَّاسِعَةِ إِلَى رُبْعَاً. شاي و خبر و جبنه و زبده و حليب و مربى المشمش . چای و نان و پنیر و کره و شیر و مربای زردالو
وَ ما هو طَعَامُ الْفَطُورِ؟ غذای صبحانه چیست ؟	رُزْ مَعَ دَجاجِ.
وَ ما هو طَعَامُ الْغَدَاءِ؟ و غذای ناهار چیست ؟	برنج و مرغ
وَ ما هو طَعَامُ الْعَشَاءِ؟ و غذای ناهار چیست ؟	رُزْ مَعَ مَرْقَبِ باذنجان . برنج با خورشت بادمجان
أشكرك . از تو سپاسگزارم .	لا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ . وظيفه است . تشكر لازم نیست .

تلاشی در مسیر موفقیت

التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ / أَيُّ كَلِمَةٍ مِنَ الْكَلِمَاتِ الْمُعَجمَ، تُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَّةَ؟

١ - بِمَعْنَى الدَّهَابِ نَحْوَ الضَّيْفِ وَإِظْهَارِ الْفَرَحِ بِهِ . إِسْتَقْبَالَ (: بِهِ پیشواز رفت) - / إِسْتَقْبَالَ (: بِهِ پیشواز رفت) به معنی رفتن به سوی مهمان و اظهار شادی (خوشحالی) به (از) آن .

٢ - مَجَمُوعَةٌ كَبِيرَةٌ مِنَ الْجُنُودِ لِلدِّفاعِ عَنِ الْوَطَنِ . جَيْشٌ : ارتِشْ « جَمْعٌ : جُيُوشٌ)

مجموعه‌ای بزرگ از ارتش برای دفاع از وطن

٣ - مَكَانٌ يَجْتَمِعُ فِيهِ الْمَاءُ زَمَانًا طَوِيلًا . مُسْتَنَقٌ : باطل

مکانی که آب در آن زمانی طولانی جمع می‌شود .

٤ - مَكَانٌ بَيْنَ جَبَلَيْنِ . مَضِيقٌ : تنگه

مکانی بین دو کوه

٥ - فِي بَعْضِ الْأَوْقَاتِ . در بعضی وقت‌ها بَيْنَ الْحَيْنَ وَالْآخَرِ : هر از گاهی

* ثاره بیخ تمین بالازمین دس مذف شده ولی موافقین فرمود کرد اما از ایجاد راند . *

التَّمَرِينُ الثَّانِي : ضَعِيفُ الْفَرَاغِ كَلِمَةٌ مِنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَّةِ . « ثَلَاثُ كَلِمَاتٍ زَائِدَةٌ »

تمرين دوم : در جای خالی کلمه‌ی مناسبی از کلمات زیر قرار بده « سه کلمه اضافه است »

ذَابَ / تَخَلَّصَ / اِخْتَارَ / أَصْلَحَ / هَدَى / مُفْسِدُونَ / رَفَضَ / أُسْكَنُ

ذوب شد / رهایی یافت / انتخاب کرد / اصلاح کرد / هدایت کرد / فسادگران / نپذیرفت / ساکن شو

١ - (مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَاهَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَانَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ) الأَعْرَافٌ : ٥٤

هر کس از شما به نادانی کار بدی کند، سپس بعد از آن توبه کند و [خودش را] اصلاح کند، او را می‌بخشد، زیرا او بسیار آمرزنه و مهربان است.

٢ - (وَ اخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِمِيقَاتِنَا) الأَعْرَافٌ : ١٥٥

و موسی از میان قوم خود هفتاد مود را برای میعاد ما انتخاب کرد؛

٣ - (رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلَقُهُ ثُمَّ هَدَى) طه : ٥٠

پروردگار ما کسی است که به هرچیزی آفرینش [درخور] آن را داده و سپس هدایتش نموده است.

٤ - (وَ يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَ زَوْجُكَ الْجَنَّةَ) الأَعْرَافٌ : ١٩

و ای آدم، تو و همسرت در این باغ ساکن شوید .

٥ - (إِنَّ يَاجُوجَ وَ مَاجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ) الْكَهْفٌ : ٩٤

یقیناً یاجوج و ماجوج در [این] زمین (سرزمین) فسادگرند (فساد می‌کنند) .

الْتَّمْرِينُ الْثَالِثُ : عَيْنِ الْجَوابَ الصَّحِحَّ. جواب صحیح را مشخص کن.

<input type="checkbox"/>	أَقْبَلَ	<input type="checkbox"/>	قَبِيلَ	<input checked="" type="checkbox"/>	إِسْتَقْبَلَ	۱ - المَاضِي مِنْ «يَسْتَقْبِلُ» :
<input checked="" type="checkbox"/>	يُفَرِّقُ	<input type="checkbox"/>	يَفْتَرِقُ	<input type="checkbox"/>	يَتَفَرَّقُ	۲ - الْمُضَارِعُ مِنْ «فَرَقَ» :
<input type="checkbox"/>	تَغْلِيقٌ	<input checked="" type="checkbox"/>	إِغْلَاقٌ	<input type="checkbox"/>	إِنْغَلَاقٌ	۳ - الْمَصْدَرُ مِنْ «أَغْلَقَ» :
<input type="checkbox"/>	اعْلَمُوا	<input type="checkbox"/>	أَعْلَمُوا	<input checked="" type="checkbox"/>	عَلَمُوا	۴ - الْأَمْرُ مِنْ «تَعْلَمُونَ» :
<input type="checkbox"/>	يُلَاحِظُ	<input type="checkbox"/>	يُضَرِّبُ	<input checked="" type="checkbox"/>	يُشَرِّفُ	۵ - الْفَعْلُ الْمَجْهُولُ :
<input type="checkbox"/>	يُخْرِجُ	<input checked="" type="checkbox"/>	يَخْرُجُ	<input type="checkbox"/>	أُخْرَجَ	۶ - الْمَجْهُولُ مِنْ «يُخْرِجُ» :

الْتَّمْرِينُ الرَّابِعُ : تَرْجِمِ الْعِبَاراتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيْنِ الْأَفْعَالِ الْمَجْهُولَةَ.

تمرین چهارم : عبارت‌های زیر را ترجمه کن ، سپس فعل‌های مجھول را مشخص کن .

۱ - (يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلُ فَاسْتَمْعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا) ۴ الْحَجَّ : ۷۳

ای مردم، مثلی زده شده است، به آن گوش فرا دهید: کسانی را که بجز خدا می‌خوانید، مگسی را نخواهند آفرید.

۲ - (قُلْ إِنِّي أَمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لِهِ الدِّينَ) ۵ الزُّمُر : ۱۱

بگو: من مأمور شده‌ام که خدا را در حالی که دین [- م یا عبادتم] را برای او خالص گردانیده‌ام، بپرسیم.

۳ - (شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ) الْبَقَرَةَ : ۱۸۵

ماه رمضان است، که قرآن در آن نازل شده است.

۴ - تُغْسِلُ مَلَابِسُ الرِّيَاضَةِ قَبْلَ بِدَايَةِ الْمُسَابِقَاتِ .

لباس‌های ورزش قبل از شروع مسابقات شسته می‌شود .

۵ - يُفْتَحُ بَابُ صَالَةِ الْامْتِحَانِ لِلْطَّلَابِ .

در سالن امتحان برای دانش‌آموزان باز می‌شود .

^۴ - لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا: مگسی را نخواهند آفرید.

^۵ - مُخْلِصًا: در حالی که خالص گردانیده‌ام.

تلاش در مسیر موفقیت

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَرٍّ

الدَّرْسُ السَّابِعُ (درس هفتم)

أَنْتَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَظَمْتُكَ، وَ فِي الْأَرْضِ قُدْرَتُكَ، وَ فِي الْبَحَارِ عَجَابُكَ.

تو کسی هستی که بزرگی ات در آسمان و توانمندی ات در زمین و شگفتی هایت در دریاست. (امیر مؤمنان علی علیه السلام)

- به کتاب گویا گوش کنید و کلمات جدید متن را در کلاس با هم تکرار کنید.

طُيور : پرنده‌گان «فرد : طَيْر»	تَيَار : جریان	أَدَى : ایفا کرد، منجر شد
عَرَفَ : معرفی کرد	جَمَاعِيٌّ : گروهی	أَرْشَدَ : راهنمایی کرد
عَزْمٌ : تصمیم گرفت	حَادٌ : تیز	أَرْضَعَ : شیر داد
غَنَّى : آواز خواند	دَلَافِينٌ : دلفین ها	أَعْلَى : بالا، بالاتر
قَفَزَ : پرید، جهش کرد	دَوْرٌ : نقش	أَنْفَقَ : انفاق کرد
لَبَوْنَةٌ : پستاندار	ذَاكِرَةٌ : حافظه	أَنُوفٌ : بینی ها «فرد : أَنْفٌ»
كَذَالِكَ : همین طور	رَائِعٌ : جالب	أَوْصَلَ : رسانید
مُنْقِذٌ : نجات دهنده	سَمَكُ الْقِرْشِ : کوسه ماهی	بَحَارٌ : دریاها «فرد : بَحْرٌ»
شَاطِئٌ : ساحل «جمع : شَوَاطِئٌ»	مَوْسُوَّةٌ : دانشنامه	بَكَى : گریه کرد
صَفَرٌ : سوت زد	ضَعِيفٌ : برابر «ضعیفین : دو برابر»	بَلَغَ : رسید
يَا مَنْ فِي الْبَحَارِ عَجَابِهُ	تَجْمَعٌ : جمع شد	يَا مَنْ فِي الْبَحَارِ عَجَابِهُ
ازدعای جوشن کبیر	ازدعای جوشن کبیر	إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَرٍّ

ای آنکه شگفتی هایش در دریاهاست.

من دُعَاءِ الْجَوْشَنِ الْكَبِيرِ

یُشَاهِدُ أَعْصَاءُ الْأَسْرَةِ فِلْمًا رَائِعًا عَنِ الدَّلْفِينِ الَّذِي أَنْقَذَ إِنْسَانًا مِنَ الغَرَقِ ، وَ أَوْصَلَهُ إِلَى الشَّاطِئِ .

اعضای خانواده فیلم جالبی از دلفینی که - انسانی را از غرق شدن نجات داده و او را به ساحل رسانده است - می بینند .

حامد : لا أَصَدِّقُ؛ هَذَا أَمْرٌ عَجَيبٌ . يُحَيِّرُنِي جِدًا .

حامد : باورنمی کنم؛ این کار عجیبی (شگفتانگیزی) است . خیلی مرا متحیر می کند .

الآب : یا وَلَدِی، لَيْسَ عَجَيْبًا، لِأَنَّ الدَّلْفِينَ صَدِيقُ الْإِنْسَانِ فِي الْبَحَارِ .

پدر : ای فرزندم (پسرم) عجیب نیست ، زیرا دلفین دوست انسان در دریاهاست .

صادقٌ : تَصْدِيقُهُ صَعْبٌ ! يَا أَبَّى، عَرَفْنَا عَلَى هَذَا الصَّدِيقِ .

صادق : باورش سخت است؟! ای پدرم ، ماربا این دوست آشناگردان .

الآبُ : لَهُ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ، وَسَمْعُهُ يَفْوَقُ سَمْعَ الْأَنْسَانِ عَشْرَ مَرَاتٍ،

پدر : او حافظه‌ای قوی دارد ، وشنواییش ده برابر بالاتر ازشنوایی انسان می‌باشد .

وَوزْنُهُ يَبْلُغُ ضِعْفَيْ وَزْنِ الْأَنْسَانِ تَقْرِيبًا، وَهُوَ مِنَ الْحَيَوانَاتِ الْبَوْنَةِ الَّتِي تُرْضَعُ صِغَارَهَا .

و وزن او حدوداً به دو برابر وزن انسان می‌رسد ، وآن از حیوانات پستانداری است که به بچه‌هایش شیر می‌دهد .

نورا : إِنَّهُ حَيَّانٌ ذَكَرٌ يُحِبُّ مُساعدةَ الْأَنْسَانِ! أَلَيْسَ كَذَلِكَ؟

نورا : آن حیوان باهوشی است که کمک کردن به انسان را دوست دارد! آیا این طور نیست؟

الآبُ : نَعَمْ؛ بِالْتَّأْكِيدِ، تَسْتَطِيعُ الدَّلَافِينُ أَنْ تُرْشِدَنَا إِلَى مَكَانِ سُقُوطِ طَائِرَةٍ أَوْ مَكَانِ غَرْقِ سَفِينَةٍ .

پدر : بله ،قطعاً. دلفین‌ها می‌توانند که ما را به محل سقوط هواپیماهی یا مکان غرق شدن یک کشتی هدایت کنند .

الآمُ : تُؤَدِّي الدَّلَافِينُ دُورًا مُهِمًا فِي الْحَرْبِ وَالسُّلْمِ، وَتَكْشِيفُ مَا تَحْتَ الْمَاءِ مِنْ عَجَابِ وَأَسْرَارِ،

مادر : دلفین‌ها نقش مهمی در جنگ وصلح ایفا می‌کنند ، و آنچه را از شگفتی‌ها و اسرار زیرآب هست کشف می‌کنند . (: شگفتی‌ها و اسرار زیرآب را کشف می‌کنند) .

وَتُسَاعِدُ الْأَنْسَانَ عَلَى اكْتِشافِ أَمَاكِنِ تَجَمُّعِ الْأَسَمَاكِ.

و به انسان در کشف مکان‌های تجمع ماهی‌ها کمک می‌کنند .

صادقٌ : رَأَيْتُ الدَّلَافِينَ تُؤَدِّي حَرَكَاتٍ جَمَاعِيَّةً؛ فَهَلْ تَتَكَلَّمُ مَعًا؟

صادق : دلفین‌ها را دیدم که حرکات گروهی انجام می‌دادند ؛ آیا باهم صحبت می‌کنند ؟

الآمُ : نَعَمْ؛ قَرَأْتُ فِي مَوْسُوعَةِ عِلْمِيَّةٍ أَنَّ الْعُلَمَاءَ يُؤَكِّدُونَ أَنَّ الدَّلَافِينَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَتَكَلَّمَ باسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مُعَيَّنةٍ،

مادر : بله؛ دریک دانشنامه علمی خواندم که دانشمندان تاکید می‌کنند که دلفین‌ها می‌توانند با بکارگیری صدای مشخص صحبت کنند .

وَأَنَّهُمْ يَتَغَنَّى كَالْطَّيْورِ، وَتَبَكَّى كَالْأَطْفَالِ، وَتَصَرُّفُ وَتَضَحَّكُ كَالْأَنْسَانِ .

و اینکه مانند پرنده‌گان آواز می‌خوانند ، و همچون بچه‌ها گریه می‌کنند ، ومثلا انسان سوت می‌زنند و می‌خندند .

نورا : هل لِلَّدْلَافِينِ أَعْدَاءُ ؟

الآبُ : بِالْتَّأْكِيدِ، تَحْسَبُ الدَّلْلَافِينُ سَمَكَ الْقِرْشِ عَدُوًّا لَهَا، فَإِذَا وَقَعَ نَظَرُهُمْ عَلَى سَمَكَةِ الْقِرْشِ ،

پدر : قطعاً، دلفین‌ها کوشه ماهی را برای خود یک دشمن به حساب می‌آورند، وهنگامی که نگاهشان به کوشه ماهی بیافتد،

تَتَجَمَّعُ بِسُرْعَةٍ حَوْلَهَا، وَتَضْرِبُهَا بِأَنُوفِهَا الْحَادَّةِ وَتَقْتُلُهَا .

به سرعت اطرافش جمع می شوند، و بایینی‌های تیزشان آنها را می‌زنند و آنها را می‌کشند.

نورا : وَهَلْ يُحِبُّ الدَّلْلَافِينُ الْإِنْسَانَ حَقًّا ؟ نورا : و آیا در حقیقت دلفین انسان را دوست دارد؟

الآبُ : نَعَمْ؛ تَعَالَى نَقْرَأْ هَذَا الْخَبَرَ فِي الْأَنْتَرِنِيْت ... سَاحَبَ تَيَارُ الْمَاءِ رَجُلًا إِلَى الْأَعْمَاقِ بِشِدَّةٍ ،

پدر : بله ، بیا این خبر را در اینترنت بخوانیم ... جریان آب مردی را به شدت به اعمق (دریا) کشید ،

وَبَعْدَ نَجَاتِهِ قَالَ الرَّجُلُ : رَفَعَنِي شَيْءٌ بَغْتَةً إِلَى الْأَعْلَى بِقُوَّةٍ، ثُمَّ أَخْذَنِي إِلَى الشَّاطِئِ

و مرد بعد از نجاتش گفت : ناگهان چیزی مرا با قدرت به سمت بالا برد ، سپس مرا به ساحل کشاند

وَلَمَّا عَزَّمْتُ أَنَّ أَشْكُرُ مُنْقِذِي، مَا وَجَدْتُ أَحَدًا، وَلَكِنِي رَأَيْتُ دُلْفِينًا كَبِيرًا يَقْفِزُ قُرْبِي فِي الْمَاءِ بِفَرَحٍ .

وهنگامی که تصمیم گرفتم از نجات دهنده‌ام تشکر کنم ، کسی را نیافتم ، اما دلفین بزرگی را دیدم که کنارم در آب با خوشحالی می‌پرید.

الآمُ : إِنَّ الْبَحْرَ وَالْأَسْمَاكَ نِعْمَةٌ عَظِيمَةٌ مِّنَ اللَّهِ .

مادر : براستی دریا و ماهی‌ها نعمت بزرگی از جانب خداوند هستند.

قالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) : رسول خدا (ص) فرمود :

النَّظَرُ فِي ثَلَاثَةِ أَشْيَاءِ عِبَادَةٌ : نگاه کردن بر سه چیز عبادت است :

النَّظَرُ فِي الْمُصَحَّفِ، وَ النَّظَرُ فِي وَجْهِ الْوَالِدَيْنِ، وَ النَّظَرُ فِي الْبَحْرِ .

نگاه کردن به قرآن ، و نگاه کردن به چهره پدر و مادر و نگاه کردن به دریا .

تلاش بر معرفت

- عَيْنُ الصَّحِيحَ وَالْخَطَا حَسَبَ نَصُّ الدَّرْسِ .
- ۱ - الْدُّلْفِينُ مِنَ الْحَيَوانَاتِ الْبَيْوَنَةِ الَّتِي تُرْضَعُ صِغَارَهَا .
دلفین از حیوانات پستانداری است که به بچه‌هایش شیر می‌دهد.
- ۲ - يُؤَدِّي سَمَكُ الْقِرْشِ دَوْرًا مُهِمًا فِي الْحَرَبِ وَالسَّلْمِ .
کوسه ماهی نقش مهمی در جنگ و صلح ایفا می‌کند.
- ۳ - سَمْعُ الْإِنْسَانِ يَفْوَقُ سَمْعَ الدُّلْفِينِ عَشْرَ مَرَّاتٍ .
شنوایی انسان ده برابر برتر از شنوایی دلفین می‌باشد.
- ۴ - سَمَكُ الْقِرْشِ صَدِيقُ الْإِنْسَانِ فِي الْبَحَارِ .
کوسه ماهی دوست انسان در دریاهاست.
- ۵ - سَمَكُ الْقِرْشِ عَدُوُ الدَّلَافِينِ .
کوسه ماهی دشمن دلفین‌هاست.
- ۶ - لِلَّدَلَافِينِ أُنُوفٌ حَادَّةٌ .
دلفین‌ها بین‌های تیزی دارند.

اعلموا (الجارُ و المجرورُ)

در زبان فارسی به حروفی مانند «به ، برای ، بر ، در ، از » حروف اضافه و در عربی حروف جر می‌گویند .
به حروف «من ، فی ، إلَى ، عَلَى ، بِ ، لِ ، عَن ، كَ» در دستور زبان عربی «حروف جر » می‌گویند این حروف به همراه کلمه‌ی بعد از خودشان معنای جمله را کامل‌تر می‌کنند .

مثال : مِنْ قَرِيْةً ، فِي الْغَابَةِ ، إِلَى الْمُسْلِمِيْنَ ، عَلَى الْوَالِدَيْنِ ، بِالْحَافَةِ ، لِلَّهِ ، عَنْ نَفْسِهِ ، كَجَبَلِيْلَ .
به حرف جر، جار و به اسم بعد از آن مجرور و به هر دو این‌ها «جار و مجرور» می‌گویند .

أَهْمُّ مَعَانِي حُرُوفِ الْجَرِّ :

از	مِنْ
----	------

(... حَتَّى تُنْقِعُوا مِمَّا تُحِبُّونَ) آل عمران : ۹۲ / (مِمَّا = مِنْ + ما) / تا انفاق کنید از آنچه دوست می‌دارید .

دست بندھایی از جنس نقره

از اینجا تا آنجا

(... أَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ) الإنسان : ۲۱

مِنْ هُنَا إِلَى هُنَاكَ :

تلاشی در مسیر موفقیت

در	فی
----	----

(هوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً) البقرة : ٢٩ او کسی است که همه آنچه را در زمین است برایتان آفرید .

رهایی در راستگویی است . النَّجَاهُ فِي الصَّدْقِ . رسول الله (ص)

به ، به سوی ، تا	إِلَى
------------------	-------

(سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بَعْدَهِ لَيَلَامِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامَ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى) الإسراء : ١

پاک است کسی که بنده اش را در شبی از مسجد الحرام به سوی مسجد الاقصی حرکت داد .

(قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةً عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ) الإسراء : ١
گفت : « چقدر درنگ کردی ؟ » گفت : « یک روز یا بخشی از یک روز . » گفت : « نه ، بلکه صد سال درنگ کردی؛ به خوراکت و نوشیدنی ات بنگر . »

کانَ الْفَلَاحُ يَعْمَلُ فِي الْمَزْرَعَةِ مِنَ الصَّبَاحِ إِلَى اللَّيْلِ . کشاورز از صبح تا شب در مزرعه کار می کرد .

بر ، روی	عَلَى
----------	-------

النَّاسُ عَلَى دِينِ مُلُوكِهِمْ . رسول الله (ص) مردم پر دین پادشاهانشان هستند .

عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فَإِنَّ رَبِّيَ بَعَنْتَنِي بِهَا . رسول الله (ص)

به صفات برتر اخلاقی پایبند باشید، (بر شمامت پایبندی به صفات برتر اخلاقی) زیرا پروردگارم مرا به خاطر آن فرستاده است .

الدَّهْرُ يَوْمَانٌ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ . أمير المؤمنین علی (ع) روزگار دو روز است؛ روی به سودت و روزی به زیانت .

كيف روی میز است .

الْحَقِيقَةُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ .

به وسیله، در	بـ
--------------	----

(إِقْرَأْ وَ رَبِّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلِمَ بِالْقَلْمَنْ) العلق : ٣ و ٤

بخوان و پروردگارت گرامی ترین است؛ همان که به وسیله قلم آموخت .

(وَ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ) آل عمران : ١٢٣ و خدا شما را در (جنگ) بدر یاری کرد .

^٦ - «عليکم» اصطلاحی است که از معنای «جار و مجرور» خارج شده و معنای فعل یافته است .

برای ، از آن (مال) ، داشتن	-
----------------------------	---

(لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ) النساء : ۱۷۱ آنچه در آسمان ها و زمین است ، از آن اوست .

لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سُوءُ الْخُلُقِ . رسول الله (ص)

هر گناهی جز بداخلالاقی توبه دارد . دین شما از آن خودتان و دین من از آن خودم . لَكُمْ دِينُكُمْ وَ لِيَ دِينِ^۷ الکافرون : ۶

لِمَاذَا رَجَعْتَ ؟ - لِمَاذَا نَسِيْتُ مِفْتَاحِي . برای چه برگشتی ؟ - برای اینکه کلیدم را فراموش کردم .

از ، درباره	عن
-------------	----

(وَ هُوَ الَّذِي يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنِ عِبَادِهِ وَ يَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ) الشوری : ۲۵

او کسی است که توبه را از بندگانش می پذیرد و از بدی ها در می گذرد .

(وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ . . .) البقرة : ۱۸۶

و اگر بندگانم از تو درباره من بپرسند، قطعاً من (به آنان) نزدیکم .

مانند	ک
-------	---

فضل العالم علی غیره کـفضل النبی علی امته . رسول الله (ص)

برتری دانشمند بر غیر خود مانند برتری پیامبر بر امت خودش است .

اخیر نفسک : عَيْنِ الْمَحَلِ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الْمُؤْنَةِ .

۱- العِلْمُ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ . العِلْمُ يَحْرُسُكَ وَ أَنْتَ تَحْرُسُ الْمَالَ . أمیر المؤمنین علی (ع)

مبتدأ و مرفوع خبر و مرفوع جار و مجرور مبتدأ و مرفوع مفعول به مبتدأ

علم بهتر از ثروت است . علم تو را حفظ می کند و (در حالیکه) تو از ثروت محافظت می کنی .

۲- * قلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ... *

جار و مجرور

بگو در زمین حرکت کنید (بگردید) ...

نونُ الْوَقَايَةِ

در متن درس کلمات «يُحَيِّرُنِي» و «أَخَذَنِي» را مشاهده کردید.

وقتی که فعلی به ضمیر «ی» متصل می‌شود، نون وقایه بین فعل و ضمیر واقع می‌شود. مثال:

إِرْفَعْنَى : مرا می‌شناسد.
يَعْرِفُنِي : مرا بالا ببر.

يُحَيِّرُنِي : مرا حیران می‌کند.
أَخَذَنِي : مرا ببرد.

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ : تَرْجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَ.

١- (رَبِّ اجْعَلْنِي مُقْيِمَ الصَّلَاةِ) إِبْرَاهِيمٌ : ٤٠

پروردگار، مرا بربا دارنده نماز قرار ده ...

٢- أَللَّهُمَّ إِنْ فَغْنَى بِمَا عَلِمْتَنِي وَعَلِمْنِي مَا يَنْفَعُنِي . رَسُولُ اللهِ (ص)

خدایا به من بواسطه‌ی آنچه به من آموختی سود برسان و به من بیاموز آنچه به من سود می‌رساند.

٣- إِنَّ اللَّهَ أَمَرَنِي بِمُدَارَةِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ . رَسُولُ اللهِ (ص)

یقیناً خداوند مرا به مدارا کردن با مردم دستور داده است همانطور که مرا به برپایی واجبات دستور داده است.

٤- أَللَّهُمَّ اجْعَلْنِي شَكُورًا وَاجْعَلْنِي صَبُورًا وَاجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيرًا وَفِي أَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيرًا . رَسُولُ اللهِ (ص)

خدایا مرا بسیار شکرگذار قرار بده و مرا بسیار شکیبا قرار بده و مرا در چشم خودم کوچک و در چشم‌های مردم بزرگ قرار ده.

تلاشی در مسیر موفقیت

در گروه های دو نفره شیوه گفت و گوی زیر را در کلاس اجرا کنید .

حوار (مع مُشرِفِ خَدَمَاتِ الْفُندُقِ)

گفت و گو (با مدیر داخلی خدمات هتل)

السائح	مسئول الاستقبال
گردشگر	مسئول پذیرش
عَفْوًا، مَنْ هُوَ مَسْؤُلُ تَطْبِيقِ الْغَرْفِ وَ الْحِفَاظِ عَلَيْهَا؟ بخشید؛ مسئول پاکیزگی و نگهداری از اتاق‌ها کیست؟	السَّيِّدُ دِمَشْقِيٌّ مُشْرِفُ خَدَمَاتِ غُرْفِ الْفُندُقِ. مَا هِيَ الْمُشْكِلَةُ؟ آقای دمشقی مدیر داخلی خدمات اتاق‌های هتل است. مشکل چیست؟
لَيَسَّرِ الْغَرْفُ نَظِيفَةً، وَ فِيهَا نَوَاقِصُ. اتاق‌ها تمیز نیستند و نقص‌هایی دارند.	أَعْتَدْرُ مِنْكَ، رَجَاءً، إِسْتَرِحْ؛ سَأَتَّصِلُ بِالْمُشْرِفِ. از تو معذرت می‌خواهم؛ لطفاً، استراحت کن؛ با مدیر تماس خواهم گرفت.
مُشرِفُ خَدَمَاتِ الْفُندُقِ مدیر خدمات هتل	مَسْؤُلُ الْإِسْتِقبَالِ يَتَّصِلُ بِالْمُشْرِفِ وَ يَأْتِي الْمُشْرِفُ مَعَ مُهَنْدِسِ الصَّيَانَةِ. مسئول پذیرش با مدیر تماس می‌گیرد و مدیر با مهندس تعمیرات می‌آید.
ما هِيَ الْمُشْكِلَةُ، يَا حَبِيبِي؟! مشکل چیست، دوست من؟!	السائح گردشگر لَيَسَّرِ غُرْفَتَيِ وَ غُرْفَ رُمَلَائِي نَظِيفَةً، وَ فِيهَا نَوَاقِصُ. اتاق من و اتاق‌های همکلاسی‌هایم تمیز نیستند، نقص‌هایی دارند.
سِيَّاتِي عَمَالُ التَّنْظِيفِ، وَ مَا الْمُشْكِلَاتُ الْأُخْرَى؟ کارگران نظافتچی خواهند آمد، و مشکلات دیگر چیست؟	فِي الْغُرْفَةِ الْأُولَى سَرِيرٌ مَكْسُورٌ، در اتاق اول تخت شکسته وَ فِي الْغُرْفَةِ الثَّانِيَةِ شَرَشَفٌ نَاقِصٌ، و در اتاق دوم ملافه کم است، وَ فِي الْغُرْفَةِ الْثَالِثَةِ الْمُكَيْفُ لَا يَعْمَلُ. و در اتاق سوم کولر کار نمی‌کند.
سُنُصلَحُ كُلَّ شَيْءٍ بِسُرْعَةٍ؛ عَلَى عَيْنِي . از شما عذرخواهی می‌کنم. هر چیزی (همه چیز) را به سرعت درست خواهیم کرد؛ به روی چشم .	نَعَذَنَرُ مِنْكُمْ . تَسْلُمُ عَيْنِكَ! چشمت بی بلا

التمارين) التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ : عَيْنِ الْجُمَلَةِ الصَّحِيحَةَ وَ غَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَ الْوَاقِعِ . ✓ ✗

تمرین اول : جمله‌ی درست و نادرست را طبق حقیقت و واقعیت مشخص کن .

- | | |
|-------------------------------------|---|
| <input checked="" type="checkbox"/> | ۱ - عِنَدَمَا يَنْقَطِعُ تَيَارُ الْكَهْرَبَاءِ فِي الْلَّيلِ، يَغْرُقُ كُلُّ مَكَانٍ فِي الظَّلَامِ .
هنگامی که جریان برق در شب قطع می‌شود، هر مکانی در تاریکی فرو می‌رود . |
| <input type="checkbox"/> | ۲ - الْطَّاوُوسُ مِنَ الطُّيُورِ الْمَائِيَّةِ تَعِيشُ فَوْقَ جَبَالٍ ثَلْجِيَّةً .
طاووس از پرندگان آبزی است که بالای کوههای برفی زندگی می‌کند . |
| <input type="checkbox"/> | ۳ - الْمَوْسُوعَةُ مُعَجمٌ صَغِيرٌ جِدًا يَجْمَعُ قَلِيلًا مِنَ الْعِلُومِ .
دانشنامه لغت‌نامه‌ای بسیار کوچک است که کمی از دانش‌ها را جمع می‌کند . |
| <input checked="" type="checkbox"/> | ۴ - الشَّاطِئُ مِنْطَقَةٌ بَرِّيَّةٌ بِجُوارِ الْبَحَارِ وَ الْمُحِيطَاتِ .
ساحل منطقه‌ای خشک کنار دریاها و اقیانوس‌ها است . |
| <input checked="" type="checkbox"/> | ۵ - الْأَنْفُ أَعْضُوُ التَّنَفُّسِ وَ الشَّمِّ .
بینی عضو نفس‌کشیدن و بویایی است . |
| <input checked="" type="checkbox"/> | ۶ - الْخُفَاشُ طَائِرٌ مِنَ الْبَلْوُونَاتِ .
خفاش پرنده‌ای از پستانداران است . |

التمرين الثاني : ضَعْ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً مِنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَّةِ . « كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ »

تمرین دوم : در جای خالی کلمه‌ی مناسبی از کلمات زیر قرار بده . « دو کلمه اضافیست »
أنوف / دُورَ / قَفَزَ / بَلَغْنَا / أَسَرَى / أَسَاوِرَ / الذَّاكِرَةِ / تَيَارُ

۱ - إِشْتَرَى أَبِي لِأَخْتِي الصَّغِيرَةِ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ .

پدرم برای خواهر کوچکم دستبند‌هایی از جنس طلا خرید .

۲ - قَالَ الطُّلَابُ: بَلَغْنَا السِّنَّةَ السَّادِسَةَ عَشْرَةً مِنَ الْعُمُرِ .

دانش‌آموزان گفتند : به شانزده [سالگی] از عمر رسیدیم .

۳ - كَانَ كُلُّ طَالِبٍ يَلْعَبُ دُورَهُ بِمَهَارَةٍ بِالْعَةِ . هر دانش‌آموزی نقشش را با مهارت زیادی بازی می‌کرد .

۴ - عَصَفَتْ رِيَاحٌ شَدِيدَةٌ وَ حَدَثَ تَيَارٌ فِي مَاءِ الْمُحِيطِ .

بادهای شدیدی وزید و جریانی در آب اقیانوس ایجاد شد .

۵ - أَنْصَحُكَ بِقِرَاءَةِ كِتَابٍ حَوْلَ طُرُقِ تَقْوِيَةِ الذَّاكِرَةِ لِأَنَّكَ كَثِيرُ النَّسِيَانِ .

به تو نصیحت می‌کنم کتابی پیرامون راههای تقویت حافظه بخوانی برای اینکه تو فراموشکار هستی .

۶ - لَدَيْنَا زَمِيلٌ ذَكَرٌ جِدًا قَفَزَ مِنَ الصَّفَّ الْأَوَّلِ إِلَى الصَّفَّ الثَّالِثِ .

همکلاسی بسیار تیزهوشی داریم که از کلاس اول به کلاس سوم جهش کرد .

تلاش برای موفقیت

آتَمْرِينُ الثَّالِثُ : تَرَجِمَ الْأَيَّتَيْنِ وَالْأَحَادِيثَ، ثُمَّ ضَعَ خَطًّا تَحَتَ الْجَارِ وَالْمَجْرُورِ.

۱ - (وَأَدْخِلْنَى بِرَحْمَةِ رَبِّكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ) الْتَّمْلَ : ۱۹

و مرا به رحمت خود در [زمره‌ی] بندگان شایسته‌ات در آور (داخل کن).

۲ - (وَإِنْ صُرْنَا عَلَىٰ إِلْقَوْمِ الْكَافِرِينَ) آل عمران : ۱۴۷

و ما را بر گروه کافران پیروز گردان .

۳ - أَدَبُ الْمَرءِ خَيْرٌ مِّنْ ذَهَبٍ . رسول الله (ص)

ادب مرد (انسان) بهتر (ارزشمندتر) از طلاش است .

۴ - عَلَيْكَ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ فَإِنَّهُ نُورُ الْقَلْبِ . أمیر المؤمنین علی (ع)

ذکر خدا بر تو واجب است (باید که خدا را یاد کنی) پس یقیناً آن نور دل است .

۵ - جَمَالُ الْعِلْمِ نَشَرٌ وَثَمَرَتُّهُ الْعَمَلُ . أمیر المؤمنین علی (ع)

زیبایی دانش گسترش دادن آن است و میوه‌ی آن عمل کردن به آن (دانش) است .

آتَمْرِينُ الرَّابِعُ : عَيْنِ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادِفَةِ وَالْمُتَضَادَةِ . = ≠

ساحل	بعد	ضوء	أقل	كبار	بكى	رسل	شاطئ	صغار	بعث
ساحل	دور شد	(وشنایی)	كمدر	بزرگان	گریه کرد	فرستاد	سامل	گودکان	فرستاد
ستَّرَ		استَّلَمَ	فَجَاءَ	دفعَ	قَرُبَ	بغَةَ	أكْثَرَ	ظَلَامٌ	ضَحِكَ
پوشاند	دریافت کرد	پنهان کرد	ناگهان	پرداخت	نژدیک شد	ناگهان	بیشتر	تاریکی	فندید

صغار ≠ كبار كتم = ستَّرَ

بغَةَ = فَجَاءَ

شاطئ = ساحل

بعث = أرسَلَ

بكى ≠ ضحِكَ بَعْدَ ≠ قَرُبَ

ضوء ≠ ظلام

أقل ≠ أكْثَرَ

بعد ≠ دفع ≠ إِسْتَلَمَ

تلاشی در مسیر موقف قیمت

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ : ترجم کلمات الجدول المتقاطع، ثم اكتب زمرة. (کلماتان زائدتان)
 یلْغَنَ / صِغار / ذاکِرَة / عَفَا / بَكَى / مُنْقَذٌ / مَرْق (خورش) / أَوْصَلَ / صَفَرُوا / غَنِيَّتُم / سَمْع / طُيور / حادَّة /
 دَوْر / لَبُونَة / كَذِلِكَ / جَمَارَك (گمرک) / زُيُوت / سَيِّنا / ظَاهِرَة / أَمْطَرَ / حَمِيم / ثُلوج / سِوار / رائع

						کوچک ها	(١)
	ر	ا	غ	ص			(٢)
ک	ل	ذ	ک			این طور	(٣)
ة	د	ا	ح			تیز	(٤)
ة	ر	ه	ظ			پدیده	(٥)
ا	و	ر	ف	ص		سوت زدند	(٦)
ت	و	ي	زُ			روغن ها	(٧)
	ر	و	د			نقش	(٨)
	ع	م	سَ			شنوایی	(٩)
ع	ئ	ا	ر			جالب	(١٠)
ذ	قِ	ن	مُ			نجات دهنده	(١١)
ا	ن	ي	سَ			نامیدیم	(١٢)
ر	ا	سِ				دستیند	(١٣)
م	ي	م	حَ			گرم و صمیمی	(١٤)
چ	و	ل	ثُ			برف ها	(١٥)
ة	ر	ک	ذ			حافظه	(١٦)
ة	ن	و	لَ			پستاندار	(١٧)
ر	ي	طِ				پرندگان	(١٨)
ل	ص	أَ				رسانید	(١٩)
ر	طِ	م				باران بارید	(٢٠)
ا	ف	عَ				بخشید	(٢١)
ن	غ	ل	بَ	يَ		می رستند	(٢٢)
م	ت	ي	ن	غَ		ترانه خواندید	(٢٣)
	ک	بَ				گریه کرد	

قالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : « الدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمُ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ » :

(وزگار دو وز (دو گونه) است. وزی برای (به نفع) توسیت و وزی علیه (ضد) توسیت.

الْتَّمَرِينُ السَّادُسُ : تَرْجِمُ الْآيَةَ وَالْأَحَادِيثَ ثُمَّ عِنْ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الْمُتَوَّنَّةِ .

١- (وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا أَيُّتَنِي كُنْتُ تُرَابًا) النَّبَأُ : ٤٠

و کافر می گوید: «ای کاش من خاک بودم. » ---» کل این جمله مفعول به است.

٣- مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ بَادَةٌ . رَسُولُ اللَّهِ (ص)

همتشینی با دانشمندان عبادت است.

٤- حُسْنُ النُّسُؤَالِ نَصْفُ الْعِلْمِ . رَسُولُ اللَّهِ (ص)

خوب پرسیدن نصف دانش است.

٥- الْعَالَمُ بِلَاءَمَ كَالَّشَجَرِ بِلَاثَمِ . رَسُولُ اللَّهِ (ص)

دانشمند بدون عمل مانند درخت بدون میوه است.

٦- إِذَا مَاتَ إِنْسَانٌ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ :

صَدَقَةٌ جَارِيَةٌ، أَوْ عِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ . رَسُولُ اللَّهِ (ص)

هنگامی که انسان بمیرد عملش قطع می شود بجز از سه جا: کار نیکی جاری، یا علمی که از آن سود برده می شود، یا فرزند نیکوکاری که برایش دعا می کند.

تلاشی در مسیر موفقیت

*أَنوارُ الْقُرْآنِ

عَيْنٌ فِي الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ تَرْجِمَةً مَا تَحْتَهُ حَطٌّ .

١ - (رَبُّ هَبْ لَيْ حُكْمًا وَالْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ)

پروردگارا، به من دانش ببخش و مرا به درستکاران بیوند بده؛

٢ - (وَاجْعَلْنَا مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ) ...

و مرا از وارثان بهشت پر نعمت قرار بده؛

٣ - (وَلَا تُخْرِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ)

و روزی که (مردم) برانگیخته می شوند، رسوایم مکن؛

٤ - (يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنْوَنَ)

روزی که نه دارایی و نه فرزندان سود نمی رساند؛

در کارهای خیر از هم پیشی بگیرید.

٥ - (فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ) المائدۃ : ٤٨

٦ - (وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْياءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرونَ) البقرۃ : ١٥٤

و به کسانی که در راه خدا کشته می شوند، مرده نگویید، بلکه زنده اند ولی شما نمی دانید.

الْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ

ابحث عن قصة حقيقةٍ قصيرةٍ حول حیوان، و اكتبها في صحفةٍ جداريةٍ، ثم ترجمتها إلى الفارسية، مُستعيناً بِعجمٍ عَرَبِيٍّ - فارسیٌّ .

به دنبال داستان حقيقی کوتاهی پیرامون حیوانی بگرد و آن را در روزنامه‌ای دیواری بنویس ، سپس آن را با کمک لغتنامه‌ی « عربی به فارسی » به فارسی ترجمه کن .

تلاشی در مسیر موفقیت

الْمُبَشِّرُ بِالْقُرْآنِ

الدَّرْسُ الثَّامِنُ

قالَ رَسُولُ اللهِ (ص)

جَمَالُ الْمَرءِ فَصَاحَةُ لِسَانِهِ.

زیبایی مرد (انسان) شیوایی زبانش است .

■ به کتاب گویا گوش کنید و کلمات جدید متن را در کلاس با هم تکرار کنید .

مَحَمِّدٌ : ستایش ها

شَاءَ : خواست

آتی، آتٰ : آینده ، در حال آمدن

مَرَّ : تلخ کرد

شَكُوتُ : شکایت کردم « ان »

استغاثَ : کمک خواست

مَصَانِعُ : آب انبارهای بیابان

شَكُوتُ : اگر شکایت کنم « نم »

بدیع : نو (برای نخستین بار)

مَلِيعٌ : با نمک

شَمَّ : بویید « شَمَّتْ » بوییدی «

بعد : دوری

مَمْزُوجٌ : در آمیخته

عَجِينُ : خمیر

جرَبَ : آزمایش کرد

نُحْنُ : شیون کردند (ناخ : بلند

عُدَاةُ : دشمنان « مفرد: عادی »

حلَّ : فرود آمد

گَرِيْسَتُ ()

عَشَيَّةُ : آغاز شب

ذاقَ : چشید

وُدٌّ : عشق

غَدَةُ : آغاز روز

دَنَا : نزدیک شد

وَصَفَّ : وصف کرد

فَلَوَاتُ : بیابان ها « مفرد: فَلَةً »

رجَأَ : امید داشت

وَكَنَاتُ : لانه ها

قَدْ تُفَتَّشُ : گاهی جست و جو

رَضِيَ : راضی شد

هَامٌ : تشننه و سرگردان شد

مَى شَوَدُ

رُفات : استخوان پوسیده

هَجَرَ : جدا یی گزید، جدا شد

قُرْبٌ : نزدیکی

رَكْبٌ : کاروان شتر یا اسب سواران

عَدُوٌّ = عادی : دشمن

كَأسٌ : جام، لیوان

سَلٌ : بپرس (اسأل)

مُجَرَّبٌ : آزموده

صِناعَةُ التَّلْمِيعِ فِي الْأَدَابِ الْفَارَسِيِّ صنعت (آرایهی) تلمیع در ادبیات فارسی

إِنَّ الْلُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ لُغَةُ الْقُرْآنِ وَالْأَحَادِيثِ وَالْأَدَعِيَّةِ فَقَدْ اسْتَفَادَ مِنْهَا الشُّعُرُ الْأَيْرَانِيُّونَ

قطع‌اً زبان عربی زبان قرآن و احادیث و دعاهاست و بسیاری از شاعران ایرانی از آن استفاده کرده‌اند

وَأَنْشَدَ بَعْضُهُمُ أَبْيَاتًا مَمْزُوجَةً بِالْعَرَبِيَّةِ وَالْفَارَسِيَّةِ وَسَمَوْهَا بِالْمُلْمَعِ ؛

و برخی از آنها ابیاتی را آمیخته به عربی و فارسی سروده اند و آن را ملمع نامیده اند ؛

تلاش بر موقوفیت

لَكَشِيرِ مِنَ الشُّعْرَاءِ الْأَيْرَانِيِّينَ مُلَمِّعَاتٌ، مِنْهُمْ حَافِظُ الشِّيرازِيُّ وَ سَعْدِيُّ الشِّيرازِيُّ

وَ جَلَالُ الدِّينِ الرَّوْمَىُّ الْمَعْرُوفُ بِالْمَوْلَوِيُّ.

بسیاری از شاعران ایرانی ملعماتی دارند از جمله : حافظ شیرازی و سعدی شیرازی و جلال الدین رومی معروف به مولوی.

مُلَمَّعُ حَافِظِ الشِّيرازِيِّ لِسَانِ الْغَيْبِ (ملمع لسان الغيب حافظ شیرازی)

إِنِّي رَأَيْتُ دَهْرًا مِنْ هَجْرَكِ الْقِيَامَةِ
از خون دل نوشتمن نزدیک دوست نامه

نامه ای با دل خونین برای محبوبم نوشتمن « که من روزگار را در دوری تو مانند قیامت دیدم »
دارم من از فراقش در دیده صد علامت
لَيْسَتْ دُمُوعُ عَيْنِي هَذِي لَنَا الْعَلَامَة؟

من از دوری او صدها نشانه در چشم دارم ، « آیا اشک های چشم من ، نشانه و علامت برایمان نیست ؟ »
هر چند کازمودم از وی نبود سودم
مَنْ جَرَبَ الْمُجَرَبَ حَلَّتْ بِهِ النَّادَمَه

هرچه که تجربه کردم ، از جانب او فایده ای به من نرسید « هر کس آزموده را بیازماید ، پشیمانی نصیبش می شود »
پرسیدم از طبیی احوال دوست گفتا
فَى بُعْدِ هَا عَذَابٌ فَى قُرْبِهَا السَّلَامَه

از طبیی درباره احوال محبوبم سوال کردم ، گفت : « در دوری و هجرانش رنج و عذاب و در نزدیکی اش سلامتی و آسایش است »

گفتم ملامت آید گر گرد دوست گردم
وَ اللَّهِ مَا رَأَيْنَا حُبًّا بِلَا مَلَامَه

گفتم اگر زیاد به دوست مشغول شوم مورد سرزنش واقع می شوم « به خدا سوگند که ما عشقی را بدون ملامت و سرزنش ندیدیم »

حافظ چو طالب آمد جامی به جان شیرین
حَتَّى يَذُوقَ مِنْهُ كَأسًا مِنَ الْكَرَامَه

حافظ همانند خواستاری آمد که جان شیرین بدهد و جامی بستاند « تا از آن (دادن جان) ، جامی از کرامت عشق بچشد »

مُلْمَعُ سَعْدِيٌّ الشِّيرازِيٌّ (مُلْمَعٌ سعدی شیرازی)

سَلِ الْمَصَانِعَ رُكْبَاً تَهِيمُ فِي الْفَلَوَاتِ
تو قدر آب چه دانی که در کنار فراتی

از آب انبارها درباره‌ی سوارانی که در بیابان‌ها تشنه اند بپرس . تو قدر و ارزش آب را چه می دانی ، وقتی در کنار فرات هستی (مصانع : آبگیرهای بودند که مزه‌ی گوارایی نداشتند ولی برای تشنجان نعمتی بزرگ بوده است .)

شیم به روی تو روزست و دیده ام به تو روشن
وَ إِنْ هَجَرْتَ سَوَاءْ عَشَيْتَ وَ غَدَاتِی

شیم با دیدن روی تو مثل روز است و چشمم با دیدن روی تو روشن می شود . « و اگر مرا ترک کنی ، شب و روز
مساوی است »

اگر چه دیر بماندم امید بر نگرفتم
مَضَى الزَّمَانُ وَ قَلْبِي يَقُولُ إِنَّكَ آتَى

گرچه مدت زیادی انتظار کشیدم ، اما امیدم را از دست ندادم ، « زمان گذشت و دلم می گوید که تو می آیی »

من آدمی به جمالت نه دیدم و نه شنیدم
اگر گلی به حقیقت عجین آب حیاتی

من انسانی به زیبایی تو نه دیده ام و نه شنیده ام ، اگر خمیر آفرینش تو از آب و گل است ، حقیقتنا آغشته به آب
زندگانی است .

شبان تیره امید به صبح روی تو باشد
وَ قَدْ تُفَتَّشُ عَيْنُ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُماتِ

شب‌های تاریک من به امید دیدن روی تو صبح می شود ، « و گاهی چشم‌هی حیات در تاریکی‌ها جستجو می شود »

فَكَمْ تُمَرِّرُ عَيْشِيَ وَ أَنْتَ حَامِلُ شَهْدِ
جواب تلخ بدیع است از آن دهان نباتی

چقدر زندگیم را تلخ می کنی درحالی که تو این همه شهد و شیرینی داری ! از دهان شیرین تو جواب تلخ شنیدن زیباست !

نه پنج روزه‌ی عمرست عشق روی تو ما را
وَجَدْتَ رَائِحَةَ الْوُدِّ إِنْ شَمَمْتَ رُفَاتِی

عاشق روی تو بودن برای ما فقط این پنج روزه عمردنیا نیست ، « اگر خاک قبرم را ببویی ، بوی عشق را می‌یابی »

وَصَفْتُ كُلَّ مَلِيحٍ كَمَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى
محامد تو چه گویم که ماورای صفاتی

هر زیباروی با نمکی را وصف کردم همانطور که دوست داری و می پسندی « ستایش‌های تو را چگونه بیان کنم که
فراتر از وصف کردن هستی »

أَخَافُ مِنْكَ وَأَرْجُو وَأَسْتَغْيِثُ وَأَدْنُو
كَه هم کمند بلا بی و هم کلید نجاتی

از تو می ترسم و به تو امید دارم و از تو کمک می خواهم و به تو نزدیکی می جویم « که هم دامگه بلا هستی و هم کلید نجات و رهایی هستی »

أَحِبَّتِي هَجَرَوْنِي كَمَا تَشَاءُ عُذَاتِي

ز چشم دوست فتادم به کامه‌ی دل دشمن

بِهِ دَلْخَوَاهُ وَخَوَاسِتُ دَشْمَنَ ، از چشم دوست افتادم و بی ارزش شدم ، « دوستانم مرا ترک کردند همان طور که دشمنانم می خواهند »
وَإِنْ شَكُوتُ إِلَى الطَّيْرِ نُحْنُ فِي الْوَكَنَاتِ
فراقنامه‌ی سعدی عجب که در تو نگیرد

شگفتنا شرح نامه جدایی سعدی در تو اثربنی کند! « و اگر به نزد پرندگان شکایت ببرم ، در لانه‌ها می گریند (و ناله سر می دهند) »

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَالْخَطَأِ حَسَبَ نَصَ الدَّرَسِ.

١ - لَيْسَ لِحَافِظٍ وَسَعْدِيٌّ مُلْمَعَاتٌ جَمِيلَةٌ .

حافظ و سعدی ملمعات زیبایی ندارند .

٢ - يَرَى حَافِظُ الدَّهَرَ مِنْ هَجْرِ حَبِيبِهِ كَالْقِيَامَةِ .

حافظ از دوری معشوقش ، روزگار را مانند قیامت می بیند (می پنداشد) .

٣ - يَرَى حَافِظُ فِي بُعْدِ حَبِيبِهِ رَاحَةً وَفِي قُرْبِهِ عَذَابًا .

حافظ در دوری معشوقش ، راحتی و آسایش و در نزدیک بودنش عذاب می بیند .

٤ - يَرَى سَعْدِيٌّ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ سَوَاءً مِنْ هَجْرِ حَبِيبِهِ .

سعدی شب و روز را از دوری معشوقش یکسان می بیند .

٥- قالَ سَعْدِيُّ : «مَضَى الزَّمَانُ وَقَلْبِي يَقُولُ إِنَّكَ لَا تَأْتِي .»

سعدی می گوید : « زمان گذشت و دلم می گوید که تو نمی آیی «

تلاشی در مسیر موفقیت

اعلموا

اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة

در دستور زبان فارسی به اسم فاعل، صفت فاعلی و به اسم مفعول، صفت مفعولی می گویند.

اسم فاعل به معنای « انجام دهنده یا دارنده حالت » و اسم مفعول به معنای « انجام شده » است .

اسم فاعل و مفعول دو گروه‌اند :

گروه اول بر وزن « فاعل » و « مفعول » هستند که در سال گذشته با آنها آشنا شده بودند.

ماضی	اسم فاعل	صفت فاعلی	اسم مفعول	صفت مفعولی
صَنَعَ	صَانِعٌ	سازنده	مَصْنُوعٌ	ساخته شده
خَلَقَ	خَالِقٌ	آفریدگار	مَخْلُوقٌ	آفریده شده
عَبَدَ	عَابِدٌ	پرستنده	مَعْبُودٌ	پرستیده شده

اکنون با گروه دوم آشنا شوید.

مضارع	اسم فاعل	صفت فاعلی	اسم مفعول	صفت مفعولی
يُشَاهِدُ	مُشَاهِدٌ	بَيِّنَنِه	مُشَاهِدٌ	دیده شده
يُقَلِّدُ	مُقَلِّدٌ	تَقْلِيدَنِه	مُقَلِّدٌ	تقلید شده
يُرِسِّلُ	مُرْسِلٌ	فَرِسْتَنِه	مُرْسِلٌ	فرستاده شده
يَبْتَهِلُ	مُنْتَظِرٌ	انتِظَارِكَشَنِه	مُنْتَظِرٌ	مورد انتظار
يَتَعَلَّمُ	مُتَعَلِّمٌ	يَادِكِيرِنِه	مُتَعَلِّمٌ	یاد داده شده
يَسْتَخْرُجُ	مُسْتَخْرِجٌ	بِيَرُونَ آورَنِه	مُسْتَخْرِجٌ	بیرون آورده شده
يَتَهَاجِمُ	مُتَهَاجِمٌ	حَمْلَهَ كَنِنِه	مُتَهَاجِمٌ	-
يَنْكَسِرُ	مُنْكَسِرٌ	شَكْسَتَهَ شُونِه	مُنْكَسِرٌ	-

با دقت در دو جدول داده شده فرق اسم فاعل و اسم مفعول را بباید .

گروه اول : فعل هایی بود که سوم شخص مفرد ماضی آنها سه حرف بود و اسم فاعل و مفعولشان بر وزن فاعل

و مفعول بود.

گروه دوم: فعل هایی است که سوم شخص مفرد ماضی آنها بیشتر از سه حرف بود و اسم فاعل و مفعولشان با حرف « مـ » شروع می شود . یک حرف مانده به آخر در اسم فاعل کسره و در اسم مفعول فتحه دارد.

(اسم فاعل: مـ ... - ...)، (اسم مفعول: مـ ... - ...)

اِخْتَبَرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةَ وَ الدُّعَاءَ، ثُمَّ عَيْنِ اسْمَ الْفَاعِلِ وَ اسْمَ الْمَفْعُولِ.

الكلمة	مُعَلَّم	يُعَلَّمُ : ياد می دهد	اسم المفعول	اسم الفاعل	الترجمة	اسم المفعول
يُعَلَّمُ : ياد می دهد	ياد داده شده	□	□	□	الْمُعَلَّم	□
يَعْلَمُ : می داند	داننده ، دانا	□	□	□	عَالِم	□
إِقْرَاحٌ : پیشنهاد کرد	پیشنهاد دهنده	□	□	□	مُقْتَرِح	□
يُجَهَّزُ : آماده می کند	آماده شده	□	□	□	مُجَهَّز	□
ضَرَبَ : زد	زده شده	□	□	□	مَضْرُوب	□
يَتَعَلَّمُ : ياد می گیرد	ياد گیرنده	□	□	□	مُتَعَلِّم	□

يَا صَانِعَ كُلٍّ مَصْنُوعٍ يَا خَالِقَ كُلٍّ مَخْلوقٍ يَا رَازِقَ كُلٍّ مَرْزُوقٍ يَا مَالِكَ كُلٍّ مَمْلُوكٍ. مِنْ دُعَاءِ الْجَوْشِنِ الْكَبِيرِ
اِي سازندهی هر ساخته شده‌ای ، ای آفرینندهی هر آفریده شده‌ای ،
اِي روزی دهندهی هر روزی داده شده‌ای ، ای مالک « صاحب » هر مُلکی .

اسم مبالغه بر بسیاری صفت یا انجام دادن کار دلالت دارد و بر وزن « فَعَالٌ » و « فَعَالَةً » است ؛ مانند
عَلَمَةً (بسیار دانا) ؛ فَهَامَةً (بسیار فهمیده) صَبَارٌ (بسیار بُرْدبار) ؛ غَفَارٌ (بسیار آمُرْزندہ) ؛
كَذَابٌ (بسیار دروغگو) ؛ رَزَاقٌ (بسیار روزی دهنده) ؛ خَلَاقٌ (بسیار آفریننده) ؛

گاهی وزن « فَعَالٌ » و « فَعَالَةً » بر شغل دلالت می کند ؛ مانند خَبَازٌ (نانوا)؛ حَدَادٌ (آهنگر) گاهی نیز بر ابزار،
وسیله یا دستگاه دلالت می کند ؛ مانند فَتَّاحَةً (در بازکن) ؛ نَظَارَةً (عینک) ؛ سَيَارَةً (خودرو))

اِختَبَرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمَ التَّرَاكِيبَ التَّالِيَةَ.

(أَمَارَةً بِالسَّوْءِ) : بسیار دستور دهنده به بدی

(الْخَلَاقُ الْعَلِيمُ) : بسیار آفرینندهی دانا

(حَمَالَةً الْحَطَبِ) : هیزم کِش

(لِكُلِّ صَبَارٍ) : برای هر بسیار شکیبایی

رَسَامُ الصُّورِ : نقاش (تصویرگر)

الْأَطْيَارُ الْإِيرَانِيُّ : خلبان ایرانی

(الْهَاتِفُ الْجَوَالُ) : تلفن همراه

فَتَّاحَةُ الرُّجَاجَةِ : باز کنندهی (دستگیرهی) شیشه

تلاشی در مسیر موفقیت

▪ در گروه های دو نفره شبیه گفت و گوی زیر را در کلاس اجرا کنید.

حوار (شراءُ شريحةِ الهاتِفِ الجوالِ) : گفتگوها (خریدن سیم کارت تلفن همراه)

الزائِرَةُ (زيارت کننده)	مُوَظَّفُ الاتِّصالاتِ (کارمند مخابرات)
رجاءً، أعطِنِي شريحةِ الجوالِ.	تَفَضْلِي، وَهَلْ تُرِيدِينَ بطاقةَ الشَّحنِ؟ بفرما، وَآيا كارت شارژِ می خواهی؟
نعم؛ مِنْ فَضْلِكَ أَعْطِنِي بطاقةً بمبلغِ خمسةٍ وَعِشرينَ رِيالًا.	تَسْتَطِيعُنِي أَنْ تَشْحَنَنِي رَصِيدَ جَوَالِكَ عَبْرَ الإِنْتِرْنِتِ.
بله؛ لطفاً به من شارژ به مبلغ ۲۵ ریال بده.	مِنْ توانِي تلفن همراهت را از طریقِ اینترنت شارژ کنی.
تشتری الزائِرَةُ شريحةِ الجوالِ وَ بطاقةَ الشَّحنِ وَ تَضَعُ الشريحةِ فی جَوَالِها وَ تُرِيدُ أنْ تَتَصلَّ وَلَكِنْ لا يَعْمَلُ الشَّحنُ، فَتَذَهَّبُ عِنْدَ موَظَّفِ الاتِّصالاتِ وَ تَقُولُ لَهُ :	
زائر سیم کارت تلفن همراه و کارت شارژ می خرد و سیم کارت را در تلفن همراه می گذارد و می خواهد که تماس بگیرد ولی شارژ کار نمی کند پس نزد کارمند مخابرات می رود و به او می گوید :	
عفوأ، في بطاقةِ الشَّحنِ إشكالٌ . ببخشید ، کارت شارژ مشکل دارد.	أعْطِنِي بطاقةَ الشَّحنِ منْ فَضْلِكِ . لطفاً کارت را به من بده . سامِحِينِي ؛ أنتِ عَلَى الْحَقِّ . أَبْدِلُ لَكِ البطاقةَ . مرا ببخش ؛ من را ببخشید ؛ حق با توست . کارت را برایت عوض می کنم .

التمارين

التمرين الأول: عَيْنِ الجُملَةِ الصَّحِيحَةِ وَغَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسَبَ الحَقِيقَةِ وَالوَاقِعِ.

١ - الْكَاسُ زُجاَجَةٌ يُشَرِّبُ فِيهِ المَاءُ أو النَّسَائِيُّ أو الْفَهْوَةُ .

جام (لیوانی) شیشه‌ای است که در آن آب یا چای یا قهوه نوشیده می شود .

٢ - يُمْكِنُ شراءُ الشريحةِ منْ إدارَةِ الاتِّصالاتِ .

خریدن سیم کارت از اداره مخابرات امکان دارد .

٣ - الرَّاسِبُ هُوَ الَّذِي مَا نَجَحَ فِي الامتحاناتِ .

مردود همان کسی است که در امتحانات قبول نشده است .

٤ - غُصُونُ الأشجارِ فِي الْرَّبِيعِ بدِعَةٌ جَمِيلَةٌ .

شاخه‌های درختان در بهار نو و زیبا هستند .

٥ - يُصْنَعُ الخُبْزُ مِنَ الْعَجِينِ .

نان از خمیر درست می شود .

تلاش در مسیر موفقیت

الثَّمَرِينُ الثَّانِي : ضَعْ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً مِنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ. «كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ»
الْفَلَوَاتِ / بُعْدٍ / وُدُّ / مَصَانِعُ / بَدْلٌ / فَتَّشَ / الْلَّيلِ / يَرْضَى

١ - العَدَادُ بِدَايَةُ النَّهَارِ وَالْعَشِيَّةُ بِدَايَةُ الْلَّيلِ .

«غَدَة» : آغاز روز «ابتدای روز است و «عشیّه» : آغاز شب «شروع شب است .

در مسیر (راه) ساحل را از دور دیدیم .

٢ - رَأَيْنَا الشَّاطِئَ عَنْ بَعْدِ عَبْرِ الطَّرِيقِ .

لطفاً این پیراهن را عوض کن ، برای اینکه آن کوتاه است .

٣ - رَجَاءٌ بَدْلٌ هَذَا الْقَمِيصُ، لِأَنَّهُ قَصِيرٌ .

در بیابان‌ها گیاهان زیادی زندگی نمی‌کنند .

٤ - فِي الْفَلَوَاتِ لَا تَعِيشُ نَبَاتاتٌ كَثِيرٌ .

پلیس کیف‌های مسافران را گشت .

٥ - الْشُّرُطُ فَتَّشَ حَقَائِبَ الْمُسَافِرِينَ .

برادرم قانع است به غذای کمی رضایت می‌دهد .

٦ - أَخْيَ قَانِعٌ، يَرْضَى بِطَعَامٍ قَلِيلٍ .

الثَّمَرِينُ الثَّالِثُ : تَرْجِمَ التَّرَاكِيبَ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيَّنَ اسْمَ الْفَاعِلِ، وَ اسْمَ الْمَفْعُولِ وَ اسْمَ الْمُبَالَغَةِ .

يا سَتَّارُ الْعُيُوبِ : ای بسیار پوشانندهی عیوب‌ها

يا عَلَامَ الْعُيُوبِ : ای بسیار دانندهی غیب‌ها

اسم مبالغه

اسم مبالغه

يا رَافِعُ الدَّرَجَاتِ : ای بالابرندۀ درجه‌ها (رتبه‌ها)

يا غَفَارُ الذُّنُوبِ : ای بسیار آمرزندۀ گناهان

اسم فاعل

اسم فاعل

يا غَافِرُ الْخَطَايا : ای آمرزندۀ اشتباهات

اسم فاعل

اسم فاعل

يا سَامِعُ الدُّعَاءِ : ای شنوندۀ دعا (خواسته)

اسم فاعل

اسم فاعل

يا مَنْ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ : ای آنکه نیکوکاران را دوست دارد

اسم فاعل

اسم فاعل اسم معقول

يا سَاتِرٌ كُلُّ مَعْيُوبٍ : ای پوشاننده‌ی هر معیوبی

اسم فاعل اسم معقول

يا خَيْرٌ حَامِدٌ وَ مَحْمُودٌ : ای بهترین ستایش‌کننده و ستایش شده‌ای

اسم فاعل اسم معقول

يا مَنْ بَأْبُه مَفْتُوحٌ لِلْ طَّالِبِينَ (لـ + الـ + طالبینـ) : ای آنکه درگاهش برای طلب‌کنندگان (خواهان‌ها) باز است

اسم فاعل

تلاش برای معرفت

- الْتَّمَرِينُ الرَّابُّ :** ضَعْ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. «كَلَمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ».
- ابْتِئَادُ الصَّدِيقِ عَنْ صَدِيقِهِ أَوِ الزَّوْجِ عَنْ زَوْجِهِ .
 - دور شدن دوست از دوستش یا شوهر از زنش .
 - هُوَ الَّذِي لَهُ حَرَكَاتٌ جَمِيلَةٌ وَكَلَامٌ جَمِيلٌ .
 - او کسی است که حرکات و کلامی زیبا دارد .
 - زِينَةٌ مِنَ الْذَّهَبِ أَوِ الْفِضَّةِ فِي يَدِ الْمَرْأَةِ .
 - زینتی از جنس طلا یا نقره در دست زن .
 - شَرَفٌ وَعَظَمَةٌ وَعِزَّةُ النَّفْسِ .
 - شرف و بزرگی و عزت «شکست ناپذیری» نفس
 - بَيْتُ الطَّيْورِ . (لانهی پرندهان)

بزرگی و بزرگواری
۱ - الْرَّكْبُ
کاروان شتر یا اسب سواران
۲ - الْكَرَامَةُ
لانه
۳ - الْوَكْرُ
دوری
۴ - الْهَجْرُ
دستبند
۵ - الْسَّوَارُ
بانمک

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ : تَرْجِمِ الْأَحَادِيثِ ثُمَّ عَيْنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ .

- ۱ - مَنْ قَالَ أَنَا عَالِمٌ فَهُوَ جَاهِلٌ . رَسُولُ اللهِ (ص)
- | | | |
|----------|----------|----------|
| اسم فاعل | اسم فاعل | اسم فاعل |
|----------|----------|----------|

هر کس بگوید من دانا هستم پس او نادان است . (اسم الفاعل)

- ۲ - سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ فِي السَّفَرِ . رَسُولُ اللهِ (ص)
- | | | |
|-------------|-----------|-----------|
| جار و مجرور | فعل مجہول | فعل مجہول |
|-------------|-----------|-----------|

رئيس قبیله خدمتگزار آنها در سفر است . (الجار و المجرور)

- ۳ - عَالِمٌ يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ . رَسُولُ اللهِ (ص)
- | | | |
|-----------|-----------|-----------|
| مضاف إلیه | فعل مجہول | فعل مجہول |
|-----------|-----------|-----------|

دانایی که از داناییش سود برده می شود از هزار عبادت کننده بهتر است . (الفعل المجهول، و المضاف إلیه)

- ۴ - الْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ، وَالْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السَّوْءِ . رَسُولُ اللهِ (ص)
- | | | |
|------|-----|-----|
| متدا | خبر | خبر |
|------|-----|-----|

همنشین نیکوکار بهتر از تنها یی است ، و تنها یی بهتر از همنشین بد است . (المبتدأ و الخبر)

- ۵ - كَاتِمُ الْعِلْمِ، يَلْعَنُهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحَوْتُ فِي الْبَحْرِ وَ الطَّيْرُ فِي السَّمَاءِ . رَسُولُ اللهِ (ص)
- | | | |
|----------|-------------|-------------|
| اسم فاعل | جار و مجرور | جار و مجرور |
|----------|-------------|-------------|

پنهان کننده دانش ، هر چیزی حتی ماهی (- بزرگ) در دریا و پرندهی در آسمان او را لعنت می کند . (اسم الفاعل و الجار و المجرور)

تلاش در مجموعه

آئمرين السادس : ترجم الآيات والأحاديث ثم عين المحل الإعرابي للكلمات الملونة.

١ - لا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ غَيْبٌ إِلَّا اللَّهُ (آل نمل: ٦٥)

فعل فاعل مجرور به حرف جر مفعول به

در آسمانها و زمین کسی جز خدا از غیب آگاه نیست . (= در آسمانها و زمین فقط خدا از غیب آگاه است .)

٢ - يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ (آل ثور: ٣٥)

فعل فاعل مجرور به مفعول به

خداؤند برای مردم مثالها را می‌زنند (بیان می‌کند) .

٣ - وَلَا يَظْلِمُ رَبُّ كَاحَ (آل کهف: ٤٩) داً

فعل فاعل مضاف إليه مفعول به

و پروردگاری به هیچ کس ستم نمی‌کند .

٤ - الْسُّكُوتُ ذَهَبٌ وَالْكَلَامُ فِي ضَيْقَةٍ . رَسُولُ اللهِ (ص)

خبر مبتدأ خبر مبتدأ

سکوت طلاست و سخن گفتن نقره است .

٥ - الْكُتُبُ بَسَاطَيْنُ الْعُلَمَاءِ . رَسُولُ اللهِ (ص)

مبتدأ مضاف إليه خبر مبتدأ

کتاب‌ها باغ‌های دانشمندان هستند .

٦ - ثَمَرَةُ الْعُقْلِ مُدارَةُ النَّاسِ . أمير المؤمنین علی (ع) میوه‌ی عقل مدارا کردن با مردم است .

مبتدأ مضاف إليه خبر مضاف إليه

٧ - زَكَاةُ الْعِلْمِ نَشَرَهُ . أمير المؤمنین علی (ع)

مبتدأ مضاف إليه خبر مضاف إليه

زکات دانش گسترش آن است .

تلاشی در مسیر موفقیت

*أَنوارُ الْقُرْآنِ

كُلُّ الفَرَاغَاتِ فِي التَّرْجِمَةِ الْفَارِسِيَّةِ.

مِنْ صِفَاتِ الْمُؤْمِنِينَ

۱ - (وَالَّذِينَ يَجْتَبِيُونَ كَبَائِرَ إِلَئِمٍ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ)

و کسانی که از گناهان بزرگ و کارهای زشت دوری می‌کنند و هنگامی که خشمگین شوند می‌بخشایند.

۲ - (وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ)

و کسانی که [خواسته] پیور دگارشان را برآوردند و نماز را بربا داشتند؛

۳ - (وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ يَبْيَنُهُمْ)

و در کارشان میان آنها مشورت هست؛

۴ - (وَمِمَا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ)

و از آنچه به آن‌ها روزی دادیم انفاق می‌کنند.

۵ - (وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابُهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ)

و کسانی که هرگاه به آنان ستم شود، یاری می‌جویند؛

۶ - (وَجَرَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا)

و سزا بدی، بدی همانند آن است؛

۷ - (فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ)

پس هر کس در گذرد و نیکوکاری کند، پاداش او بر [عهده‌ی] خداست؛

۸ - (إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ)

زیرا او ستمگران را دوست ندارد (نمی‌دارد). الشوری: ۳۷ إلی ۴۰

الْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ (پژوهش علمی)

ابحث عن شعراء ایرانیین آخرين آنسدوا ملمعات و اذکر آیاتا من ملمعاتهم.
به دنبال شاعران ایرانی دیگری بگرد که ملمعاتی را سرودهاند و ایاتی از ملمعات آنها را بیان کن.

بدیع الزمان نطنزی (متوفی ۴۹۷ یا ۴۹۹ هجری قمری) :

عليه احسن الغزل المشهور

غزل نیکو نیاید جز بدو بر

غزال لایغاز له احتشاما

یکی آهوی بی آهو که از طبع

* - بیت دوم ترجمه‌ی بیت اول است .

غضائیری رازی (متوفی ۴۲۶ هـ ق) :

نسیم دو زلفین او بگذرد

برآمیخته با نسیم صبا

چه گوییمش، گوییمش چون بگذرد

الا یا نسیم الصبا مرحبا

ابوالجاد مجدد بن آدم سنایی غزنوی یا حکیم سنایی (۵۴۵-۴۷۳ قمری) :

دی ناگه از نگارم اندر رسید نامه

قالت: رای فوادی من هجر ک القیامه

دیشب (در زمانی که انتظارش را نداشت) از معشوقم نامه ای به من رسید ... (در نامه گفته شده بود): در قلب من از دوری تو قیامت برپاست.

گفتمن که: عشق و دل را باشد علامتی هم

(به او پاسخ دادم): عشق علامت و نشانه (ی آشکاری) دارد ... گفت: آیا اشک چشمم به عنوان نشانه کفايت نمی کند؟

گفتنا که: می چه سازی گفتم که مر سفر را

گفت برای چه در حال آماده شدن هستی؟ .. گفتم: می خواهم به سفر بروم ... گفت: امیدوارم سفرت به خیر و سلامتی بگذرد.

گفتم: وفا نداری گفتا که: آزمودی

من جرب المجرب حلت به الندامه

گفتم: تو خیلی بی وفایی ... گفت: مگر آزمایش کردی (که به این نتیجه رسیدی؟) ... (در پاسخ گفتم): هر کس که آزموده ها را بیازماید، فقط پشیمانی عایدش می شود.

گفتم: وداع نایی واندر برم نگیری

قالت: ترید وصلی سرا و لا کرامه

گفتم: برای بدرقه ای من نمی آیی و برای خداحافظی مرا به آغوش نمی کشی؟ (رسم مرسوم خداحافظی را به جای نمی آوری؟) ... گفت: تو بودن با من را پنهانی می خواهی (نمی خواهی من در آشکار به تو مهر بورزم)

گفتا: بگیر زلفم گفتم: ملامت آید

قالت: السنت تدری العشق و الملامه

گفت: این تکه موی مرا بگیر ... گفتم: سزاوار سرزنش می شوم ... گفت آیا عشق به همراه ملامت دیده ای؟ (استفام انکاری است ... عشق و ملامت یک جا جمع نمی شوند)

*(به موی کنار گوش زلف می گویند)

*(زلف در اصطلاح صوفیه به معنی قرب آمده ... زلف را به نشانه‌ی نزدیکی و همراهی داده)



تالیفی درست پژوهش فقهی



دانلود گام به گام تمام دروس ✓

دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓

دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓

دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓

مشاوره کنکور ✓

فیلم های انگیزشی ✓

Www.ToranjBook.Net

ToranjBook_Net

ToranjBook_Net